HedefimizBir Muğla1Bir
Sevgi, Hoşgörü, Güleryüzle Hizmet

MUĞLA'DA Geçmişin İzleri

ARALIK 2015 Yıl: 1 Sayı: 2

MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
KÜLTÜR DERGİSİ

CUMHURİYET MUĞLA'SI

FETHİYE'NİN Kültürel Mozağı

Uygarlıklar Kenti MİLAS

BODRUM Efsaneleri

DATÇA Balıkaşırandan Geçen Avrupalı Deliler HİPPİLER

"Millete Efendilik Yoktur Hizmet Vardır."

M. Atatürk

"Aziz Atam, Cumhuriyetin ve Devrimlerin Bekçisiyiz..."

Dr. Osman GÜRÜN
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI

Muğla coğrafi konumu, geniş yüzölçümü, dağınık ve mevsimsel değişen nüfus yapısı ile birçok büyükşehirden farklı bir yapıya sahiptir. Türkiye'nin en büyük nüfusuna sahip şehri İstanbul'un yüzölçümü 5460 kilometrekare iken, Muğla'nın yüzölçümü 12.980 kilometrekaredir. Muğla sahip olduğu 1480 kilometre kıyı uzunluğu ile de sadece şehirleri değil, farklı büyüklüklerdeki ülkelerden daha uzun kıyı uzunluğuna sahip bir ildir. Ayrıca Muğla, yüzde 68 orman varlığına,110 antik kente sahip, tarımla, turizmle, madencilikle ve hayvancılıkla ülke ekonomisine katkı sağlayan ender illerdendir.
Muğla Büyükşehir Belediyesi, bütün bu özelliklere sahip Muğla'mızda 30 Mart 2014 tarihinden itibaren yerel yönetimler olarak hizmetlerini, çalışmalarını 13 ilçe belediyesi, 551 mahalle muhtarı ile birlikte yürütmektedir. Ulaşımdan suya, denizlerimizden tarıma, sanatından çevresine, imarından barınaklarına kadar birçok alanda hizmet üreten Muğla Büyükşehir Belediyesi, hazırladığı projelerle de Muğla'nın geleceğini planlamaktadır.

Muğla Büyükşehir Belediyesi'nin siz değerli vatandaşlarımız için bastırdığı ve yayınladığı kitapçıklar, broşürlerle sizlere ulaşmayı, her fotoğrafla, her yazıyla sizlere kendimizi biraz daha iyi anlatmayı hedefliyoruz. Hizmetlerimiz, çalışmalarımız, projelerimizle sizlerin Muğla'da daha huzurlu, daha mutlu yaşamanızı sağlarken, bu yazılı eserlerimiz, kitapçıklarımızla da sizlerin evlerine, iş yerlerine misafir oluyoruz. Birbirinden değerli 13 ilçeye sahip Muğlamızın her ilçesinden bir rengi, bir güzelliği, bir geçmişi bu sayfalarda yakından tanıyacak, okuduğunuz yazılarla o ilçemize kısa bir yolculuk yapacaksınız.
Muğla Büyükşehir Belediyesi, siz vatandaşlarımızdan aldığı destek ve güvenle bu eşsiz coğrafyada HedefimizBirMuğla1Bir sloganında olduğu gibi 13 ilçe belediyesi, 551 mahalle muhtarımızla birlikte hizmet üretmeye devam edecek, Muğlalı ve Muğla'yı ziyarete gelen vatandaşlarımız için daha yaşanır bir Muğla yaratacaktır. Çünkü doğal güzellikleri, tarihi dokusu, sevgi ve hoşgörüyü davranışlarında yansıtan insan zenginliği ile **Muğla Bir Şehirden Fazlasıdır.**

Osman GÜRÜN
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI

İÇİNDEKİLER

SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRASLARIMIZDAN BODRUM EFSANELERİ 10

22 BALIKAŞIRANDAN GEÇEN AVRUPALI DELİLER "HİPPİLER"

FETHİYE'NİN KÜLTÜREL MOZAİĞİ 30

KÖYCEĞİZ'İN İSMİ NEREDEN GELDİ VE NASIL OLUŞTU 40

MARMARİS ADI NEREDEN GELİYOR 48

MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
KÜLTÜR DERGİSİ
Yıl:1 Sayı:2

İmtiyaz Sahibi:
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ADINA
Dr. Osman GÜRÜN

Yazı İşleri Müdürü:
İskender Alp ARSLAN

Yayına Hazırlayan:
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
BASIN YAYIN VE HALKLA İLİŞKİLER
ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

Grafik Tasarım
Pelin TAMER
Nevin ŞAŞI

Yönetim Yeri:
MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
Müştakbey Mah. Belediye Sk. No:9
Menteşe / MUĞLA
Tel: 444 48 01
Fax: 0252 213 10 47
Mail: info@mugla.bel.tr

Basım Yeri:
ESİN BASIMEVI OFSET & TIPO MATBAACILIK
KÜÇÜK SAN. SIT. 9.BLOK NO:9 MENTEŞE / MUĞLA

Basım Tarihi:
ARALIK 2015

CUMHURİYET MUĞLA'SI ve KENT MEKANI

REPUBLICAN MUĞLA AND ITS URBAN SPACE

Yrd. Doç. Dr. Feray KOCA
Şehir ve Bölge Planlama Bölümü
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Assist. Prof. Dr. Feray KOCA
Department of City and Regional Planning
Muğla Sıtkı Koçman University

1923 yılında Mustafa Kemal, Türkiye Cumhuriyet'ini ilan ederken bu sözleri söylemiştir. Bu tarihten sonra demokratik ve bağımsız bir ulus-devlet oluşturma anlayışı; yönetsel, yapısal ve toplumsal her alanda kendini göstermeye başlamıştır. Böylece, Osmanlı Anadolu'sunu çağdaşlaştırma projesinin temelleri atılmıştır. Yeni Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin örgütlenmesi, ulus-devlet ideolojisine, merkezi yönetim anlayışına, hukuk devleti olmasına ve toplumsal iradenin şekillendirdiği üniter laik bir devlet olmasına bağlı olarak oluşmuştur .

Demokratikleşme yolundaki bu yeni yönetsel yapının idari birimleri vilayetler olmuştur. Osmanlı idari yapılanmasında mutasarrıflık olan Anadolu kentleri vilayet haline gelmiş, Ankara'nın başkentliğinde (başkent ve taşra örgütü) ve Türkiye Cumhuriyeti'nin modernleşme hareketleri doğrultusunda yeni çehrelere kavuşmuştur. Kurtuluş Mücadelesinin zorlu koşullarından harap bir halde çıkan Anadolu kentlerinde, kasabadan vilayete yeniden yapılandırılmaya gidilerek imar hareketleri başlatılmıştır.

Cumhuriyet rejimi, toplumun belleğinde ulus bilincini yaratmayı hedeflediği için yönetsel ve sosyo-ekonomik alanda olduğu kadar mekânsal alanda da bir yenilenme, aydınlanma olmuştur. Bu aydınlanma halkın sosyal hayata girerken buluştuğu kent mekanında ifade bulmuştur. Yeni kent mekanı halkın yeni modern yaşam biçimine cevap verebilmeli, vatandaşı yönlendirme gücüne sahip olmalı, aynı zamanda ulus devlet bilinci altında toplayıcı özelliği olmalıdır.

"Cumhuriyet, demokratik idarenin tam ve mükemmel bir ifadesidir. Bu rejim, halkın gelişimini ve yükselişini sağlayan, onlardan esirlik, soysuzluk, dalkavukluk hislerini uzaklaştıran bir yoldur."

M. Kemal Atatürk

Mustafa Kemal pronounced these words while he was announcing the establishment of Turkish Republic in 1923. After this date, the understanding of creation of a democratic and independent nation-state became prevalent in every administrative, structural and social field. Thus, foundations of modernization of the Ottoman Anatolia project were laid down. Organization of the new State of the Republic of Turkey was formed depending on nation-state ideology, centralized administration, being a state of law and being a unitary secular state structured by social will.

The provinces have been the administrative units of this new governance structure of the democratization process. Anatolian cities that had been governorships under Ottoman administrative structure became provinces, gained new appearances with the declaration of Ankara as capital city (capital and provincial organization) and the modernization movements of the Turkish Republic. In Anatolian cities survived desolately from difficult conditions of the Independence War, public improvements were initiated by going on reconstruction from village to province.

Republic regime has been a renewal, illumination in spatial field as well as in administrative and socio-economic field since it aimed to create a national consciousness in the collective memory. This illumination found its expression in urban space where the people get together while adapting to social life. New urban space should have responded to the new modern lifestyle of the people, had the power on orienteering its citizens and in the meantime had the feature of collecting all citizens with nation-state consciousness.

"Republic is a complete and perfect expression of democratic governance. This regime is a way that ensures development and rise of the people; moves the feelings of slavery, degeneracy, flattery away."

M. Kemal Atatürk

Bu amaçlarla, Ankara'da olduğu gibi Anadolu taşrası diyebileceğimiz vilayetlerde de mekânsal düzenlemeler yapılmıştır. 1930 yılında yürürlüğe konan Belediyeler Yasası ve Umumi Hıfzısıhha Yasası ile yurt genelinde planlama çalışmaları başlatılmıştır. Yasalarla belirli büyüklükteki kentlerde planlama zorunlu hale getirilmiş, 'yeni, modern ve güzel' bir kent imgesi yaratılmaya çalışılmıştır. Hemen hemen aynı yıllarda tüm planların yapılmasını ise merkezi yönetimin kendi gücünü yurdun her köşesinde kent mekanında temsili yapılarla gösterme çabası olarak kabul etmek gerekir.

In line with these aims, spatial rearrangements performed in Anatolian provinces such as performed in Ankara. Planning works in all over the country were started in 1930 with entry into force of Municipal Corporations Law and Public Health Law. With these laws; planning became compulsory for the cities with certain size, creation of an image of a 'new, modern and beautiful' city was aimed. It should be considered that preparation of all the plans approximately in the same years was the result of central administration's will to show its authority in every corner of the country with representative structures.

Cumhuriyet rejiminin kent mekanı, Osmanlı Dönemi'nin kent mekanından tamamen farklılaşmıştır. Yönetsel değişim ilk defa kamusal mekan yaratmış, 'Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı' kavramı ortaya çıkmıştır . Modern yaşam tarzının gereği yapılandırılan kent mekanı, anıtsal kamusal yapılarla, geniş meydanlar, bulvarlarla ve kamusal parklarla yeni bir kimlik kazanmıştır. Bu kimlik, Avrupa'daki Neo-Klasizm akımından etkilenerek oluşturulmuş; simetrik, aksiyel ve geometrik formlar içermiştir . Böylece, Osmanlı Dönemi'nin organik kent dokusu geometrik bir dokuya evrilmeye başlamıştır.

The urban space of the Republic became completely different from the urban space of the Ottoman. The administrative change created the public space for the first time and the 'citizen of the Turkish Republic' concept emerged. Urban space that was structured due to modern lifestyle, gained a new identity with monumental public constructions, wide squares, boulevards and public parks. This identity inspired by European Neo-classicism movement, included symmetric, axial and geometric forms. Thus, organic urban pattern of the Ottoman Era started to evolve towards a geometric pattern.

1922 yılında, Vilayet Teşkilatı'nın kurulması ile Muğla (Menteşe) Sancağı bağımsız bir vilayet haline gelmiş ve ilk idari bölümlenme; Merkez Muğla, Marmaris, Milas, Bodrum, Datça, Fethiye, Köyceğiz kazaları şeklinde olmuştur. Vilayet hem merkezi yönetimin taşra örgütü hem de yerel yönetim birimi olarak kabul edilmiştir. Bu yeni idari bölümlenmenin başına vilayetin genel yönetiminden de sorumlu vali getirilmiştir. Muğla'da, Erken (1920'lerden 1940 lara) ve Geç Cumhuriyet Dönemleri dahil olmak üzere 1923'den 1950 lere kadar olan Cumhuriyet Dönemi'nin ilk valileri sırasıyla Asaf Talat Bey (1923-1924), Hüsnü Bey (1924-1926), Halil Rıfat Bey (1926-1928), Cemal Bey (1928-1932), Ömer Cevat Ökmen (1932-1936), Recai Güreli (1936-1939), İbrahim Ethem Akıncı (1939-1949) olmuştur. Muğla'nın, Cumhuriyet rejiminde sosyo-ekonomik ve mekânsal yapılanması hemen olamamıştır. Kurtuluş Mücadelesi'nden yeni çıkmış bir ülkede merkezi yönetimin yer aldığı Ankara'dan uzakta bir taşranın yapılanması elbette ondan daha geç ve imkanların elverdiği ölçüde gerçekleşmiştir.

In 1922, with the establishment of Provincial Organization, Muğla (Menteşe) Sanjak became an independent province5 and the first administrative division was declared as Central Muğla, Marmaris, Milas, Bodrum, Datça, Fethiye and Köyceğiz townships. The province was accepted both as field organization of the central administration and local administration unit. At the top of this administrative division, there was governor who is in charge with the general administration of the province. The first governors of Muğla from 1923 to 1950s, including Early (from 1920s until 1940s) and Late Republican Periods were Asaf Talat Bey (1923-1924), Hüsnü Bey (1924-1926), Halil Rıfat Bey (1926-1928), Cemal Bey (1928-1932), Ömer Cevat Ökmen (1932-1936), Recai Güreli (1936-1939), İbrahim Ethem Akıncı (1939-1949) respectively. Socio-economic and spatial structuring of Muğla under the Republican regime were not able to be achieved immediately. Structuring of a province far from Ankara where central administrative located, occurred naturally, later and within the bounds of possibility.

Bu açıdan baktığımızda Muğla Merkez ilçe ve kazalarında ulus-devletin yeni ve çağdaş mekanının yaratılması 10-20 yıl gibi uzun bir süreyi bulmuştur. Ayrıca 1940 larda, İkinci Dünya Savaşı'nın ekonomik durgunluk dönemi bu süreyi uzatan önemli nedenlerden biri olmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti'nin yeni idari birimi olan vilayetlerde hükümet binaları, belediye binaları, halkevleri, okullar, hastaneler, fabrikalar gibi çağdaş yaşamın gerektirdiği yapılar inşa edilmeye başlamıştır. Yeni ve çağdaş mekan yaratılması fikri, öncelikle her vilayetin merkeze karşı sorumlu idari amirinin ve diğer yönetsel yapıların bulunacağı Merkez İlçe'de gerçekleşmiştir. Zamanla, yeni ulus-devletin örgütlenmesini karşılayacak resmi yapıların şubeleri ve kolları vilayetin diğer kazalarında yapılandırılmıştır.

Muğla'da yeni yönetsel yapının kent mekanına yansıması öncelikle Merkez İlçe'de, ortasında Atatürk Anıtı'nın bulunduğu beş geniş bulvarın ışınsal birleştiği bir Cumhuriyet Meydanı ile oluşturulmuştur (Resim 1 ve Resim 2). Meydanın çevresinde modernist etkilerle, anıtsal ve simetrik özelliklere sahip Vali Konağı, 3. Mektep, Muğla Halkevi ve Hükümet Konağı gibi kamu binaları sırasıyla inşa edilmiştir . Bu anıtsal nitelikli süsten arınmış yapılar geniş bahçeleri ve yaya kaldırımları ile devletin gücünü halkın üstünde gösterirken, bağımsız ulus-devletin vatandaşı için oluşturduğu kamusal alana da vurgu yapmıştır. Zamanla devletin gücünün her vilayet merkezi ve kazada temsil edilmesi zarureti Cumhuriyet rejiminin göstergesi benzer idari meydanların Muğla'nın diğer kazalarında oluşturulması ile devam etmiştir. Bu meydanların kimilerine Belediye Binaları da eklenmiştir.

In this perspective, creating the new and modern space of the nation-state in Central Muğla and its townships took a long period such as 10-20 years. In addition, economic stagnation of the Second World War in 1940s was one of the important reasons prolonged this period.

The buildings such as government buildings, municipality buildings, community centres, schools, hospitals, factories required by modern life, were started to be constructed in the provinces that were new administrative units of the Turkish Republic. The idea of creating a new and modern space was implemented in central districts where host administrative chief responsible to the centre and other administrative structures are located. In time, branches and sections of the governmental institutions that would meet the organizational need of the new nation-state were structured in other townships of the province.

The first repercussion of the administrative structure on urban space in Muğla was constituted in Republic Square in Central District where five wide boulevards intersected radially with Atatürk Monument placed in the middle (Image 1 and Image 2). Around the Square, modernist impacted, monumental and symmetric featured public buildings such as, Governor's Mansion, third School, Muğla Community Centre and Government Office were built respectively. While these monumental and unadorned buildings were showing the authority of the state above the public with their wide gardens and pedestrian pavements, they also emphasized the public sphere that independent nation-state created for its citizens. In the course of time, necessity to represent the authority of the state in every province centre and town caused construction of similar administrative squares that had been the symbols of the Republican regime in other townships of Muğla. Municipal buildings were constructed on some of these squares.

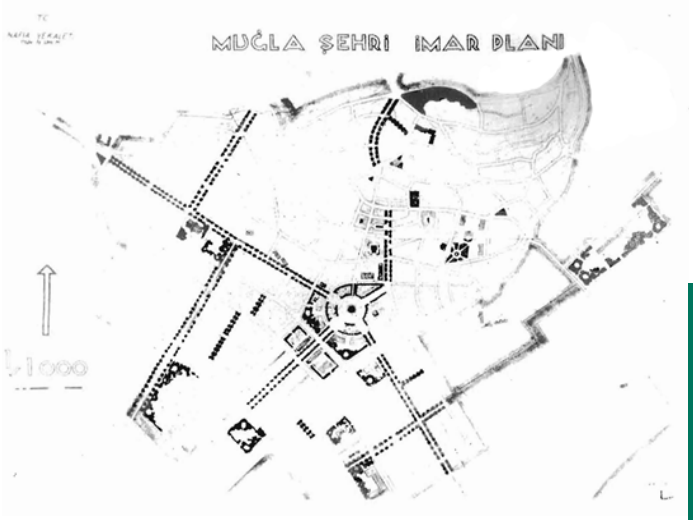

Resim 1.Muğla'nın ilk İmar Planı
ve ortada Cumhuriyet Meydanı

Image 1. First Development Plan and Republic Square in the middle.

Resim 2. Cumhuriyet Rejiminin Temsiliyeti Cumhuriyet Meydanının Açılış Töreni

Image 2. Opening ceremony of the Republic Square, which is the representation of the Republican Regime.

1928 yılında yapılan harf devriminin halka benimsetilmesi ve yeni alfabenin halka öğretilmesi için vilayetlerde büyük bir hızla yeni mektepler açılmış ve millet mektepleri oluşturulmuş; bu binalar çoğunlukla kentin idari merkezinde diğer kamu binaları ile konumlanmıştır. Muğla'da millet mekteplerinin kurulması ile ilgili olarak Vali Salih Cemal Bey Başkanlığı'nda bir idare heyeti oluşturulmuş ve ilk millet mektebi 1 Kasım 1929'da açılmıştır. Millet Mektepleri Talimatnamesine göre kasaba ve köylerde halkı hayata hazırlayacak fikri terbiyeyi vermek üzere Halk Okuma Odaları açılmıştır . Benzer şekilde halkı eğitmek, ulusal kültür ve bilinci oluşturmak için yurt düzeyinde halk üniversitesi niteliğinde halkevleri açılmıştır. Halkevleri, 1932 yılından itibaren birçok Anadolu kentinde kurulmaya başlanmıştır. Muğla'da ilk halkevi 1933 yılında açılmıştır. Muğla'daki halkevi dil-tarih edebiyat, güzel sanatlar, spor, sosyal yardım, halk dershaneleri ve kurslar ile köycülük kolu olmak üzere altı kolda hizmet vermiştir (Resim 3). Cumhuriyet Meydanı'nda yönetimi simgeleyen yapılardan olan Muğla Halkevi'nin 24 Şubat 1933 yılında inşaatına başlanmış ve 1939 yılında dönemin valisi Recai Güreli tarafından hizmete açılmıştır. Kazalardan Milas'da (1934), Fethiye'de (1936), Marmaris'de (1939), Köyceğiz (1943), Yatağan (1946) ve Bodrum'da da halkevleri açılmıştır.

In 1928, in order to infuse alphabet revolution into public and ensure teaching of the new alphabet to people, schools were opened and national schools were constituted in provinces at a great pace and these buildings usually placed in the administrative centre of the city with other public buildings. An administrative committee under the presidency of Governor Salih Cemal Bey was set up for establishment of the national schools in Muğla and the first national school opened its doors in 1 November 1929. Public Reading Rooms were established in line with the National Schools Guideline to the extent of giving intellectual education that would prepare town and village people to the life. Similarly, community houses that act like public universities, aimed at educating public, creating national culture and consciousness were established in all over the country. Starting with 1932, the community houses began to appear in many Anatolian cities. The first community centre of Muğla opened in 1933. Community centre of Muğla served in six branches, namely, language-history-literature, fine arts, sport, social aid, public training centres and courses, and peasantry (Image 3). Construction of Muğla Community Centre that was one of the symbolic buildings of the administration in Republic Square started in 24 February 1933 and put into service by the governor of the epoch, Recai Güreli in 1939. Community centres were established also in Milas (1934), Fethiye (1936), Marmaris (1939), Köyceğiz (1943), Yatağan (1946) and Bodrum.

Resim 3. Halkevi müzik kolu çalışması, Kaynak: Selahattin Sapmaz'ın Vali Recai Güreli sunumundan

Image 3. Rehearsal of community center music branch, Source: Presentation of Selahattin Sapmaz about Governor Recai Güreli.

Cumhuriyet'in kent mekanı teknolojik gelişmeleri de beraberinde getirmiştir. Muğla'ya motorlu araçların girişi İtalyan işgaline dayansa da, Cumhuriyet ile birlikte çok yaygın ulaşım aracı olacak otomobiller için geniş araç yolları tasarlanmış, Osmanlı Dönemi'nde kullanılan kervan güzergahları araç yolu oluşturmak için tesviye edilmiştir. Kentsel mekanın yeni gelişim alanları, otomobillerin rahatlıkla işleyebileceği genişlikte birbirini dik kesen yolların arasında kalan düzgün dikdörtgen yapı adaları fikri ile oluşturulmuştur. Ayrıca, Merkez İlçe ve kazaları birbirine bağlayacak şose yollar oluşturulmuş köprüler inşa edilmiştir (Resim 4)

Urban space of the Republic brought technological advancements in its wake. Even though Muğla's first encounter with motor vehicles goes back to Italian occupation; with the Republic, wider roads for the automobiles that would be prevalent means of transport were designed, caravan routes used during Ottoman era were smoothed in order to create vehicle roads. New development areas of urban space were constituted as regular rectangular city blocks rested between the roads that cross each other vertically and wide enough to allow a fluent highway traffic. Besides, highways and bridges were constructed for the purpose of interconnecting central district and towns (Image 4).

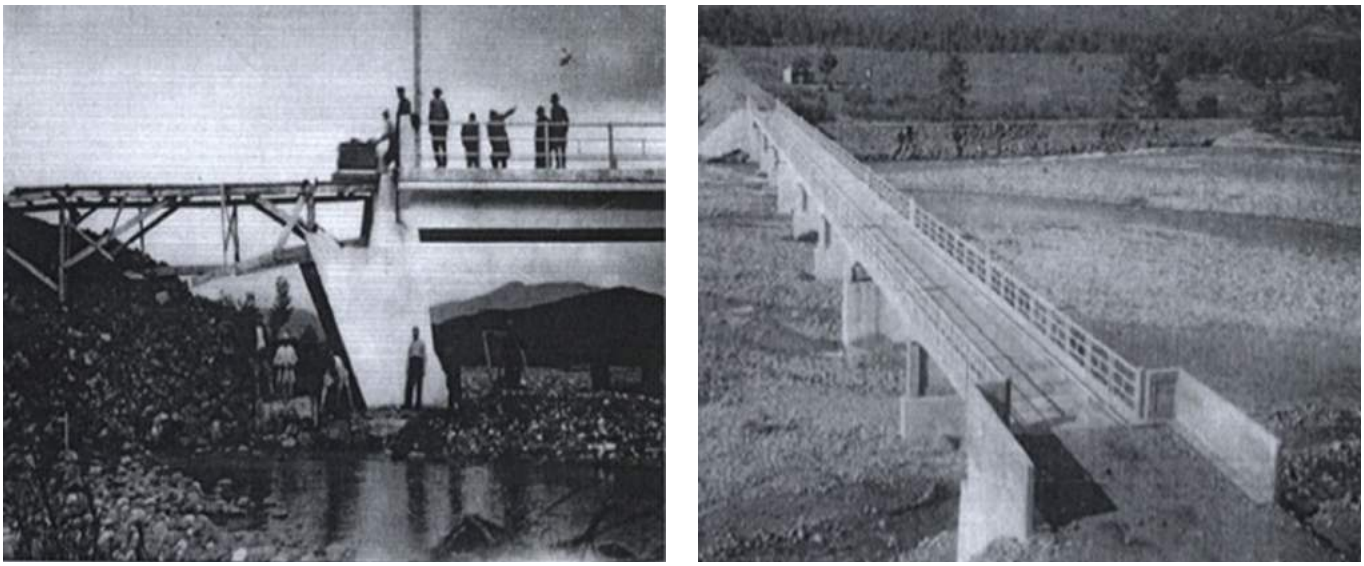

Resim 4. Cumhuriyet Dönemi'nde Muğla'da yol ve köprü çalışması, Kaynak: Selahattin Sapmaz'ın Vali Recai Güreli sunumundan

Image 4. Road and Bridge work in Muğla during the Republican Period, Source: Presentation of Selahattin Sapmaz about Governor Recai Güreli.

Cumhuriyet Dönemi'nin kent mekanı akılcı, işlevsel ve ulus-devlet bilincine uygun şekilde bütünleştirici özelliklere sahip bir şekilde planlanmıştır. Milli bir mimarlık akımı oluşturulmuş, devletin yapılarında bu akımın yalın, anıtsal ve güzel sanatlarla bütünleşen özellikleri öne çıkmıştır. Muğla, Cumhuriyet'in emaneti kent mekanını hala yaşatabilen ender kentlerden biridir. Kent mekanı, fiziksel varlığının ötesinde sosyal ve kültürel yaşamın bir parçası ve en önemlisi Cumhuriyet'in temsiliyeti olarak düşünülmelidir. Bu nedenle, bu emanetin devamlılığının sağlanması konusunu, Mustafa Kemal Atatürk'ün şu güzel sözüyle bağlamak en uygunu olacaktır.

The urban space of the Republican Period planned to be rationalist, functionalist and unifying in line with nation-state consciousness. A national architectural movement was constituted; simple, monumental and fine arts-integrated features of this movement were distinguished in the public buildings. Muğla is one of the rare cities that were able to keep its urban space that is the relic of the Republic. Beyond its physical existence, urban space should be thought as a part of the social and cultural life and above all should be taken as representation of the Republic. For this reason, concluding the notion of the perpetuation of this relic with following wise saying of Mustafa Kemal Atatürk would be the most appropriate:

"Ey yükselen yeni nesil! İstikbal sizindir. Cumhuriyeti biz kurduk, onu devam ettirecek sizlersiniz."

"The rising new generation! The future is yours! We have established the Republic; you are the ones to keep it alive."

SOMUT OLMAYAN
KÜLTÜREL MİRASLARIMIZDAN

Bodrum Efsaneleri

Cezmi Çoban
Bodrum Belediyesi
Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler
Müdürlüğü
Yayınlar Personeli

Efsane sözcüğünü: "Kişi, yer ve olağan üstü olay ve varlıkları konu alan, inandırıcılık özelliğine sahip, belirli bir anlatım biçimi ve kalıplara bağlı olmayan, kısa, yalın, ağızdan ağıza aktarılarak günümüze kadar gelen anonim halk anlatılarıdır." şeklinde tanımlamak mümkündür.

Bodrum; tarihsel ve kültürel birikimi ile, her köşesinde yazılmayı, kayda geçirilmeyi, belgelenmeyi bekleyen kendine özgü bir çok değerleri barındırmaktadır. Bu somut olmayan kültürel değerler içinde, efsanelerin ayrı bir yeri vardır. Bodrum Yarımadası genelinde anlatılan, yazılı ve sözlü kaynaklarla karşılaştırarak derlediğimiz efsaneleri şu şekilde belirtebiliriz.

AKÇAALAN EFSANESİ

Amiral Turgut Reis, Bodrum'un tarih boyunca yetiştirdiği en önemli değerlerden biridir. Avrupalıların Dragut olarak tanıdığı, büyük denizci Barbaros Hayrettin Paşa'nın "Benden yeğdür.!" diyerek yeteneğini övdüğü Turgut Reis, Türk Denizcilik Tarihinde silinmez izler bırakmıştır. Ölümünün üzerinden 450 yıl geçmiş olmasına rağmen yaşamı ve yaptıkları üzerine kitaplar, makaleler yazılmaya; anısına sempozyumlar, festivaller düzenlenmeye bugün de devam etmektedir.

Bodrum Legends from Our Non-Concrete Cultural Heritages

Legend can be described as "anonym public narrative that tells extraordinary events and creatures, is cogent, and is not limited with a certain type of narration or template, short, simple, reached the present via oral tradition."

Bodrum with its historical and cultural accumulation contains various unique values in every corner that wait to be written, registered, and documented. The legends have a special place in these non-concrete cultural heritages. We may narrate the legends that we compiled by comparing written and oral sources narrated in Bodrum peninsula as;

AKÇAALAN LEGEND

Admiral Turgut Reis is one of the most important values that Bodrum raised throughout history. Turgut Reis, known as Dragut in Europe, praised by Barbarossa Hayrettin Pasha with "Better than me!" words left remarkable impressions in the Turkish naval history. Even though he passed away 450 years ago, still books, articles are written on his life and actions; commemoration symposiums, festivals are organized.

Denizcimizin halkımızın hafızasındaki yeri, aradan geçen onca yıla rağmen tüm canlılığı ile yaşamaya devam etmektedir. Öyle ki, yaşadıkları köylerinin adlarında bile Turgut Reis'ten bir parça bulmaları içten bile değildir. İlçemizin Turgutreis Mahallesinde bulunan "Akçaalan" köyü isminin, Amiral Turgut Reis ile birlikte anlatılan efsanesi şöyledir:

Admiral's memory is still alive among the public in spite of this long time passed. Such that, residents may easily find traces from Turgut Reis even in the name of the village they are living in. Legend of Akçaalan village situated within the boundaries of Turgutreis neighborhood, narrated with Turgut Reis is the following;

Veli adında bir çiftçinin oğlu olan Turgutça (Turgut Reis), çocukluğundan itibaren kılıç oynar, güreş tutar ve dağlarda çobanlık yaparmış. Dağlarda çobanlık yaparken Adalar (Ege) denizinde ufku seyreder, gelip geçen gemilerle birlikte hayallere dalarmış. Bir gün şimdiki anıtının bulunduğu yere koyunlarını sulamaya gitmiş. O sırada, oradan geçen gemilerden biri su almak için kuyunun olduğu yere gelmiş. Kuyu başında leventlerle konuşan Turgutça, çoban çantasını bırakarak onlara katılmış. Kısa sürede kendine ait kadırgaları, gemileri olmuş. Yıllar sonra bir gün, Karabağ kıyılarından geçerken kıyıda yaşlı birini görmüş. Ona seslenerek bir kese akçeyi ona atmış. "Bunu babam Veli Çavuşa ver." diyerek akçeyi ve selamını babasına göndermiş. Bir zaman geçtikten sonra baba ocağına gelen Turgut Reis babasına, gönderdiği akçeyi alıp almadığını sormuş. Babası da kendisine akçe getiren olmadığını söyleyince, köydeki bütün yaşlı kişileri çağırmışlar. İçlerinde, yıllar önce Turgut Reis'in akçe gönderdiği yaşlıyı bulamamışlar. Günlerce, "Akçe alan kim.? Akçe alan kim.? " diye soruşturdukları halde akçeyi alan ortaya çıkmamış. Daha sonra bu yerin adı Akçe-alan / Akçaalan olarak kalmış.

Kaybolan akçeler bulunmuş mudur bilinmez ama, bugün Akçaalan adının Turgut Reis etrafında şekillenen hikayesi, Bodrum'da yaşamaya ve anlatılmaya devam etmektedir.

Bodrum'daki ikinci efsanemizin adı Koyunbaba.

Son of a farmer named Veli, Turgutça (Turgut Reis) was doing swordplay, wrestling and shepherding in the mountains since his childhood. While he was shepherding in the mountains, he was watching the horizon over the Islands (Aegean) Sea and dreaming about the ships passing by. Someday, he went to the place where his monument is situated presently, to make his sheep drink water. Just then, one of the ships came there to take water from the same water well. Turgutça who talked to the marines by the water well, left his shepherd bag and joined them. In a short span of time, he had his own galiots, ships. After many years passed while he was passing by Karabağ shores, he saw an old man on the shore. He gave a shout to the old man and threw a bag of coins. He sent his greetings and the coins to his father by shouting, "Give this to my father Veli Sergeant." After a while when he went back to his father's home, he asked whether he received the money that he sent. When his father said that he had not received any money, they called the elders of the village. However, they could not find the old man that Turgut Reis gave the money. Even though they searched for the man for days by asking "Who took the coins?" (In Turkish; "Akçe alan kim?") the man did not appear. Afterwards, the village named Coin-taker (Akçe-alan/Akçaalan)

We do not know if the missing coins were found, however the history of Akçaalan name shaped around Turgut Reis is still living and narrated in Bodrum.

The second legend from Bodrum named Koyunbaba.

KOYUNBABA EFSANESİ

Bodrum kent tarihi hakkında bilinen ilk Türkçe eseri kaleme alan Avram Galanti Bodrumlu, Bodrum Tarihi (1. Baskı, 1945) kitabında Koyunbaba' yı şöyle anlatmaktadır: "Gümüşlük iskelesi ve Geriş köyü arasında, yalı kenarında Koyun Baba ismi ile tanınan türbesiz bir kişi gömülüdür. Bunun kim olduğunu bilen yoktur. Şu kadar ki, buna bir keramet yöneltiliyor. Doğurmayan kadınlar denizden taş alarak, Koyun Baba'nın mezarına koymak suretiyle kısırlıklarının kaldırılmasına dua ederler." Yaptığımız literatür çalışmalarına ek olarak, bölgede yaptığımız saha araştırmalarıyla birlikte derlediğimiz Koyunbaba Efsanesi şöyledir:

Uzun yıllar önce, bugün adının verildiği koyda Koyunbaba (Koyunlu Baba da denilmektedir.) isminde biri yaşarmış. Koyunbaba geçimini çobanlık yaparak sağlarmış. Köylünün koyunlarını, bugün adının verildiği koyda otlatır, burada bulunan kuyuda hayvanları sularmış. Koyunbaba çocukları da çok severmiş. Ancak, hiç evlenmediği için çocuğu olmamış. Bunun için de çocuğu olmayan kişilere hep dua edermiş. O öldükten sonra da köylüleri Koyunbaba' yı koyunlarını otlattığı deniz kıyısına gömmüşler ve Karakuyu olan köylerinin adını değiştirerek Koyunbaba yapmışlar. Zaman içerisinde, çocuk sahibi olmak isteyen kişiler köye gelerek, kendisine el verilmiş kadınla birlikte Koyunbaba'nın mezarının başına gidip dua etmeye başlamışlar. Duadan sonra kendisine el verilen kadın denize girermiş. Denizden çıkardığı üç adet taşı, evli çiftin kendisine verdiği beze sararak onlara geri verirmiş. Çift, Koyunbaba'nın mezarı başında tekrar dua ederek, mevlit ya da kurban adayıp taşları alıp giderlermiş. Çocukları olan çiftler, çocuğun kırkı çıktıktan sonra köye tekrar gelerek, el verilmiş kadınla birlikte Koyunbaba'nın mezarı başında adaklarını yerine getirirlermiş.

1980'li yıllarda Dereköy'de yaşayan Havva Nine, dua ve denizden taş alma işini sürdürüyormuş. Soranlara, Toruz isimli bir kadından el aldığını söyleyen Havva nine, kendisinden sonra kızının bu işi devam ettireceğini söylermiş.

Tahrip olan Koyunbaba'nın mezarı yakın bir tarihte tarih öğretmeni Murat Tengiz tarafından tamir ettirilmiş.

İtalyan gitarist ve kompozitör Carlo Domeniconi, 1984 - 1985 yılları arasında Koyunbaba gitar süitini bestelemiş. Bunun için de adı geçen yıllar arasında Bodrum ve Gümüşlükte kalmış. İstanbul Üniversitesi'nde de gitar dersi veren sanatçının, eserlerinde Türk halk kültürünün etkileri görmek mümkün. En bilinen eseri olan Koyunbaba Suit für Gitare (Op.19)bugün dünyaca ünlü bir çok gitar sanatçısının repertuvarında yer almaktadır.

KOYUNBABA LEGEND

Avram Galanti Bodrumlu who wrote the first known Turkish book on the urban history of Bodrum, tells Koyunbaba in his book History of Bodrum (Bodrum Tarihi- 1st edition, 1945) as following; "Between Gümüşlük Pier and Geris village, just near the mansion, a grave without shrine of a person known as Koyun Baba is located. Nobody knows who this person is. So that, he is seen as a miracle-worker. Women cannot give birth take stones from the sea, put on the grave of Koyun Baba and pray for a cure for their infertility." Addition to the literature research, Koyunbaba legend compiled with our fieldwork is as following;

Many years ago, a person called Koyunbaba (also called as Koyunlubaba) was living in the cove presently named after him. Koyunbaba was earning his life from shepherding. He was bringing sheep of the village here to make them feed and drink water. He also liked children very much. However, he had not have child since he did not marry. Thus, he had been praying for the ones who cannot have a child. When he passed away, the villagers buried him in the shore where he took the sheep and changed the name of their village into Koyunbaba from Karakuyu. In the course of time, the persons who want to have child started to come to the village and pray in the grave of him with the woman accepted as successor of Koyunbaba. After praying, the successor women would go into the sea, come with three stones, wrap them up in canvas brought by the couple and give them back to the couple. The couple would pray again in the grave of Koyunbaba and promise an oblation or mawlid before leaving. The couples, who could have child, would go again to visit the grave with successor women and fulfill the oblation.

In 1980s, Grandma Havva who lived in Dereköy was continuing to these rituals. She was saying that she was the successor of a woman named Toruz and her daughter would be her successor.

A history teacher, Murat Tengiz, made damaged grave of Koyunbaba fixed in a near past.

Italian guitarist and compositor Carlo Domeniconi, composed Koyunbaba guitar suite between 1984-1985. Mr. Domeniconi stayed in Bodrum and Gümüşlük in that period. It is possible to see the impacts of Turkish folk culture in the musical works of the artist who also gives guitar courses at Istanbul University. His most known work Koyunbaba Suit für Gitare (Op.19) remains in the repertoires of various world-famous guitar artists.

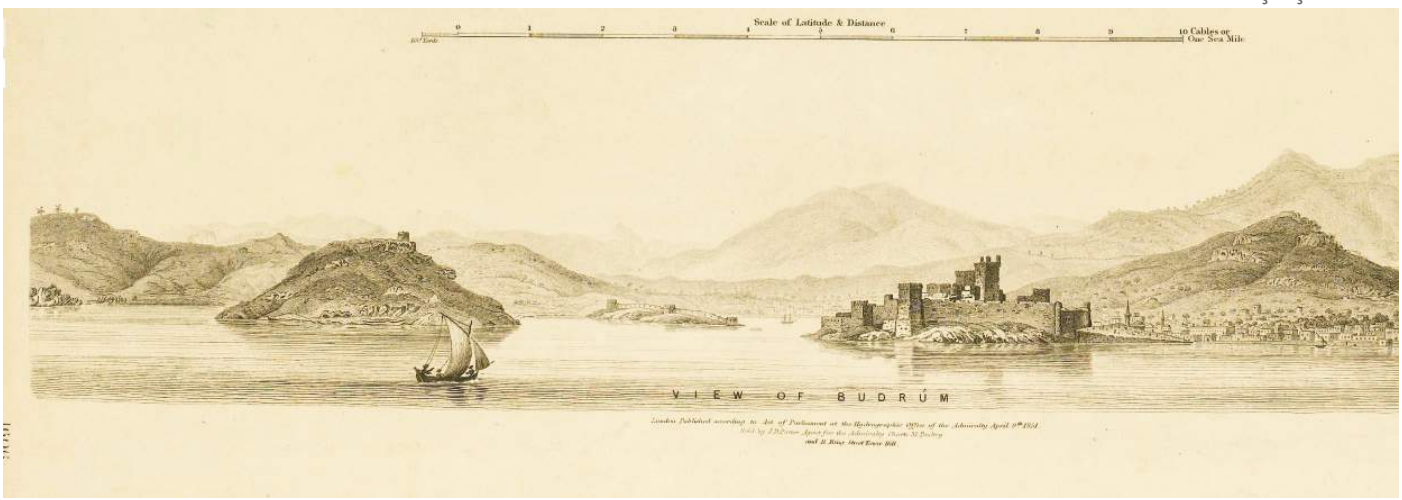

KARAADA EFSANESİ

Eski Bodrum'un hükümdarlarından birinin çok güzel bir kızı varmış. Hükümdar, eşi ve kızı ile mutlu bir hayat geçiriyormuş. Ama bir gün, hükümdarın kızı hastalanmış. Günler geçtikçe kızı sararıp solmaya, zayıflamaya, neşeli mutlu halini kaybetmeye başlamış. Her gün sarayın bir köşesine çekilerek, uzun süre bir noktaya bakmaya; sonra da, öksürmeye başlarmış. Kızın bu halini gören hükümdar, şehirde ne kadar doktor varsa hepsini sarayına çağırmış. Hangi doktor muayene ettiyse, kızın hastalığına bir teşhis koyamamış.

Knidos/Datça'dan kızın hastalığını duyan bir doktor, şehre gelerek hükümdarın kızını muayene etmiş ve hükümdara; kızının ferah ve çam havasının bol olduğu bir yere gitmesi gerektiğini, eski neşesinin ancak o zaman geri geleceğini söylemiş. Bunun üzerine hükümdar araştırmalar yaptırarak, en sonunda şehrin hemen karşısında bulunan adanın, ferah ve bol çam ağaçlı havasını beğenmiş ve buraya bir şato yaptırmaya karar vermiş. Şato bittikten sonra, hükümdar kızını ve hizmetçilerini adaya göndermiş. Günler geçtikçe, Knidoslu doktorun dediği gibi kız iyileşmeye, eski sağlıklı günlerine dönmeye başlamış. Ancak, ada o kadar güzelmiş ki; kız adaya, ada da kıza âşık olmuş. Kız adayı o kadar sevmiş ki, şatoya hiç gitmiyor günlerce adada geziyormuş. Bir süre sonra adanın serin havasına ve her günkü yürüyüşlerin temposuna dayanamayan kız tekrar hastalanmış, yatağa düşmüş. Doktorlar ne yaptılarsa da kızı kurtaramamışlar. Kızının öldüğünü öğrenen hükümdar, üzüntüsünden adanın tümünü ateşe verdirmiş. Ada, günlerce yanarak, çamların çıkardığı islerle kapkara bir görünüm almış. İşte bu yüzden bu adaya Karaada demeye başlamışlar. Adayı üzen, günlerce yanması değil; aşık olduğu kızın hastalanıp ölmesi olmuş. Bugün Karaada ılıcasının suyu, adanın kıza akan gözyaşından; ılıcanın sıcaklığı da, adanın kıza olan aşkından geldiği söylenmektedir.

KARAADA LEGEND

One of the sovereigns of Old Bodrum had a very beautiful daughter. The sovereign, his wife and daughter were living happily until the daughter of the sovereign got sick. Day by day, she got worse, lose weight, her joy and happiness. Every day she would go aside; stare in a single point for a long time and then would cough. The sovereign who saw the situation, had called all the doctors of the city to the palace. However, none of them was able to diagnose her illness.

A doctor from Knidos/Datça who had heard about her illness, came to the city to examine the daughter of the sovereign and told the sovereign that, the only way that she could get her prior joy and happiness is to take her to a spacious place with pine trees. Thereupon, the sovereign made searched and decided to make a chateau in the island just in front of the city that he liked its spacious and piney air. When construction of the chateau finished, the sovereign made her daughter and servants to go there. The girl got better day-by-day and recuperated. However, the island was so beautiful that, she fell in love with the island and island fell in love with the girl. The girl loved the island so much that she was wandering around the island and was not going to chateau anymore.

After a while, she fell sick again because of the chill weather of the island and the walks. The doctors were not able to rescue her. When the sovereign learnt his daughter's death, he set the island on fire. The island had burnt for days and the pine trees' soot painted the island all black. Thus, the island started to be called "Black Island" (Karaada)

What made the island sad was not being burnt for days but losing the girl that it was in love. It is said that its hot spring takes its water from the tears that it shed and warmth from the love he felt for her.

SALMAKİS EFSANESİ

Bodrum kent merkezinin batı yakasının, Değirmenler Mevkiinde yer alan Bardakçı Koyu, Turizm öncesi Bodrum'unda tatlı su kaynaklarıyla ünlü olup, halkın içilebilir su ihtiyacını karşıladığı yerlerden biriydi. Bu koy, ayrıca edebiyat tarihinde Salmakis Efsanesinin çıkış noktası olarak da bilinmektedir. Batı dünyasında şiirlere, romanlara, resimlere ilham kaynağı olan ve Bodrum'dan dünyaya yayılan Salmakis Efsanesinin anlatılan hikayesi şöyledir:

Bir su perisi olan Salmakis, Bardakçı koyuna yakın bir yerde bulunan gölde yaşar, günlerini; gölde yüzerek, dağlarda şarkılar, türküler söyleyip çiçekler toplayarak, saçlarını gölde yıkayıp mersin ağacından yaptığı taraklarla tarayarak geçirirmiş. Mis kokulu dağların çiçeklerinden toplayıp gölün yolunu tuttuğu bir gün, genç bir delikanlının göl kenarında durduğunu farketmiş. Ve o an, ilk bakışta sevdiği delikanlıya aşık olmuş! Delikanlının yanına yaklaşıp: "Sen Tanrı mısın bilmem. Eğer bir Tanrı isen mutlaka sevgi tanrısı Eros'sundur. Hiç kuşku yok ki, seni dünyaya getiren annen, senin gibi bir evlada sahip olmakla mutlu olmuştur. Senin gibi bir kardeşi olduğu için, kız kardeşin de çok şanslı." dedikten sonra delikanlıya aşkını itiraf etmiş.

İlk defa duyduğu güzel sözler karşısında, su perisi Salmakis'ten utanıp yanakları kızaran delikanlı, Salmakis'e gitmesini söylemiş. Aşkına karşılık bulamayan Salmakis oradan uzaklaşmaya çalışsa da delikanlıdan ayrılamamış. Çalıların ardına gizlenerek onu seyretmeye başlamış. Yalnız kaldığını gören ve gölün güzelliğine de kayıtsız kalamayan delikanlı, gölde yüzmeye başlamış. Gence bir defa daha aşık olan Salmakis, göle atlayarak delikanlıyı yakalamış ve ona sıkıca sarılmış. Delikanlının çırpınmalarına aldırmayan Salmakis, Tanrılara yakarmaya başlamış: "Ey Tanrılar! Bu, canımın canı genci nasıl sevdiğimi biliyorsunuz. Size yalvarıyorum. Ne beni ondan, ne onu benden ayrırın." Su perisi Salmakis'in duasını kabul eden Tanrılar, İki gövdeyi tek gövde yaparak, Salmakis'i delikanlıya olan aşkıyla baş başa bırakmışlar..

SALMAKİS LEGEND

Bardakçı Cove, located in the west side of Bodrum city center, in Değirmenler Location was famous for its fresh water resources in pre-touristic Bodrum and one of the places that the public would satisfy potable water need. This cove, also known as the origin of Salmakis Legend. The story of Salmakis legend that has been inspiring poets, novels, paintings in western world and opened up to the world from Bodrum is as following;

Salmakis who was a water nymph, was living a lake close to Bardakçı Cove and she was spending her days by swimming in the lake, singing and picking up flowers in the mountains, washing her hair in the pond and combing herself. Someday that she was going back to the lake with flowers she picked up from fragrant mountains, she realized that a young man standing by the lake. She fell in love with the boy at first sight. She confessed her love; "I don't know if you are a God. If you are a God, you should be Eros, the god of love. Beyond any doubt, your mother who gave you birth was very happy to have a child such as you. And your sister is very lucky to have a brother like you, as well." The young boy blushed by the beautiful words he heard from the water nymph Salmakis and told her to go. Salmakis who could not be loved back, could not go far from the young man, even though she tried. She hided herself back of the bushes and watched him. The young man who was left alone and cannot resist the beauty of the lake, started to swim. Salmakis fell in love with him once again, jumped into the lake, and hugged him strongly. Salmakis did not care about the flopping of young man and prayed the gods, "Gods! You know how much I love this man. I beg you. Do not separate us!" Then the gods accepted the praying of Salmakis and merged their bodies, and left Salmakis alone with her love with the boy.

TÜRKBÜKÜ EFSANESİ

Yaka köyünü (Ortakent/Bodrum) çevreleyen yalçın dağların güney sırtlarında, Gücer isimli bir dağ köyü bulunuyormuş. Çoğunluğu hayvancılıkla geçimini sağlayan köyde, bir gün veba hastalığı ortaya çıkar. Bu hastalık, iki çocuk dışında, tüm köylüleri kırar, onların ölümlerine neden olur. Aileleri ve köylüleri toplu bir şekilde vefat eden bu iki çocuk, nereye gittiklerini bilmeden köylerinden ayrılır. Bir süre sonra da kaybolurlar. Kimsesiz ve korumasız kalan bu çocuklar dağlarda aç, susuz nereye gideceklerini bilemeden gezinirken, Türkmen bir çoban bu iki çocuğu görür. Perişan haldeki çocuklara yardım eder, hikayelerini öğrenir. Kimsesiz kaldıklarını anlayan çoban, onları Göl köyünde bulunan kendi evine götürür. Çocuklara sahip çıkar ve büyütür. Sonra da kendi çocukları ile evlendirir. Onlara da ayrı birer ev yapar. Zaman içinde bu evler çoğalır, yeni bir köy ortaya çıkar. Anlatılan efsane odur ki; Türkbükü köyü, onların çoğalmalarından ortaya çıkan bir yerleşim yeridir.

TÜRKBÜKÜ LEGEND

There was a mountain village named Gücer, in the south ridges of the slippery mountains encircle Yaka (Ortakent/Bodrum) village. Someday, plague appears in the village that mainly earn livelihood from stockbreeding. The disease causes death of the entire village except for two children. The children, who lose their family and fellows, leave the village without knowing where to go and they get lost after a while. While the vulnerable children wandering around the mountains without food and water, a Turkmen shepherd sees them. He helps them, listens to their stories. He takes the orphans to his home in Göl (Lake) village. He looks after the children, raise them and marry them to his own children. He builds them new houses. In the process of time, a new village emerges with new houses. According to the legend, Türkbükü village arose from them.

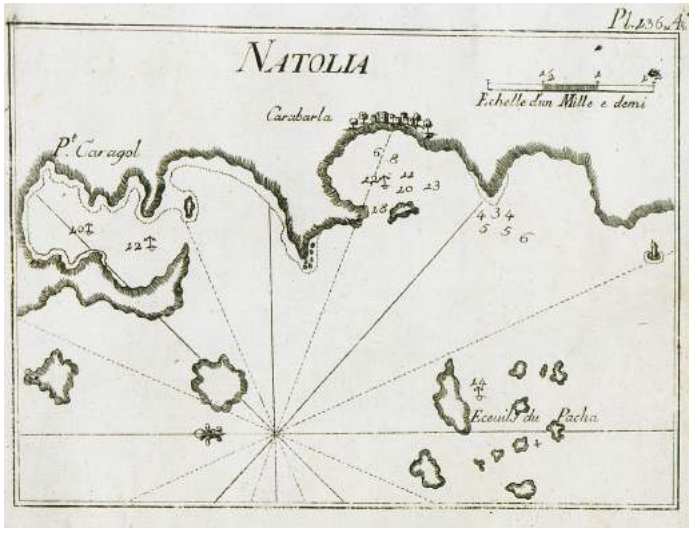

BODRUM ADININ EFSANESİ

Bodrum, antik dönemde Halikarnassos adı ile anılmaktaydı. Bu, bilinen en eski Anadolu dillerinden biri olan Luvi dilinde; "Deniz kıyısının kutlu pınar havuzunun kenti" anlamına gelmektedir. Kentimizin bir simgesi olan Bodrum Kalesi'nin yapımına 1400 lü yıllarda başlanmıştır ve kalenin yapımı yaklaşık yüz yıl sürer. Kale, Hz. İsa'nın on iki havarisinden biri olan Saint Peter/Petros adına Rodos Şövalyeleri tarafından inşa edilmiştir. Bu ad zamanla Peterium/Petroniun/Petrium/Petrum'a,,Türkler'in kente yerleşmesinden sonra da Bodrum'a dönüşmüştür.

LEGEND OF THE NAME OF BODRUM

Bodrum was called Halikarnassos in the ancient times. This means "the city of the holy spring pool of the seaside" in Luwian considered as one of the oldest languages of Anatolia. Construction of the landmark of Bodrum, Bodrum Castle starts in 1400s and lasts approximately 100 years. Knights of Saint John constructed the castle in the name of Saint Peter/Petros who was one of the twelve apostles. In the process of time this name turned to Peterium/Petronium/Petrium/Petrum and finally to Bodrum with settlement of Turks.

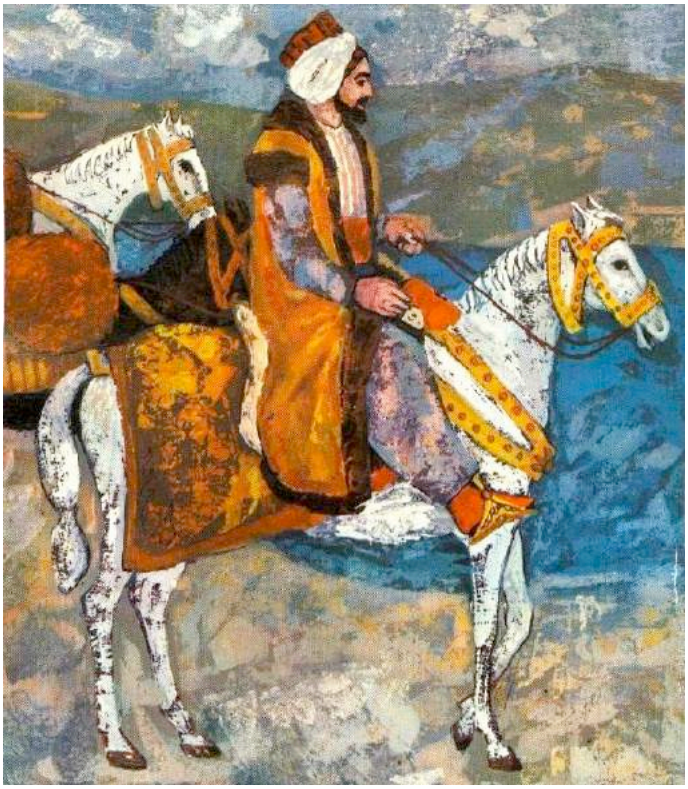

1670'li yıllarda Bodrum'a gelen Evliya Çelebi, büyük eseri olan seyahatnamesinde Bodrum'u ve Bodrum adının efsanesini şöyle anlatır: "Bodrum, Kanuni Sultan Süleyman zamanında, Palak Mustafa Paşa tarafından 5 Ocak 1523 tarihinde fethedilmiştir. Kale içinde yüz toprak ev vardır. Bu evler daracık; bağı, bahçesi olmayan evlerdir. Şehrin toplam mevcudu bu kadardır. Kalenin yarısı denizde, yarısı karadadır. Anadolu sahillerinde Bodrum Kalesine benzeyen bir sedd-i İskender (set, bariyer) bulunmamaktadır. Kalenin doğu ve batı kısımları limandır. Ama büyük liman; kuzeyde ve batıdadır. Büyük liman iki yüz parça gemi alır. Rüzgardan korunaklıdır. Büyük limanın batısında eski bir türbe bulunur.. Halkın kâr ve kazançları kuru üzüm, incir ve taze üzüm suyudur (şira-i abdar.)" bilgilerini verdikten sonra, Bodrum sözcüğünün kökenine dair farklı bir görüş ortaya atarak, Bodrum yer adının verilme hikayesini ve efsanesini şöyle anlatır: "Menteşe Bey, Oğullarından bir Bodrumluk yer ister. Çalılar içinde bir kale yaptırır. Aradan uzun zaman geçtikten sonra bir gün, çalılar yanınca bu kale ortaya çıkar. Bu yüzden ortaya çıkan bu yere Bodrum derler."

Evliya Çelebi, who came to Bodrum in 1670s, tells in his masterpiece travel book Bodrum and the legend of the name as following, "Bodrum was conquered in epoch of Suleiman the Magnificent, by Palak Mustafa Pasha in 5 January 1523. There are a hundred houses made of soil. These houses are quite narrow and do not have any vineyards or orchards. This is the total population of the city. Half of the castle is in the sea and the other half is on the land. There is not any barrier similar to Bodrum Castle in the Anatolian shores. East and west sides of the castle are piers. However, the big harbor is located in north and west. Big harbor has capacity for 200 ship pieces. It is windproof. There is an old shrine in the west of the big harbor. The residents earn their livelihood from raisin, fig and fresh grape juice." Evliya Çelebi brings forward a different idea on the origins of the Bodrum word and taking it as the name; "Menteşe Bey asks his sons for a "Bodrum"(means basement in Turkish). He constructs a castle encircled by bushes. At length, the bushes burn and the castle appears. Hence, the place appeared called Bodrum."

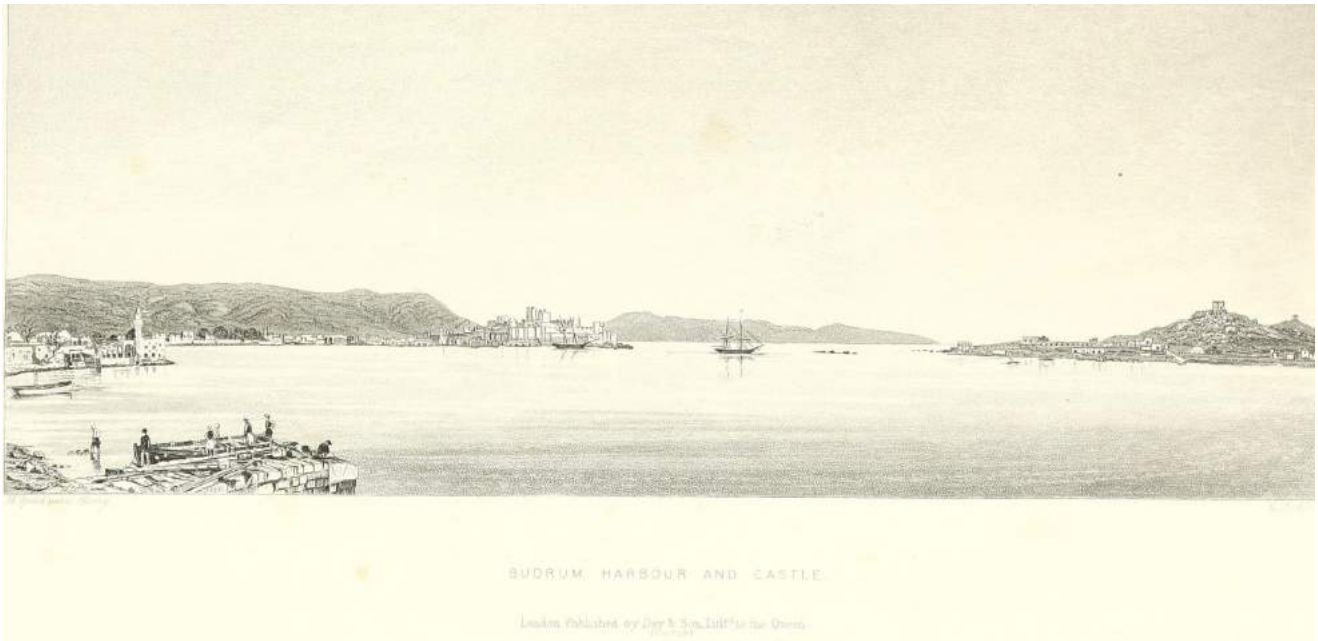

MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI

EVDE BAKIM HİZMETLERİ

Tüm Hizmetlerimiz ücretsizdir.

444 48 01 / 7

Verilen Hizmetler

- Enjeksiyon
- Serum Takma / Çıkarma
- Sonda ve Katater Uygulamaları
- Kan Alma
- Pansuman ve Yara Bakımı
- Hasta ve Hasta Bakıcı Eğitimi , Danışmanlık
- Kişisel Temizlik ve Bakım Desteği
- Tansiyon ve Kan Şekeri Ölçümü
- Kişisel Bakım (Saç ve Sakal Tıraşı Vs.)

Devlet durumunda bulunan siyasal kuruluşlarının en birinci görevi, ulusun sağlıklı kalması için gerekli yaşam koşullarını gerçekleştirmektir. M. Atatürk

HedefimizBir
Muğla1Bir

info@mugla.bel.tr
444 48 01 / 7
www.mugla.bel.tr

MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
Sevgi, Hoşgörü, Güleryüzle Hizmet...

T.C. MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 2014

Kaynak: Ege Yolcusu
Nadir ŞAHİN

DALAMAN ADI NEREDEN GELİYOR?

Dalaman İlçesi İsmini Burdur Sınırlarında doğan ve Akdeniz'e dökülen çaydan almıştır.Bu çayın ismi daha sonra ilçeye verilmiştir.Dalaman isminin hikayesi ile ilgili olarak çeşitli rivayetler vardır.

Dalaman takes its name from the brook resources from Burdur borders and flows into Mediterranean Sea. There are various rumors about the story of the name of Dalaman.

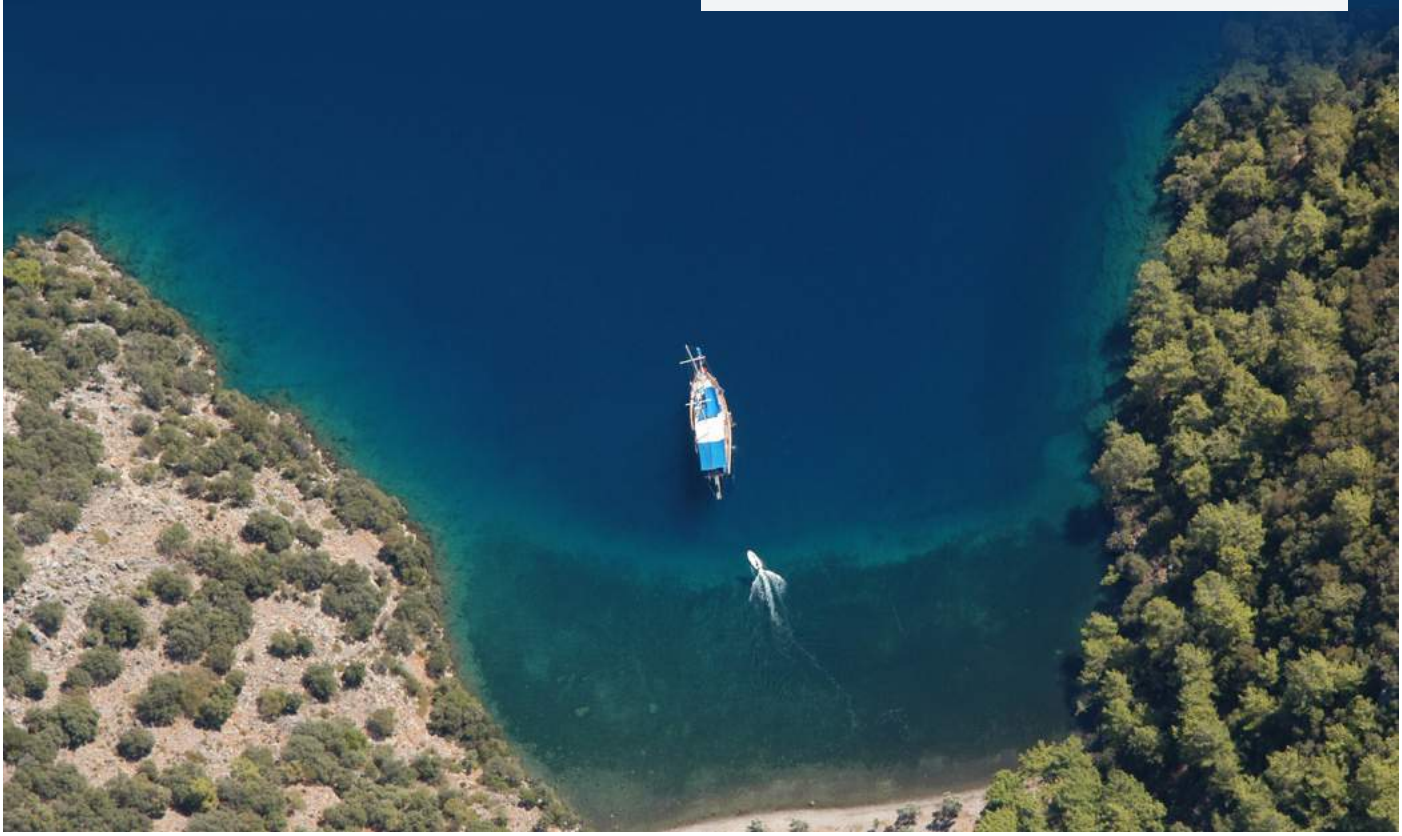

Bunlardan en bilineni ise zamanında askerlerin çayı geçmesi gerekmiş.Komutan askerler suya dalın diye emir vermiş.Tüm askerler emre itaat ederek suya dalmışlar ama bir asker ben bu suya dalaman demiş.Komutan emrinde ısrar edince asker ister istemez suya dalmış.Ama karşıya geçerken akıntıya kapılmış.Asker akıntıda sürüklenerek suya batıp çıkarken Dalaman dediydim. Dalaman dediydim diyerek gözden kaybolmuş.O olaydan sonra çayın ismine Dalaman demişler.Sonra da Karaçalı Beldesi ile Atakent Beldesi'nin birleşmesi ile kurulan ilçenin adına Dalaman koymuşlar.

According to the best known of them, once the soldiers had to pass the brook and their commander order them to dive. All the soldiers but one obeyed the order. The disobeying soldier said, "I cannot dive" ("Dalaman" in precincts accent) however he had to dive since the commander insisted and he went adrift. While he was slogging through the water, he was keep shouting as "I told you, I cannot dive" and after a while he disappeared. After this incident, the brook took Dalaman name and when Karaçalı and Atakent towns merged, they named the new district after the brook.

DALAMANDA TARİHİ KALINTILAR

Dalamanın hemen hemen her yerinde tarihi kalıntılara rastlanır. Kapıdağı, Şerefler, Kayadibi, Çöğmen, Kavacık, Gürleyk ve Bozbel Köylerinde yoğun bir şekilde bulunan tarihi kalıntıların en önemlileri kaya mezarları, kaleler, su sarnıçları, türbeler, antik şehirler, köprüler, manastırlar ve tarihi su değirmenlerdir.

Kapıdağı: Kapıdağı içinde kalan tarihi yerler Krya, Tarihçi Plinus, Ptolemaios, Step-Bynzitinus ve Stadiasmus tarafından Karya, diğer kısmı tarafından da Likya şehri olarak gösterilmiştir. Bu değişiklik şüphesiz yine politik sebeplerden meydana gelmiştir. Krya nın Antik Tribüt listesinde Likyalılar dan ayrı kaydedilmiş olması da bunu göstermektedir. Fakat Taşyaka da olması gereken kaya mezarlarının mevcudiyeti, burada Likyalılar ın iskanına bir işaret sayılabilir. Bu duruma göre burası da geç devirler de, muhtemelen Perikles zamanında Likyalılar a dahil edilmiştir.

Kryanın güneybatısında, Kargın Gölünün güneyinde eski Lissanın kalıntıları, Bent tarafından bulunmuştur. Kalıntılar duvarlardan ibaret olup, mezara rastlanmamıştır. Burada kesme kaya üzerinde Kar ca harflerle bir kitabe tesbit edilmiştir. Kitabaye göre Lissanın güneyinde Lydanin kuzeyinde, Lydanin bir köyü olan Arymaxanın buluduğu anlaşılmıştır. Bizans devrine sahip olanlar da müstesna bir yapı izi kalmamıştır. Arymaxanın güneyinde Fethiye körfezinin batı sahilinin en ucunda Lydai şehrinin kalıntıları, yine Bent tarafından keşfedilmiştir.Bugünkü Kapıdağının güneyine rastlayan bu yerde Bizans devrine ait kalıntılar yer almaktadır. Bu sebeple bölgenin bilhassa Bizans devrinde önem kazanmış olduğu anlaşılmaktadır.

Diğer yandan Hippokomenin **ÇÖĞMEN KÖYÜNÜN** batısında, Kızılyaka Köyünün kuzeyinde. Bugünkü Elcik ve Sabunlu Köyleri içinde eski bir şehrin kalıntıları tesbit edilmiştir. Çukurhisardaki Oktapolis olduğu, kitabelerden okunan bu şehirden Ptolemaios söz etmiş ve Herbez tarafından şehrin ismi, mezarlardaki kitabelerden okunmuştur. Buradaki duvar kalıntıları Bizans dönemine aittir. Fakat bunlar arasında da eski kısımlarda mevcuttur.

HISTORICAL RUINS OF DALAMAN

In almost every corner of Dalaman, there are historical ruins. The most important of them are rock tombs, fortresses, cisterns, shrines, antic cities, bridges, monasteries and historical watermills located in Kapıdağı, Şerefler, Kayadibi, Çöğmen, Kavacık, Gürleyik and Bozbel villages.

***Kapıdağı:** The historical locations fall into Kapıdağ boundaries are classified Carian by Kyra, Historian Plinus, Ptolemaios, Step-Byzitinus and Stadiasmus and classified Lycian by the others. This lack of consensus surely caused by politic reasons. Krya that was registered separately from Lycia's settlement on the Antique Tribute list can demonstrate this. The presence of Rock tombs at Tasyaka indicates the Lycian settlement. According to this situation, this area should be connected to Lycians at the time of late period, probably at the Perikles one.*

The ruins of Lissa were found at the south of Kargın Lake by Bent. The ruins are just composed of the walls; none of the tombs has been encountered. An inscription that was written in Krya alphabet has been determined. According to this inscription, there was a Lydae village called Arymaxa at the north of Lydae ancient city. There are no Byzantine structures left. The ruins of Lydian ancient city were also found at the west coast of the Fethiye Gulf by Bent. Today, the Byzantine ruins are located at the south side of Kapıdag. For this reason, it is understood that Lydian ancient city had gained its importance under Byzantine rule.

In addition, ruins of an ancient city within the boundaries of today's Elcik, Sabunlu and Kızılkaya villages were found. The name of the city was read on the inscriptions by Ptolemy and Herbez as Oktapolis in Çukurhisar. The ruins of the walls belong to Byzantium era; however, there are older parts, as well.

HİPPOKOME: Çöğmen Köyü İt Asarı Mevkiinde, hakim bir tepe üzerine kurulmuştur. Hippokome şehrini Arkwright keşfetmiş Stepbiyazitin doğrulamıştır. Şehrin güneydoğu tarafındaki yalçın kayalar üzerinde altı adet kaya mezarı bulunmaktadır. Bu mezarların birinde Grekçe kitabe mevcut olup, bu şehrin adı da bu kitabelerden okunmuştur.

Hippokome AT ŞEHRİ anlamına gelmektedir. Şehrin güneybatı eteğinde tıpkı Telmossosda mevcut büyük kaya mezarları gibi üç mezar bulunur. Bu mezarların sağı ve solunda, şehrin tepesine çıkmak için basamaklar halinde yol vardır. Tepeyi çevreleyen bir kale ve kalenin içinde su sarnıcı, zahiri ambarı olması muhtemel bina yıkıntıları görülür. Bu kısmında ayrıca Grekçe kitabelerde mevcuttur. Kaleden bakıldığı zaman doğu ve kuzey tarafta kalan Çöğmen Köyünün mahalleleri kolayca görülür kü, tam kuzeybatıda Kepezbaşı denilen yerde şimdi izine rastlanmayan Roma ve Bizanslılardan kalma bina harabeleri bulunur. Yörede toprak işlendikçe Roma ve Bizans sikkelerine rastlamak mümkündür. Bundanda anlıyoruz ki Hippokome, şimdi ki harebelerin bulunduğu İt Asarından ibaret değil, şehrin hakim olduğu yerlerde bir takım mahalleleri mevcuttur. Şehrin Karya ve Likya arasında el değiştirdiği, Likyalılara Perikles devrinde geçtiği anlaşılmaktadır. Hippokomeye Kavacık ve Çöğmen Köyü stabilize yoldan gidilir. Köylere ait dolmuşlar veya özel araçlar ile ulaşılabilir. Dalamana Kepezbaşı 27, İt Asarı HİPPOKOME 30 km uzaklıktadır.

OKTAPOLİS: Elcik, Sabunlu ve Kızılkaya köy sınırları içinde bir şehrin kalıntıları tespit edilmiştir. Ptolemaios ve Herbez tarafından şehrin ismi mezarlardaki kitabelerden okunarak OKTAPOLİS SEKİZ ŞEHİR adını aldığı saptanmıştır. Şehir içinde yer alan ve Kayadibi Köyünün kuzeyini kaplayan yalçın kayalar üzerinde kaya mezarlarına rastlanır. Mezarlar Likya dönemine aittir. Ancak şehrin diğer kalıntıları Roma ve Bizans zamanında kaldığı belirlenmiştir. Mezarlar sarp kayalar üzerine yapıldığından çıkmak ve yaklaşmak oldukça zordur. Kayadibi Köyü içinde de yer yer sur kalıntılarına rastlanır. Oktapolis sınırlarını oluşturduğu kabul edilen bu surlar içinde kiler ve mesken kalıntıları vardır.

DELİKLİ KAVAK: Elcik- Bozbel arasında yöreye hakim bir tepe üzerinde bulunan kaya mezarları, sur kalıntıları ve yer mezarlarını Oktapolis antik kent sınırları içine girer. Tepenin güney ucunda bir adet kaya mezarına rastlanır. Önünde geniş bir düzlük ile ucunda bir adet kaya mezarına rastlanır. Önünde geniş bir düzlük ile mutfağı andıran raflar vardır. Etrafı sur ile çevrili olan tepenin üstünde de kesme taşlar, yer mezarları ve taştan yapılmış çeşitli şekiller bulunur. Tepenin güney,batı ve kuzey batı rafları sur kalıntıları ile kaplıdır. Ancak doğu ve kuzeydoğusundaki yalçın kayaların bulunmasından dolayı hiçbir kalıntıya rastlanmaz. Adını yörede bulunan ve asırlara meydan okuyan bir kavaktan alan yere, Dalamana 47 km uzaklıkta olup, özel veya köye ait taşıtlarla ulaşılır.

HIPPOKOME: *It is located in a commanding height in Çöğmen village, İt Asarı location. Hippokome is discovered by Arkwright and verified by Stepbiyazitin. There are six rock tombs on the scars in southeast of the city. There is an ancient Greek tablet in one of the tombs that we learnt the name of the city. Hippokome means 'horse city'. In southwest slopes of the city, there are three tombs resemble to the big rock tombs in Telmossos. In the left and right sides of the graves there is a stepped road reaches to the top of the city. There is a castle encircles the hill, inside of the castle a cistern and ruins of a building that possibly was a granary. Moreover, there are old Greek epitaphs there. One may see easily the neighborhoods of Çöymen village that are located in east and north and just in the northwest Kepezbaşı location is situated where hosted Roman and Byzantine ruins before. It is possible to run across Roman and Byzantine coins while cultivating. These verify that Hippokome did not consist of only İt Asarı but also several neighborhoods around. It is understood that the city changed hands between Caria and Lycia; and passed to Lycians in the epoch of Pericles. Hippokome can be reached via stabilized road from Kavacık and Çöğmen villages. Kepezbaşı is 27 km and İt Asarı Hippokome is 30 km far from Dalaman.*

OKTAPOLIS*: Oktapolis ancient city is established at the boundaries of today's Elcik, Sabunlu and Kızılkaya villages. The name of the city was read on the inscriptions by Ptolemy and Herbez; it has been determined that it is named OKTAPOLIS EIGHT CITIES.*

The rock tombs are come across on the scars covering the north part of Kayadibi village and belonged to the Lycia era. However, the other ruins belonged to Roman and Byzantium eras. It is hard to climb or get to the tombs as they were built on steep rocks. The ancient city walls may partly be encountered. The city walls are to be accepted to form the boundaries of Oktapolis city that involves the ruins of cellars and dwellings.

DELİKLİ KAVAK: *The ruins of the city walls, graves and rock tombs on the top of a hill between Elcik-Bozbel are within the boundaries of Oktapolis ancient city. There is only one rock tomb on the south of the hill. A wide plain and a rock tomb at the front of the plain are come across. There are a wide plain and the shelves, which are reminiscent of a kitchen. You can also find face stones, graves and different shapes of stones on the hill, which are surrounded by the city walls. The south, west and North West parts of the hill are surrounded by the ruins of the city walls. However, none of the ruins at east and northeast parts of the hill can be seen because of its rocky structure. This place takes its name from a century-old poplar tree and is 47 km to Dalaman. You can get the village by a car or by the vehicles belong to the village.*

ARDIÇLI TEPE: Bozbel –Gökseki mahallesinin batısında, Çal deresi kenarındadır. Ormanlarla kaplıdır. Batı ve güney tarafları oldukça sarp ve diktir. Etrafı surlarla çevrili basit bir kale görümündedir. Oktapolis antik kent sınırları içine girdiği kabul edilir. Ancak Selçuklulardan kaldığı da iddia edilmektedir. Yöreye Dalaman-Bozbel ve Dalaman–Beyovası yolu üzerinden özel ve köye ait taşıtlarla gidilir, 45 km uzaklıktadır.

HİSAR: Gürleyk Köyünün üstündedir. Birbirine bitişik evler her birinin kenarında yer alan kiler ve ahır ile şaraphanelerin konumu dikkat çeker. Bizaslılardan kalma yer, Hisardan ziyade ŞARAP İMALATHANESİNİ andırmaktadır. Bugün sadece evlerin taban kalıntıları ile şarap testilerinin konulduğu çukurlar varlığını koruyabilmektedir. Yöreye Dalaman-Gürleyik yolu ile gidilir. Ancak köy içinden kuzeye doğru 1 saat yaya yürünür.

Şerefler-Kozpınar KALYNDA : Şerefler Köyünün kuzeyi ve kuzeydoğusu tamamen tarihi eserler ile doludur. Kale, kaya mezarları, surlar vb eserlerin değişik zamanlara ait olduğu tahmin edilmektedir. Kapıdağı yöresindeki Ldai, Lissay ve Cryanın bir uzantısı olarak kabul edilir. Önceleri Karya elinde bulunan yöre,Perikles zamanında Likyalıların eline geçmiştir.

Kaya mezarlarını Lukya, sur ve kalenin Bizanslılar zamanından kalmıştır. Kozpınar, eski bir ticaret yolu üzerinde mola yeri olarak tanınmış ve bugün hala güncelliğini korumaktadır.

MANASTIR TEPESİ: Gürköy-Karaağaç arasında adı üstünde Manastır Tepesinin batı eteklerinde yer alır. Manastırdan çok az bir kalıntı olduğundan gözle görülür bir yapı yoktur. Bizanslılardan kaldığı söylenir. Ancak adı geçen yerin güneyine 13. yy başlarında yerleşen Rumlar tarafından yapıldığı, Kurtuluş Savaşı sonrası yöreden kaçan Rumların kendi elleriyle yıktıkları tahmin edilir. Adı geçen yere Dalaman – Gürköy yolundan gidilir ve köy içinden 45 dakika yaya yürünerek ulaşılır.

Demirci Dükkanlar : Gürköy-Değirmenyakası mahallesinin kuzeyindedir. 13. yy sonlarında Rumlar tarafından yapılıp işletilmiştir. Halk arasında DEMİRCİ ÇARŞISI adı verilen yerde, demir parçaları, çekiç ve örs kalıntıları ile körük parçalarına rastlanır. O dönemde ovada bol bulunan karaağaçları işlemek ve kerestelerini deniz ötesi devletlere satmak amacıyla kurulduğu söylenir. Yöreye Dalaman Gürköy yolundan gidilir ve köy içinden 30 dakika yaya yürünür. Bir rivayete göre; dükkandan çıkan çekiç ve örs sesleri ile dövülen demirlerden çıkan kıvılcımlar uzak köylerden duyulur ve görünürmüş.

ARDIÇLI TEPE: *It is located at the west of Bozbel-Gokseki neighbourhood, nearby Çal Stream side. It is surrounded by the forests, its west and south parts are steep and upright. Its appearance is a simple castle surrounded by the walls. Located within the boundaries of the Oktapolis ancient city can be accepted. It is claimed that it remained from Seljuk. You can drive from Dalaman Bozbel-Beyovası road to get this place by a car or the vehicles are available to take you from the village. It is 45 km away from Dalaman.*

HİSAR: *It is above Gurleyik village.The detached-houses, their storerooms, barns and the location of the winehouse draw the attentions. The settlement that remained from Byzantines reminds you of a wine production factory rather than a fortress. Nowadays the basement ruins of the houses and the holes where the wine jugs were placed can be able to preserve their presences. You can drive here from Dalaman-Gurleyik road by a car. However, you need to walk to the north from the village for around 1 hour.*

Şerefler- Kozpınar KALYNDA: The north and the north east of Serefler village are filled with completely full of historical structures. It is assumed that a castle, rock tombs, city walls etc. belonged to different eras. It is accepted as the extended form of Lydae, Lissa and Caria ancient settlements at Kapıdag peninsula. The area was reigned by Caria at first and then controlled by Lycia at the period of Perikles. The Kings Tombs have remained from Lycia. The city walls and castle have remained from Byzantine as well. Kozpınar was known as a stopover for commerce travellers and today it is still used for travellers.

Monastery Hill: It is located at the west slopes of Monastery Hill between Gurkoy and Karaaga villages. There is no real monastery as only a few of its ruins are left. Remained from the Byzantines is said. It is estimated that the south part of this area was established by the Greeks who settled down at the beginning of the 13th century and they destroyed it when they were running away at the Independence War. You can drive here by taking the Gurkoy-Dalaman road and you need to walk 45 minutes from the village.

ANTIQUE BLACKSMITH BAZAAR: *It is in the north of Gurkoy-Degirmenyaka neighbourhood. It was built and managed at the end of the 13th century by the Greeks. The ruins of iron pieces; hammers, anvils etc. are come across at the place which is known as blacksmith bazaar by public. It was built because of the processing of elm trees in the plain and to sell its timbers to international countries. It can be driven Dalaman Gurkoy road to get there by a car and then walk for 30 minutes from the village. According to a legend, the sounds of hammers and anvils could be heard and sparks could be seen from the far end of the villages.*

DATÇA

BALIKAŞIRANDAN GEÇEN AVRUPALI DELİLER "HİPPİLER"

Datça'da bizlerin eskiden beri söylediğimiz deyimdir; Balıkaşıran'dan akıllısı geçmez. Nedeni aslında gelenlerin gerçekten deli olduğu ya da akılsız olduğu değil tabii ki. Datça yolu o zamanlar o kadar dar ve virajlı ki şimdiki bu yol bizlere otoban gibi geliyor. Yoldan iki araba yan yana geçemezdi. Datça Marmaris arası 2-3 saati bulurdu. Arabanız bu yolu geçtikten sonra sanayiye gitmeden olmazdı. Yani yetmişli ve seksenli yıllarda böyleydi ondan öncesi zaten daha vahim. Buna rağmen özellikle 1970'li yıllarda Datça'ya Avrupa'dan turistler gelirmiş. Özellikle de Woswos minibüsler ve tosbağalar. Ben tam olarak hatırlamasam da eşimden ve etraftan o kadar çok dinledim ki bu konuyu sizlerle paylaşmadan edemedim. Sonraki yıllarda hatırladığım ise bol bol yine aynı marka karavanların geldiğidir. Gelenler elbette o yıllarda tüm dünyayı etkisine alan "HİPPİLER". Diğer adlarıyla bitli turistler, çiçek çocukları. Hippi, yaşam tarzı aslında bugünkü mutlak retçiliğin temellerini atan bir oluşumdur. Dünyanın, üzerindeki tüm bitki, hayvan ve insanlara ait olduğunu kabul eden apolitik bir görüştür.

"HIPPIES" CRAZY EUROPEANS PASSED BY BALIKAŞIRAN

For very long time, we have been saying in Datça that sane people do not cross by Balıkaşıran. Of course, it is not because the visitors are really insane or stupid. The roads of Datça were so crooked and narrow in those days that the present road looks like a highway to us. Even two cars were not able to travel side by side. It would take 2-3 hours to reach Marmaris from Datça. When your cars passed by this road, it had to see mechanic, as well. I mean this was the situation is 70s, 80s, but it was even worse before. In spite, especially during the 70s, there were tourists coming to Datça from Europe; especially the Volkswagen beetles (called woswos in precinct) and vans. Even though I do not remember properly, I have heard so much about it from my spouse and around that, I could not keep myself to share with you. I remember even in the following years caravans of the same mark were coming. The visitors are of course the HIPPIES who took hold of the world in these years, in the other names pedicular tourists, flower children.

Kendilerine asla sınır koymayan, var olan tüm yetkilileri reddeden, komün hayatını savunan özgürlükçü bir harekettir. 1960'lı yıllarda dönemin komünist ve faşist yapılanmalarına karşı çıkan, özgürlüğün bireyin kendi içinde olduğunu savunan ancak uygulamaları ile anarşist düşünce tarzından ayrılan, düşünce biçiminin gerçek yaşama dönüştüğü bir yaşam tarzıdır.

1970'li yıllarda Türkiye hippiler için çok önemli yerlerden biri olmuştur. Birçok hippi Katmandu, Tibet gibi yerlere giderken Türkiye'de özellikle de İstanbul Sirkeci'deki tek yıldızlı otellerde ve pansiyonlarda konaklamışlardır. O dönemde Türkiye'deki hippi hareketinin de temelleri atılmıştır. Birçok sol görüşlü insan bu kişilerle tanıştıktan sonra politikadan uzaklaşarak onlarla dünya turlarına çıkmıştır. Türkiye'den geçen hippilerin bir kısmı daha sonra Anadolu'yu da keşfe çıkmış, bu keşif noktalarından biri de Datça Yarımadası olmuştur. O sevimli, rengârenk araçları ve yüzlerinden hiç eksilmeyen gülümsemeleriyle nice yazlar boyunca Datça'yı mesken tutan bu insanlar, o neslin hatıralarında ve kişiliklerinde derin izler bırakmıştır.

In fact, the life style of the hippies is the origin of today's absolute refusal. An apolitical point of view considers the world belongs to all plants, animals and human beings on earth. An emancipatory movement accepts no limits, refuses all the existing authorities, and defends commune life. A Life style that opposes communist and fascist structuring of the 1960s.

In 1970s, Turkey was a very important place for hippies. While many hippies were going to places such as Katmandu, Tibet, they accommodated in Turkey, especially in one-star hotels and pensions in İstanbul-Sirkeci. It is the time when the hippie movement of Turkey laid its foundation. Many people from left left the politics after meeting with these people. Some of the hippies decided to explore Anatolia and one of the discover points was Datça peninsula. These people who settled in Datça for many summers left an impression on this generation's memories and personalities with their cute, colorful vehicles and smiles that they always keep.

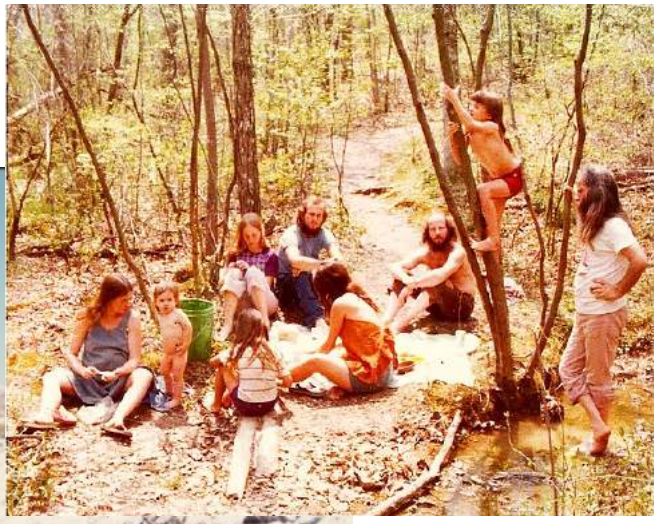

"Özellikle taşlık plajının her yeri çadırlarla dolmuş, Nasıl keşfettilerse hippiler her yere yerleşmişler. Biz de Onlar gibi olmaya başladık zamanla, onlar gibi giyindik. 1970'li yılların sonuna doğru Datça bambaşka bir hale geldi. O kadar çok yabancı gelirdi ki her ırktan vardı. Sana biraz anlatayım bu konuyu. 1960 ve 1970 yılları arasında gölün oraya bir disko açtık. Yazın o diskonun etrafı birçok çadır olurdu. Çadır kurarlardı herkes kaynaşırdı. Çadırlar kurulduktan sonra herkes elinde ne varsa ortaya koyar yer içerdik. Tabi onlar esrar filan da içerdi. Ama çok güzel hatıralarımız da vardı."

Especially in Taşlık Beach, everywhere was tent. They settled down everywhere. And we started to be like them, we dresses like them. By the end of the 70s, Datça turned to a completely different place. There were so many foreigners coming that every race was existing. Let me tell you about this. We opened a disco by the lake in 1960s-70s. In summers, many tents were enclosing the disco. Everyone would socialize by pitching a tent. After the tents were set up, we would eat and drink all together. Of course they would smoke weed etc. But we had such beautiful memories.

- Bize kısaca kendinizi tanıtır mısınız?
- Ziya Özalp. Avukatım. Datçalıyım.

- Yerel tarih konusunda adı bilinen bir kişisiniz. Nedir bunun kaynağı?

- Çocukluğuma dayanıyor aslında. Çocuklukta masallarla ninnilerle büyüdüm. Bir de çok kitap okunan bir evde büyüdüm. Asıl tarih merakım şeyden başladı. Şimdi bizim çocukluğumuzdaki yaşlı kişiler birinci seferberlik, kurtuluş harbi, birinci dünya harbi, ikinci dünya harbi ile beslendik biz. Mesela babamın dayısı on iki harp geçirmiş ve bana sürekli harplerinden bahsetti. Yemen'de Süveyş cephesinde bulunmuş İngilizlerin eline düşmüş İngilizlere hayran biriydi. Sonra bunu bırakmışlar kurtuluş harbine girmiş. Nedense belli sebeplerden Atatürk'ü sevmezdi. Kurtuluş harbinde Afyon'da uyumuş kalmış sonra firarını vermişler madalya vermemişler ondan Atatürk'ü sevmezdi. İşte benim tarih ilgim ordan kaynaklandı. Sonra okuduğum okullarda daha da tarih ilgim gelişti. Özellikle tarih ilgim içinde Datça çok yer tuttu. Elime ne kitap geldiyse Datça tarihi ile ilgili hepsini okudum.

- Aileninin köklü bir aile olması da bunun sebeplerı arasında olabilir mi?

-Evet bunun da etkisi büyüktü. Babamız Datça esnafındandı. Tabi ki Datça konusunda bilgi almak isteyen bize gelirdi. Babamda da tarih merakı vardı tabi, babamın da etkisi oldu tarihle ilgilenmeme.

- Would you briefly introduce yourself?
- Ziya Özalp. I am a lawyer. I am from Datça.

- You are a well-known person on local history. What is the source of it?

- It is based on my childhood, actually. I grew up with tales and lullabies. Moreover, I grew up in a house where many books were read. But my real curiosity emerged by the olds who were telling stories about first mobilization, War of Independence, First World War, Second World War. For example, my father's uncle saw twelve wars and he constantly spoke of them to me. In Yemen, he had been in Suez front and caught by English. He was an admirer of the English. They him go and he went to the War of Independence. Someway, reasons he did not like Atatürk. He did not like Atatürk because he overslept in Adana during War of Independence, thus he registered as deserter and could not get a medal. Here is the source of my interest in history. My knowledge developed in the schools that I attended. Especially Datça took a great place in my interest in history. I read every book I encounter about history of Datça.

- Your well-established family might be a reason, as well?

- Yes, this had a big impact. Our father was a tradesman in Datça. Of course, the ones who want to be informed about Datça would come to us. My father was interested in history, as well; he had an impact on me.

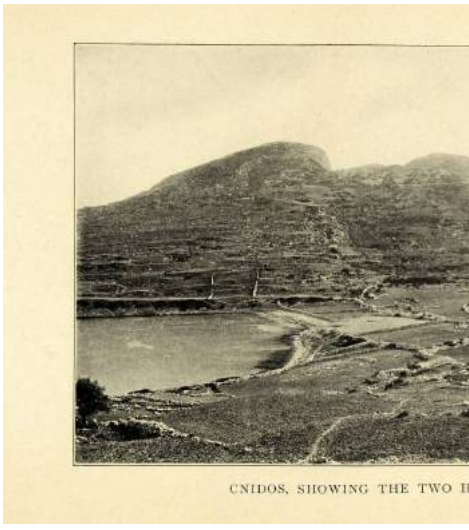

CNIDOS, SHOWING THE TWO H

- Çocukluğunuzun Datçası ile şimdiki Datça'yı biraz kıyaslar mısınız?

- Eskiden ada gibiydi. Pek Anadolu'yla ilgisi yoktu. Daha çok denizden besleniyordu. Kendi kaderine terk edilmişti. Tabi biliyorsun 1912 yılına kadar 12 adalar İtalya'nın işgalindeymiş. Tabi buraların merkezi Rodos'muş. Datça da siyasi ve idari olarak Rodos'a bağlıymış. Yani çok mutlu bir çocukluk geçirdim tabi bu babamın biraz iyi halli olmasından dolayı iyiydi. Çok güzeldi hayat eskiden. Hayal gibiydi.

- Peki neden bu kadar iyiydi? Daha mı çok ağaç vardı mesela?

Tabi tabi doğanın içinde yetiştik yılanların akreplerin eşekler kuzular tavuklar hatta çakalların içinde yetiştik. Çakallardan korkardık. Eskiden çakallar evlere gelir tavuk alırlardı. Biz çocuklar onlardan korkardık. Datça'ya eskiden çok kuşlar gelirdi çok kuşlar olurdu . Eskiden filamingolar filan gelirdi. Sürüler halinde ördekler gelirdi . Biz kuş sesleriyle büyüdük. Çok yağmur yağardı bir de eskiden.

- Could you compare Datça of your childhood and Datça of present?

- In the past, it was like an island. It had not much concern with Anatolia. Mostly, it was living from the sea. It was like left to its fate. Of course you know, until 1912 Dodecanese was under Italian occupation and the center was Rhodes. Hence, politically and administratively Datça depended on Rhodes. I mean I had such a beautiful childhood, of course it is due to my father's economic status. The life was very beautiful then. It was like a dream.

- Why was it that beautiful? Were there more trees, for example?

- Of course, we grew up in the nature with snakes, scorpions, donkeys, sheep, and chicken, even with jackals. We were afraid of jackals.

- Palamutları kesince mi gitti yağmurlar?

- Benim hatırladığım kadarıyla feleğini şaşırmış palamutlar çoktu. Eski Datça mahallesi Reşadiye Hızırşah üçgeni arasında bulunan bölge palamutlarla yemyeşildi . Bunlar tekstil dünyada İtalyanların elindeyken kireç kimya sanayisinde kullanmak için toplanıyormuş. Sonra sentetik maddeler çıktı. Ondan dolayı kesildi. Para etmeyince zorunlu olarak kesildi ve oraları tütün tarlası haline getirdi. Çok büyük incirlikler vardı onları bile kestiler. Tabi incirde ticari meyve olmaktan çıkıyor . Osmanlının son zamanında kayıtlı Datça Rodos'a 50 ton incir satmış. Datça'nın inciri çok ünlüymüş. Buranın geçmişteki incirleri eski çağda roma çağında bile çok ünlü. Mısırla anlaşma varmış buradan toplanan incirleri vergisiz oraya ihraç ediyorlarmış. Dünyadaki ilk grev de Datça inciri yüzünden çıkma. Piramitler yapılırken mısırda işçilere enerji alsın diye incir veriyorlarmış. O sene Datça inciri kötü olmuş ondan vermemişler bu yüzden grev çıktığı söylenir.

- Çocukluğunuzdan başladık ilk gençlik yıllarında Datça nasıldı?

-Tabi bizim dönemimizde kapalı ekonomi vardı . Sadece yılda 1 kere para olurdu. Köylüler ortakçılık esasına göre işçiler ağaların beylerin yanında çalışıyordu. Eskiden Datça'nın temel üretimi tütündü . Datça'nın ekonomisi tütün üzerinde dönerdi. Bütün eğlenceler sünnetler düğünler tütün parasıyla yapılırdı. Babamın ticarethanesi vardı . Sadece 14 tane aile vardı bize çalışan. Köylerden gelirler tarlarımıza tütün ekerlerdi. Bizim ticarethanemizden alışveriş yaparlar tütün parasıyla geçinirlerdi. O zaman

Datça'nın 1970 yılına kadar ekonomisi tütündü. Daha sonra buraya bizim de eskiden uzaktan akrabamız olur bir tütün eksperi geldi . Sevilmeyen biriydi. Bu devletin gönderdiği tütün görevlisiydi . O dönemler de uygulamaları tabi kötü gibiydi ama Datça'nın tütünden kurtulmasını sağladı. O zamanlar 10 tl olan tütünü 2 tl ye aldı ve tütünün bitmesine sebep oldu. Bu yüzden herkes türünü bıraktı. Kızlanlılar filan bademe yönlendi. Eskiden Datça batının mahrumiyet yeriydi. Ama eskiden kadın erkek ilişkileri şimdikinden daha iyiydi. Eskiden kadınlarla erkekler 2 kişi yaşıyorlardı işte. Buranın ziraate bağımlı olması kadınla erkeğin her zaman yan yana olmasına sebepti. Tarlada yolda hep yan yanaydı. Kadınlar erkekler hep beraberdi . Mesela gençler sevgili bulurken sorun olmuyordu. Tabi Reşadiye'nin merkez olmasının tabi birazda etkisi oluyor. Eskiden çardaklara okey oynamaya gidilirdi . Sinemada beraberdik, voleybol takımları vardı biz kızlarla voleybol oynardık.

En büyük sevgimiz Datça'nın Reşadiye'nin çocukları hep beraber denize girmeye giderdik. Sonra yine topluca geri dönerdik. İnsanlar arasında o zamanlar kapalı ekonominin gereği olarak daha çok dostluklar vardı.

Then jackals would come near and take chicken. We, the children, were afraid of them. Many birds used to come to Datça, there were many birds. Flamingos or so used to come. Ducks used to come in flocks. We grew up with bird-calls. Moreover, it used to rain too much.

- Did the rains go when oaks were cut down?

- As far as I remember, there were many weird oaks. The triangular area between Old Datça neighborhood, Reşadiye and Hızır was all green with the oaks. These were picked up to use in lime chemical industry when Italy was predominant in the world textile. Afterwards, the synthetic materials emerged. They were cut down because of this. They were cut down by necessity when they lose their financial value and the area became tobacco field. There were also massive fig orchards, even they were cut down. Needless to say, fig was no longer a commercial fruit. It is registered in the last epoch of Ottoman, Datça sold 50 tons of fig to Rhodes. Datça's fig was very famous. It was famous even in the Antic ages, in Roman Age. There was an agreement for exporting the figs without taxes. The reason of the first strike of world is Datça's fig. While the pyramids were being constructed, they were giving figs to workers as energizer. This year the figs were bad and they couldn't give them and it is said that the workers went to strike for this reason.

-

We started with your childhood, well, how was Datça in your youth? *- We had closed economy in those years. You would have money only once a year. The villagers were working for agas, beys with sharecropping principle. Tobacco used to be the principal production of Datça. The economy of Datça was on the tobacco. All the entertainments, circumcision feasts, weddings were organized with the money coming from the tobacco. My father had a business. Only 14 families were working for us.*

They were coming from the villages and plant tobacco in our fields. They were shopping from my father and earning their livelihood from the money coming from the tobacco. Until 1970, the economy of Datça was founded on tobacco

- Peki turizmin ilk geldiği zamanlar nasıldı?

- Eskiden bi turistin yolu düşmüş buraya, burayı merak etmiş fotoğraflar aracılığı ile. Adamcağız fotoğraf makinasını yüklemiş gelmiş Datça'ya. Turistik yerleri nerde demiş. Tarihi yerlerde fotoğraf çekerken Hızırşah'ın kır bekçisi bunu yakalamış, bağırmış köylülerle yakalamışlar bunu. Reşadiye karakoluna götürmüşler. Sonra bunlar jandarmaların arasında casusmuş koministmiş diye adamı suçlamışlar. Aklımda kalan bu. 1960 gibi bizim dükkanda oturuyoruz bir tane jip geldi adamın biri indi uzun uzunlar bunlar Amerikalıymış. Adamlar indi jipten konuşmaya başladılar. Knidos'u sordular. Oturduk içkiler içildi adamlar sarhoş oldular. Ondan sonra bu adamlar jiplerine bindiler yolu tarif ettik. Sonra ertesi gün adamlar bi daha gemişler. Mahvolmuşlar. Adamlar yine başladılar içmeye gidemiyorlar da. Adamlara yer verdik . Ertesi gün güçlükle gittiler. Tabi 60 lı yılların sonuna doğru Ankara'dan İstanbul'dan insanlar gelmeye başladı aileler geldi bazıları kaldı. Yatlar geldi. Yat turizmi başladı. 70 li yıllarda turizme yöneldi Datça, tabi o zaman küçük bir cennetti Datça. Özellikle taşlık plajının her yeri çadır. Nasıl keşfettilerse hipiler her yere yerleşti. Onlar gibi olmaya başladık biz de, onlar gibi giyindik. 70 li yılların sonuna doğru Datça bambaşka bir hale geldi. O kadar çok yabancı gelirdi ki her ırktan vardı. Sana biraz anlatayım bu konuyu. 1960 1970 yıllarında gölün oraya bir disko açtık . Yazın o diskonun etrafı bir çok çadır olurdu. Çadır kurarlardı herkes kaynaşırdı. Çadırlar kurulduktan sonra herkes elinde ne varsa ortaya koyar yer içerdik. Tabi onlar esrar filan da içerdi. Ama çok güzel hatıralarımız da vardı.

O zamanlar 22-25 yaşlarında ben yine diskodayım yazın yoğunluğu içinde turistler geldi çadırlar kuruldu. Ankara'dan ordan buradan gençler geldi. Gitarlar sazlar çalınıyor. Ankara'dan bir çocuk, daha yeni çocukluktan çıkmış bizim yanımıza geliyor bizle eğleniyordu. Çocuk 15 16 yaşlarında. Yine akşam muhabbetler oluyor bi alman çift geldi, karısı çok güzel bi kadındı sarışın mavi gözlü bi kadın. Yinei bir akşam böyle yeniliyor içiliyor. Bu kızın yanına bu çocuk denk gelmiş. O kadar güzel ki kız ister istemez herkesin gözü ondaydı. Sonra kadın birden kayboldu sonra kadının kocası kadını aramaya başladı . Bir baktık ki 15 16 yaşındaki çocukla çadırında. Sonra kadını ayırmaya çalışıyorlar kız hala çocuğun üstüne atlıyor. Tabi adam da dövünüyor ben nerelere geldim diye. Kadın kimseyi dinlemedi çocuğu aldı gitti kimseyi dinlemedi. Adam bize kaldı adamı yedirdik içirdik. Dedik düzeleri döner şöyle olur. Ertesi gün çocuk kadınla geliyor sonra, koluna takmış çocuk kızı, bize selam vermeden gitti. Bunlar böyle 3 5 gün aşk yaşadılar. Tabi bu ara adam bizde sürekli içiyor. Adama araba tuttuk adam gitti. O ara Datça aile gibiydi. Tabi ufak tefek kavgalar olurdu. Köyler arası . Ama önemli değildi . Özellikle 70 lerin sonu çok güzeldi.

Afterwards, a tobacco expert who is our distance relative, as well, came here. He was an unlovable man. He was the tobacco officer sent by the government.

Then the applications were rather bad but he ensured Datça to get rid of the tobacco. He purchased the tobacco that was 10liras for 2 liras and caused tobacco's finish

For this reason, everyone quitted the tobacco business. For example, the people from Kızlan canalized to almonds. Datça used to be the hardship area of the west. However, man-woman relationships were better. The men and the women used to live as two persons. Since economy was depended on the agriculture here, the men and the women had to stand together. In the field, in the road they were always side-by-side. Men and women were always together. For example, finding a lover was not a problem for the young. Of course, having Reşadiye as central was playing a role. We used to play rummikub under bowers. We were together at the cinema, they had volleyball team, and we used to play volleyball with girls. Our favorite was to go swimming all together as children of Datça and Reşadiye. And we were coming back together. Friendships were stronger then as a result of the closed economy.

- Well, how was the times when tourism started?

- Once a tourist came out of curiosity because of the photos, he had seen. The men came here with his camera and asked where the touristic places were. While he was taking photos of the historical places, the guard of Hızırşah caught him with the villagers. They took them to Reşadiye Police Station and accused him to be a spy and communist. This is what I remember. In 1960s, we were at our office, a jeep came and a man stared, these were American. They got out of the jeep and stared to talk. They ask for Knidos. We sat, we drank and they got drunk. Afterwards they get in the car we gave the directions. They turned back the day after. They were ruined. They started to drink again; they were not able to go. We gave them place. They barely left the day after. In the late 60s the families from Ankara, from İstanbul started to come and some of them stayed. Yachts came. Yacht tourism emerged. In 70s, Datça turned towards tourism. Datça was such a small paradise then. Especially in Taşlık Beach, everywhere is tent. They settled down everywhere. And we started to be like them, we dresses like them. By the end of the 70s, Datça turned to a completely different place. There were so many foreigners coming that every race was existing. Let me tell you about this. We opened a disco by the lake in 1960s-70s. In summers, many tents were enclosing the disco. Everyone would socialize by pitching a tent. After the tents were set up, we would eat and drink all together. Of course, they would smoke weed etc. But we had such beautiful memories. I was like 22- 25 years old. I was at the disco. It was an intensive summer; the tourists came and pitched tents. The young from Ankara and so came. The guitars, the saz and so on… A boy from Ankara, a new juvenescent was coming and having fun with us. He was like 15-16 years old. Someday we were having fun again and a German couple joined us.

Ben 2 3 yıl Datça'dan ayrı kaldım 80 yılında avukat olarak geldim. Geldiğimde gençler arasında siyasi kutuplaşmalar arasında tabi o ara baktım yaşlılar da bu işin içinde. O dönemde öğretmenlerin bazıları solcu gençleri anarşiye doğru yönlendiriyorlardı. Gerçekten o beni çok üzmüştü. Ben Datça'dan asla böyle bi olay beklemiyordum. Sağ sol diye ayrılmaya başlamıştı. Türkiye'nin durumunun Datça'ya da yansıması beni çok üzmüştü. Tabi sonra yaşamadık böyle ama görmek bile çok üzmüştü. Burada ülkücü gençler çoğalmaya başlamış solcu gençlerle kıran kırana kavga ediyorlardı. Taşlamalar falan oluyordu . Kavgalar eksik olmuyordu.

- O yılların Belediyesi nasıldı?

- Belediye deyince ilk aklıma dünyanın en temiz en iyi adamlarından biri olan Kemal abim vardı Reşadiyeli, bunun görevi belediyenin ayak işleriydi. Lambalar yok tabi belli böyle ıssız yerler de var. Buralarda gemici feneri vardı . Belediye diyince ilk aklıma kemal amca gelirdi. Yine böyle Kemal amca onları yakardı onları takip ederdik. Benim dedem de belediyede. İriyiz Mustafa derlerdi. Bizim belediye başkanı olarak ilk bildiğimiz Osman Akkaraca idi. O zamanlar etkinlik filan yoktu tabi. Sonra 60 lı yıllardan sonra hareketlenmeye başlayınca Nail amca zamanında ilk hareketler başladı. Osman Çakır amca muhasebe işlerine bakardı. İşte benim bildiğim belediye buydu. Hiç etkinlik yoktu. Belediye girişinde bi santral yapıldı ordan iskeleye elektrik geldi . Bu çok önemli bişeydi. Kırvazilli Hüseyin bu işlerle uğraşırdı. Jenaratörü bu işletirdi. Tabi sonrayeni çay bahçeleri filan açıldı. Burlarda ilk çay bahçesini Korsan Adem abi açtı. O zamanki yüksek mevkideki mal müdürü savcı müdürü böyle bunların kadınları çay bahçelerine giderlerdi. Tabi sonra bizim Datçalı kadınlarımız da gitmeye başladı. Sonra esnaf kadınları filan da gitmeye başladı . İşte tek lokanta vardı Sadri amcam lokanta açı. Öyle öyle Datça büyüdü gitti. Yeni yeni oteller açıldı pansiyonlar açıldı. Bir çok insan evini pansiyona dönüştürdü. Datça çok tanınmaya başladı . Tarlalar satıldı. Datça çok büyüdü tabi çok verimli bir büyüme diyemem.

-Bi dönem abiniz de belediye başkanlığı yaptı. Siz o dönem CHP İlçe Başkanlığı görevini yürütüyordunuz

-Biz CHP liydik tabi . Hepimiz CHP li olduğumuz için sol görüşlüydük. Biz Sadık amcanın yanında kültürümüz gelişti. Bizi okuttu. Cumhuriyet gazetesi okurdu. Biz bunların etkisiyle solcu olduk. Avukatlık bürosu açtım. Oradan sonra ben buraya geldiğim yıl 12 Eylül oldu. Biz o dönem dernek vardı turizm . Üyelerinden olduk. Gerçekten de iyimser şeylerle o derneğe üye olduk. Derneğin yönetim kurumuna üye olduk. O zaman Milas'da musiki cemiyetinden yazılar filan beklerdik. O yazıları buraya gösterir renkli sosyal yaşam gelişsin diye saz çalan kişileri getirir geceler tertip ederdik. 12 Eylül geldi birden bire her şey dondu kaldı. 1982 yılı olmalı askeri darbenin şeyleri yenilmeye başlandı yeniden siyasi partiler kuruldu yeniden oluşum başladı. Siyasi partiler kurulmaya başladı . Tabi o zamanlarda ben avukattım. Avukat olduğum için siyasi partiyi sen kur dediler . Ben böyle siyasetle uğraşmak istemiyordum.

The woman was very beautiful with her blond hair and blue eyes. Then someday, coincidently, the boy and the woman sat side by side. She was so beautiful that everyone was looking at her. Then suddenly she disappeared and her husband started to search for her. We found her at boy's tent. They tried to separate them, but the woman was still trying to reach the boy.

Of course, her husband was bewailing. The woman did not listen to anyone; she took the boy and went. The man stayed with us, we ate, drank together for a while; we tried to console him. The days after the boy passed by us with the woman and they did not even greet. They had love for a couple of days. Meanwhile the man was always with us, drinking constantly. We hired a car for him, he went. Then, Datça was like a family. Of course, there were small fights between villages. However, they were not that important. Especially, late 70s were amazing.

I spent 2-3 years out of Datça and came in 80 as a lawyer. When I turned back, I saw that not only the young but also the elders were in a political polarization. Some teachers were directing their left-winger students to anarchy. I was very upset to see these. I was not expecting such things in Datça. There was a fragmentation like leftist, rightist. I was very upset to see that Turkey's situation had an impact on Datça, as well. This did not continue but still it was already disappointing. Idealist nationalists were increasing and they were fighting with lefties. They were stoning each other, there were always fights.

-How was the municipality of these years?

-Municipality reminds me first Kemal brother from Reşadiye. He was like an angel on earth. His job was to do errands of the Municipality. Of course, there were not lamps everywhere; there were deserted places, too, hurricane lamps were used there. Kemal uncle was lighting these lamps and we would follow him. My grandfather was working for the municipality, as well. He was called İriyiz Mustafa. Osman Akkaraca is the first mayor we know. There was not any event or so on. It started to get move with 60s and with Nail uncle. Osman Çakır uncle was responsible for financial works. Here is the municipality I know. There were no events. A power plant constructed at the entrance of the Municipality and the pier received electricity. It was such an important thing. Kırvazilli Hüseyin was in charge for these kinds of stuff, operating the generator. Then he established tea gardens and so. Pirate Adem brother established the first tea garden here. The wives of the dignitary were going to these gardens. After the regular women started to go, as well. And then the wives of tradesmen joined them. There was only one restaurant established by Sadri uncle. Datça got bigger in this way. New hotels, new pensions are established. Many people turned their houses into pension. Datça became popular. The fields were sold. Datça grew too much; I cannot say it was an efficient growth. Your brother was mayor for a certain period and you were District president of CHP. We were of course for CHP. Since we are with CHP, we were leftist. Sadık uncle developed our culture. He made us read. He read Cumhuriyet newspaper. With their impact, we became leftist. I established a law office. Then same year that I came here 12 September occurred. We had a tourism association.

Tabi bazı sebeplerle kurduk partiyi . Ama fazla ilgi gösteremedik. Abimin de diğer partiden aday olmasından dolayı filan yanlış anlaşılacağım için çekilmek istedim. Tabi o dönem parti başkanlığı bırakılamıyordu yasaya göre. Abim bana rakipti oylama oldu abim kazandı . Tabi buna biraz üzüldüm. Partiyi sattın filan dediler. O zamanda bizim çizgimizde olan sol görüşlü adamlar partiye sahip çıkmadı. Tabi bunların bir sürü beklentisi varmış bunları sonra öğrendik. Biz o partinin yürümesini binbir türlü işle sağladık. Benim için ilk siyasi işim kötü oldu.

-Datçadaki belediyenin modern anlamda gelişimi 80 den bu yanaydı anlattığınıza göre

-Evet öyleydi ama Nail amcayı da geçmemek gerek o adam çok üstün hizmetler vermeye çalıştı . Onun sayesinde alt yapılar elektrik geldi o dönemin bütçesinde Datça'ya çok büyük işler yaptı. O zaman Datça'ya tanzim satış merkezleri açıldı ama kapandı 12 eylülden dolayı.

Tarafsız bakmak istiyorum ama tam da tarafsız olamıyorum. Bizim Datçamızda şu oldu. Datça'da eskiden merkez Reşadiye idi . Hatta Datça'ya yerleşmiş insanlar çok olurdu bu yüzden Reşadiyedekiler Datçadakilere kırgındı.. Tabi burası sıfır bir yerdi çok iyi bi turistik yer yapılabilirdi ama yanlış planlama çarpık yapılaşmaya sebep oldular. Belediye başkanları günlük yaşadılar. Oylar için. Bütün belediye başkanların bunda ufak tefek rolleri çok. Belediye başkanların bu konuda çok eksikleri oldu. Datça daha da gelişebilirdi.

-Daha güzel bir Datça için önerileriniz neler ?

-Şimdi bir ada burası burada bir planlama olması gerek. Buranın turizm gelişmesi karadan değil denizden olmalı. Ben Simi'den geçtim valla utandım çok derli toplu çok güzel bi yer. Bana göre Datça'nın öncelikle liman yönünün gelişmesi gerekiyor. Yollarımız yapıldı ama burayı ada olarak saymamız gerek. Büyük teknelerin yanaşabileceği bir yer yapılması gerek. Bana göre artık bu Datça kısmını bırakıp Kızlanaltı denilen yeri çok iyi bir yerleşme haline getirmek gerek. Datça çarpık yapılaşmasıyla bitti artık Kızlanaltı'nın yeni Datça olması gerek. Artık Datça gitti. Limanın hali belli çarpık bi yerleşme hiç iyi değil. Limanın tadı kaçmış durumda ne olduğu belirsiz bi kaos var. Limanın hemen bitişinde bir müzik anarşisi gibi birşey var. Yeni kasabanın çok iyi kurulması gerekiyor. Kızlanaltı bunun için çok iyi. Datça çok iyi bir yer olabilirdi ama olmadı. Mimari yapılaşma çok kötü. Bir bakın çok kötü görünümü. Kaos meydanı gibi. Ben bişey daha söyleyeyim bu ana caddenin artık trafiğe kapatılması gerek. Ziraatin arkasından filan geçmesi gerekiyor trafik ağını değiştirmek gerek. Hiç olmazsa insanların bu kapalı caddede el ele koyun koyuna dolaşabilmeleri gerek. Biliyorsun sosyallik sorunu hep gündemde. Bir de bodrumla Datça arası seferlerin sıklaştırılması gerek. Adalarla olan ilişkilerin gelişmesi gerek. Bunlar yapılmayacak işler değil. Feribotlar hız kazanmalı. Artık bu etrafımızda ki Yunan adaları dolmuşlar biz bunlarla canlanabiliriz. Biz memleketimize sahip çıkamadık inşallah bizden sonraki nesil buna sahip çıkar daha iyi bir Datça ortaya çıkarırlar.

We lost the members. We joined the association with very optimistic views. We joined the executive committee of the association. We were for example, waiting for articles from Milas Music Society. We were organizing social, musical nights. However, all froze with 12 September. In 1982, if I am not mistaken, the coup d'état's impacts started to regress, new political parties established so on.

I was a lawyer then. They told me to found a new political party but I was not eager to go into politics. However, we found a party but we did not care about much. I wanted to withdraw since I would be got wrong with candidature of my brother from the other party. However, according to law I was not allowed to quit party leadership. My older brother was my rival and he won. Of course, I got a little sad. They blame me. The men, who had been in our leftist view, did not protect the party. We learnt afterwards that they all had different expectations. We hardly kept the party alive. My first political work was bad. - According to your expressions, the development of modern municipality in Datça starts is 80s. - Yes, however we should not underrate Nail uncle. He tried to render very high services. Thanks to him the electricity came to Datça, he made many great things for Datça with the budget Datça could have in those days. Places for sale of foodstuffs by a municipality so as to regulate the prices were opened but then closed because of 12 September. I would like to be objective but I just cannot. This is what happens to Datça. The center was Reşadiye then. There were people who moved to Datça from Reşadiye and the people of Reşadiye was offended. This place was brand new, it could be a perfect touristic place but they caused incorrect plan and unplanned urbanization. The mayors lived the day just for the votes. All the mayors, bigger or smaller, played a role. The mayors had many deficiencies. Datça would be more developed.

- What are your suggestions for a more beautiful Datça?

It is an island, there should be a plan. Its touristic development should be ensured by the sea not by the land. I passed by Simi and I felt embarrassed by its tidiness. I think Datça's harbor should be developed. Even though the roads are made, we should count here as an island. A place that allows big ships to land. In my opinion, Datça part should be let go and make Kızlanaltı location a very good settlement. Datça is over because of unplanned urbanization, now Kızlanaltı should be the new Datça. Datça's gone now. The harbor, unplanned urbanization… not good at all. The harbor is not the same; there is an unexplainable chaos. Just at the end of the harbor, there is something like musical anarchy. The new village should be planned well. Kızalanaltı is good for it. Datça would be good, as well but it could not. The architecture is very bad. Look at it; it is very ugly. It is like a chaos space. Let me tell you something else, this main street should be closed to the car traffic. At least the traffic network should be changed. At least in these closed streets the people may wander hand by hand, side by side. You know, socialization is an actual problem. Moreover, the expeditions between Datça and Bodrum should be more frequent. The relations with the islands should be developed. These are not difficult works. The ferries should be faster. The surrounding Greek islands are full now and we can rouse up with these. We failed to protect our hometown, I wish new generation would protect it and introduce a better Datça.

DATÇA İSMİNİN KÖKENİ

Datça yarımadasındaki buluntuların tarihi M.Ö 2000'lere kadar dayanır. Bilinen ilk yerli halk Karlar. En parlak dönem Dorlar döneminde yaşanmıştır. M.Ö 1000 yıllarında Trakya üzerinden güneye inerek Yunanistan üzerinden bölgeye gelmişler. Bugünkü Datça ilçesi merkezinin 1,5 kilometre kuzeydoğusundaki Burgaz Mevkii'nde Knidos'u kurmuşlar. Knidos Dor uygarlığının merkezi olmuş M.Ö. 546'da Lydia devletinden Persler'in egemenliğine girmiştir. Yarımadaya ilk yerleşen Dorlar, Burgaz mevkiinin düzlük ve sert zemininden yola çıkarak bölgeye STADIA ismini vermişlerdir. Halen kullanılmak olan Datça kelimesi de bu kelimenin zamanla değişime uğramış halidir. Stadyum kelimesi de Stadia kelimesinden gelmektedir. Eski Datça mahallesinin bir diğer adı da Stadia kelimesinin versiyonu olan DADYA'dır.

Son Osmanlı padişahlarından Sultan Reşat döneminde Datça ismi Reşadiye olmuş, Cumhuriyet'te ise tekrar Datça'ya dönüştürülmüştür. 1928 yılında ilçe olan Datça'nın ilk merkezi Reşadiye mahallesi olmuş, 1947'de ise bugünkü yeri olan İskele mahallesine taşınmış. Datça Yarımadası bazı haritalarda hala Reşadiye Yarımadası olarak geçer.

ORIGIN OF THE NAME OF DATÇA

Ruins in Datça date back to 2000 BC. First known native population is Carians. They lived their golden age under Dorian rule. They came to the area by going south from Thrace and passing by Greece. They established Knidos that is currently within the boundaries of Burgaz Location situated 1.5km northwest of Datça. Knidos became the center of the Dorian civilization and in 546 BC entered into Persian domination that was a Lydian state then. First Dorians settled in Burgaz location named there STADIA because of its plain and rough ground. Datça is derived from this name. The word of "Stadium" has the same origin, as well. Other name of the Old Datça neighborhood is DADYA, another version of Stadia.

During the epoch of Sultan Reşad of Ottoman, name of Datça was changed into Reşadiye and took the name of Datça again with the Republic. First center of Datça that announced district in 1928 was Reşadiye neighborhood and in 1947, it moved into its current place in İskele (Pier) Neighborhood. In some maps Datça Peninsula is named as Reşadiye Peninsula.

FETHİYE'NİN KÜLTÜREL MOZAİĞİ

Yöresel müziği, dansları ve efsanevi halk edebiyatı ile zengin Anadolu Folklorunun en güzel örneklerinden birine sahip olan Fethiye, içinde yer aldığı Teke Yarımadasının yöreye has tipik folklorik özelliklerini taşır.
Fethiye köyleri geniş ve dağınık bir araziye dağılmışlardır. Halkın çoğu hayvancılık ve çiftçilikle geçinir. İlkbaharda sahil köylerinin dayanılmaz sıcaklığından korunmak için yaylalara göç edilir. Torosların başı bulutlara varan 1000 – 1200 metre yüksekliğindeki yaylaklarında el dokuması keçi kılı çadırlarda geçirilen beş altı aylık yaz dönemi sonunda, sonbaharda ise tekrar Fethiye'deki sahil köylerine dönülür. Fethiye folklorunda tarlanın, yayla göçlerinin büyük etkisi vardır.Atasözlerinde, deyimlerinde ve türkülerinde bunları görmek mümkündür. Örneğin çekirge baskınları, çeteler, tütün tarlaları, pınarlar, bahçeler dile getirilmiştir. Atasözleri ve bilmecelerinde de tarım ve hayvancılık ön planda yer alır.
Fethiye'de türküler, danslar, şiirler sosyal yaşamın ayrılmaz bir parçası olan yayla göçlerini, sevdalıların hasretlerini, ölümün acısını, kısaca yaşamı anlatır.

FETHIYE'S CULTURAL MOSAIC

With local music, dance and legendary folk literature Fethiye has one of the most beautiful examples of the rich Anatolian Folklore and bears the typical folklore of the Teke peninsula region that it is located.
Village of Fethiye are scattered in a vast and dispersed terrain. Most of the people earn their livelihood from livestock and farming. In spring, the people migrate to plateaus in order to protect themselves from the unbearable temperature seaside villages. In the end of the five- six months period of summer passed in hand-woven goat hair tents in the head of the Taurus that reach up to the clouds at 1000 1200-meter-high plateaus, in the fall the locals go back to the coastal villages of Fethiye. Agriculture and migration have a great effect on the folklore of Fethiye. It is possible to see them in songs, in proverbs and in idioms. For example, the grasshopper raids, gangs, tobacco plantations, springs, gardens find voice in them. Agriculture and animal husbandry are in the foreground in proverbs and riddles. Fethiye folk songs, dances, poems are about highland migration that has been an integral part of social life, pain of death, longing of lovers which means life, in fact.

Kayaköy

Rengarenk giysileri, kimi zaman durgun kimi zaman kıvrak hareketleriyle Fethiye Halk Oyunları bazen bir sevda öyküsü olarak çıkar karşımıza, bazen bir gelin kınası yakılırken gelinin duyduğu hüzünlü sevinci olur. Fethiye müzik ve enstrümanlar konusunda da zengin bir yapıya sahiptir.
ÜÇ TELLİ: Saz ailesinden bir enstrüman olup yüzyıllardan beri Fethiye ve yöresinde yapılan ve çalınan otantik bir çalgıdır.
SİPSİ: Nefesli sazlardan, su kamışından yapılan ve dolmakalem büyüklüğünde bir çalgıdır. Sesi tulum ve gaydaya benzer özellikler taşımaktadır. Fethiye-Üzümlü yolu üzerindeki Ağaltı Deresindeki kamışlardan en kaliteli sipsiler üretilmektedir.

Fethiye folk dances tells a love story sometimes and sometimes it is the sad joy that bride feels during her henna night with colorful clothes and its sometimes calm sometimes lively choreography. Fethiye is rich in music and instruments, as well.

***REBEC**: It is an authentic instrument from "saz" family that has been produced and played in Fethiye for centuries.*
***SİPSİ**: It is a pen-sized wind instrument from saz family, made of reed mace. Its voice is similar to bagpipe and musette. The highest quality of sipsis are made of the reed maces of Ağaltı Brook on the Fethiye-Üzümlü road.*

KABAK KEMANE: Gövdesi su kabağından, sapı ise ağaçtan yapılan üç telli bir yaylı enstrümandır. Atın kuyruk kılından yapılan bir yayla çalınır.

DELBEK: Bir nevi zilsiz tef görünümünde yalnızca hanımlar tarafından çalınmakta olan bir enstrümandır. Daha çok yöresel düğünlerde ve kına gecesi merasimlerinde davul, zurna yanında delbek de çalınmaktadır.

Fethiye ezgileri ise başlıca iki grupta incelenebilmektedir.

GURBET HAVALARI: Teke yöresine özgü bir uzun hava türüdür. Yalnızlık, gurbe ve hasret temalarını işler. Kabak kemane, cura, bağlama, sipsi ve zurna eşliğinde icra edilir. Başlıca gurbet havaları arasında Çörten Boğazı, Ümmü Kız ve Bozca Dugguk sayılabilir.

TÜRKÜLER VE OYUNLAR: Başlıca 6 grupta ele alınırlar:

1. **Semahlar:** Günlükbaşı mevkiinde yerleşmiş Türkmenlerin,cem toplantılarında çalıp söyleyip oynadıkları dinsel içerikli rakslardır. Kadınlı, erkekli ikişer veya dörder olarak karşılıklı oynanır. Örnek: Yüce dağ başında bir koyun meler, Hüseyinim Geliyor...
2. **Kadın Oyun Havaları:** 9 zamanlı sözlü oyunlardır. Örneğin. Sarıca'da buğday, Al yazmamın oyası...
3. **Kına Havaları:** Geline kına yakarken söylenen ezgilerdir. Örnek: Bazarda bal var gelinim, Getirin kına yakalım, Zeytin Dalı gevrek olur...
4. **Dinleti Türküleri:** Akşam toplantılarında söylenen türkülerdir. Örn: Mendil serdim urgana, Altaydır dağda gezerim, Evlerinin önü guyu...
5. **Sözlü Kıvrak Oyunlar:** 9 zamanlı ritmle icra edilen halk türküleridir. Örn: Yayla Yolları, Bahçalarda kum darı, Çekirgenin uçkuru, Kabardıç...
6. **Enstrümantal Oyun Havaları:** Sözsüz oyun havalarıdır, 9 zamanlı olanları yaygındır. Örn: Ağır Beşkaza, Kıvrak Beşkaza, Ortaköy Oyun Havası...

Fethiye yöresinin özellikle dağ köylerinde düğünlerde ve bayramlarda ayrıca seyirlik oyunlar da oynanmaktadır. Bunlardan bazıları Arap Oyunu, Tilki Oyunu, Deve Oyunudur. Seyirlik oyunlarda bayanların erkeklerin yanında oynaması ayıp sayıldığından erkekler kadın kılığına girerek oyunlarını oynarlardı

KABAK KEMANE: *It is a three-core stringed instrument, which's body is made of calabash and neck is made of wood. It is played with a horsehair string.*

Delbek: It looks like a tambourine without rings and played by ladies. It is mostly played in traditional ceremonies and henna nights together with drums and shrill pipe.

Melodies of Fethiye can be examined in two sections

ABROAD THEMED FOLK SONGS: *they are unmetered folk songs unique to Teke peninsula. They treat loneliness, abroad and longing themes. They are played with kabak kemane, cura, sipsi and shrill pipe. Çörten Boğazı, Ümmü Kız and Bozca Dugguk are the principal abroad themed folk songs.*

FOLK SONGS AND DANCES: *Mainly there are six groups ;*

1. ***Semahs:*** *The dances and music played in the religious "cem" meetings of the Turkmens settled in Günlükbaşı location. They are danced together with women, as two or four people groups. Example: Yüce dağ başında bir koyun meler, Hüseyinim Geliyor...*
2. ***Women Dance Music:*** *verbal dances with 9 meters. Example: Sarıca'da buğday, Al yazmamın oyası...*
3. ***Henna Night Music****: music played while applying henna to bride. Example: Bazarda bal var gelinim, Getirin kına yakalım, Zeytin Dalı gevrek olur...*
4. ***Concert Songs:*** *The folk songs sung in the evening meetings. Example: Mendil serdim urgana, Altaydır dağda gezerim, Evlerinin önü guyu...*
5. ***Lively Verbal Dances:*** *they are folk songs danced with 9 meters rhythm. Example: Yayla Yolları, Bahçalarda kum darı, Çekirgenin uçkuru, Kabardıç...*
6. ***Instrumental Dance Music:*** *they do not have any words and generally have 9 meters. Example: Ağır Beşkaza, Kıvrak Beşkaza, Ortaköy Oyun Havası...*

Moreover, theatrical plays are performed during weddings ceremonies and festivals in the mountain villages of Fethiye. Some of them are Arap Oyunu, Tilki Oyunu, Deve Oyunu. Since women's dancing with men was seen as inappropriate, the men would disguise as women.

Arap Oyunu: Meydana bir düğün ateşi yakılır. Kadın giysisi giyen erkek oyuncu iki efe tarafından kaçırılır. Aynı efeler kaçırıp sakladıkları kadını bulması için arap rolündeki oyuncuyu zorlamaya başlarlar. Arap kadını 'Dede'nin sakladığını söyler. Dede de kadını tanımadığını söyler ama az sonra kadını davul zurna eşliğinde oynatarak meydana getirir. Herkes birlikte oynamaya başlar.

Tilki Oyunu: Meydanda yakılan düğün ateşinin önünde kadın kılığın giren erkek oyuncu ve efesi oynamaya başlarlar. Bu arada izleyenlerin arasından bir horoz sesi gelir. Kalabalığın arkasından üstüne çul atılarak tilkiye benzetilmiş birisi tilki sesi çıkararak ulumaya başlar. Tilkinin üstündeki çula ve kuyruğuna gaz yağı dökülmüştür. Oyun hareketlendikçe horozun sesi kuvvetlenir. Bu arada tilkinin kuyruğu ateşlenir ve tilki yanmaya başlar. Yanmakta olduğunu fark edemeyen tilki horozu yemek için seyircilerin arasında kovalamaya başlar. Ve oyun böylece biter.

Deve Oyunu: İki kişi merdiven, eğri bir ağaç, kilim, kaşık, yastık ve çan kullanılarak deveye benzeyecek şekilde giydirilir. Devenin kulakları yerine kaşık, gözü yerine at gözlüğü bağlanır, Boynuna büyükçe Güldürek diye adlandırılan bir çan asılır. Başının yan taraflarına da üçerli veya dörderli ziller bağlanır. Devenin sırt kısmına bir kilim örtülür. Kuyruk yerinede örülmüş bir ip veya bir bez parçası iliştirilir.

Deveci, devenin ipini tutarak yarenliğin sonuna doğru 'Höst' diye bağırarak meydana girer. Davullar hızlanır, oyun havaları çalmaya başlar. Bütün gözler artık devenin üzerindedir. Deve ve deveci gelin ile birlikte oynamaya başlar. Bu arada bir çocuk deveye vurur ve deve huysuzlanmaya başlar. Öterek seyircilerin üstüne doğru yürümeye başlar. Devenin bu davranışı yarenliğin sonunun geldiği anlamını taşır. Gençler ayağa kalkarak deveyi kızdırmaya devam ederler. Deve kızdıkça hırçınlaşır, önüne çıkanı devirmeye, ayaklarına basmaya ve ısırmaya başlar ki devenin hiddetine uğramak istemeyen herkes yavaş yavaş ortalıktan çekilir.

Arab Dance: *a fire is set for wedding ceremony. Two "efe"s kidnap a male dancer disguised as woman. The same efes start to force the dancer plays Arab role to find the woman that they kidnapped and kept. The Arab says that "Dede" (Grandfather) keeps the woman, but Dede says that he does not know the woman however, he make the woman to come and dance with drums and shrill pipes. Everyone dances.*

Fox Dance: *in front of the fire set for the wedding, a man disguised as woman and the efe dance. A rooster voice comes amongst the audiences. A man disguised as fox imitates the voices of a fox. But the fox costume is poured gas oil on it. While the dance becomes quicker voice of the rooster increases. In the meantime, the tail of the fox is set in the fire, the fox that is unaware of the fire chases the rooster among the audiences, and the dance ends.*

Camel Dance*: two people disguised as camel with help of stairs, a curved thing, rug, spoon, pillow and ring. Spoons are used as ears and blinds are used as eyes. A big bell locally called "Güldürek" hung on its neck. Three of four grouped bells are put on the sides of its head. A rug is put on the back of the camel. A piece of rope or tissue is used as a tail.*

Cameleer takes the camel on the stage by yelling "Höst" to it. Drums pick up speed and folk dance music starts. The camel is now under the spotlights. The camel and the cameleer dance with the bride. Then a kid hits the camel and it gets nervous, walks towards the audiences. This means the end of camel's friendship. The young keep on annoying the camel and the camel becomes unstoppable. Everyone moves away from the camel.

FETHİYE'DE YÖRESEL GİYSİLER

Gelenek ve göreneklerine çok düşkün olan dağ ve yayla köyleri ile Fethiye şehir merkezine uzak olan Seki ve çevresi köylerinde yaşlı kadınlar hala yöresel giysileri giymekten vazgeçmemişlerdir. Eski erkek giysilerine ise hiç rastlanmamaktadır.

ERKEK GİYSİLERİ: Başta şapka yada açık başlık; iç çamaşır olarak el tezgahlarında dokunmuş, el ile dikme, uzun kollu, geniş beden, beyaz gömlek, iç donları topuğa kadar uzun, beyaz dokuma bezden dikilir, topuğa gelen kısmı işlemelidir. Gömlek üzerine zıbın ve zıbının üzerine de cepken giyilir. Zıbının kolları düğmesiz, ön kısmı açık, kolları ve yakaları kaytanla işlemelidir. Zıbının üzerine giyilen cepkenin kolları ve ön kısımları kaytanla işlenmiştir. İç don üzerine siyah yünden dokunan kumaştan yapılmış çakşır giyilir. Uçkurlarının uç kısmı işlemelidir, bağlandıktan sonra dışarıda aşağıya doğru sallanır. Çoraplar pamuk veya yün ipliğinden elde örülür. Ayakta çarık ve mali durumu iyi olan ailelerde ise yemeni görülmektedir. Belde kuşak vardır. Yaşlandıkça kuşak, göğüs hizasına kadar sarılır. Kuşağın kullanılmasındaki temel amaç, belin sağlam tutulmasını sağlamaktır.

KADIN GİYSİLERİ: Başa tepelikli takkeler giyilir. Takkenin etrafına altın dizilmiş çelgi takılır. Ayrıca takkenin üzerinde gümüşten yapılmış 'Savruk' adı verilen tepelik bulunur. Bunun da üzerine tezgahlarda dokunmuş 'Dastar'la baş örtülür veya sarılır. Takkenin düşmemesi için boyun altından geçen ipten bir de tutamak bulunur. İç çamaşır olarak 'Bürümcük' yada pamuk ipliğinden dokunmuş, uzun kollu geniş beden gömlek giyilir. Bunun üzerine giyilen üç etek üç parçadan yapılır. Üç eteğin üzerine yelek giyilir. Yeleğin kolları ile ön kısımlarının uçları kaytanla işlemelidir. Bunlar Şamalacası, Kaşıksakı, Kutumdan yapılır. Göğüslerin derli toplu durmalarını sağlamak amacıyla yeleğin ön ve alt kısmının uçları birbirine düğme ile gövdeyi saracak şekilde tutturulur. Ayrıca zengin ailelerin giydikleri 'DOMİTOKA' adı verilen bir başka çeşit üç etek daha vardır. Bunun diğer üçeteklerden farkı kumaşının daha iyi ve pahalı olması, kol kısmında dirseğin alt kısmından aşağı doğru sarkan bir parçanın bulunmasıdır. Bunun kumaşı gayet açık ve dikkat çekici renklerden seçilir ve gümüş simli sırmalarla işlenir. Belden aşağıya renkli basma veya ipekli kumaştan yapılmış şalvar giyilir. Bel kısımları beyaz bezden, uçkurları işlemeli olur, paçası büzmelidir. Ayaklara köseleden yapılmış, altı kabaralı kundura giyilir. Kunduraların içine giyilen çoraplar yünden ya da pamuktan desenli olarak yapılır.

Kaynak: Çiğdem Pansiyon

FOLK COSTUMES OF FETHİYE

Old women living in mountain villages famous for their keen on their customs and Seki and around villages far from Fethiye city center still wear the folk costumes. However, it is impossible to see men folk costumes.

***MEN COSTUMES**: hat or an open cap on the head, hand-woven, hand-stitched and large white shirt as underwear, long underwear made of white woven tissue, long until the toes with toes are embroidered… "Zıbın" is worn on the shirt and "cepken" is worn on the zıbın. Zıbın has no buttons, its arms and collars are embroidered lace called "kaytan". A kind of pants named "çakşır" is worn on the long underwear woven from black wool. Nebs of the waistbands are embroidered and swing downwards when tied. Socks are hand-knitted from cotton or wool yarns. "Çarık" is typical traditional shoes while "Yemeni" is seen also, in the financially better families. There is a waist belt, as well. With the age, the waist belt is wrapped until chest. The main goal of the belt is to keep the waist stable.*

***WOMEN COSTUMES**: cristate caps are worn on the head. There is a line of golds encircle the cap. Moreover, there is a silver cristate called "Savruk" at the top of the cap. And, top of them the head is covered or wrapped with "Dastar". In order to prevent fall of the cap there is also a rope that passes under the neck. As underwear long sleeved cotton shirt or "Bürümcük" is worn. The skirt worn on this consists of three parts and a vest is worn on it. Sleeves and the front parts of the vest is embroidered lace. They are made of "Şamalacası, Kaşıksakı, Kutum". In order to keep the breasts neat, front and above parts of the vest are engaged stretchily with buttons. Also there is another type of three skirts worn by rich families called "Domitoka". They are made of a better and more expensive and they have an additional piece of tissue hangs downwards from the elbows. Its tissue is chosen from catchy colors and embroidered with silver. Shalwar that is made of chintz or silky tissues are worn under it. Its waist is made of white tissue, the ends are embroidered and its trotters are ruffled. The figured shoes are made of leather. The socks are made of wool or cotton.*

KAVAKLIDERE

"Kavaklıdere'nin yerleşimi 1600 yıllarında olmuş. Osmanlı Beyliği başta olmak üzere Anadolu beyliklerinin birbiriyle çatışması sonucunda bu beyliklerden kopan çoğunluğu Türkmen ve Yörük olan bir kısım aşiret Manisa ve Eşme yöresine geliyor. Büyük bir kısmı da oradan kopup Yatağan, Çine, Bozdoğan ve Denizli-Muğla hudutları içinde suyu bol ormanlık alanlara yerleşiyorlar."

Settlement in Kavaklıdere dates back to 1600s. As a consequence of the battle between Anatolian principalities, notably Ottoman Principality some of the tribes populated mainly by Turkmens and nomads (called Yörük in precinct) come to Manisa and Eşme locations. The large part of them leave there afterwards and settle in watery forestlands in Yatağan, Çine, Bozdoğan and Denizli-Muğla.

Bunların Karakeçi ve Sarıkeçi aşiretleri olup, Yatağan Madanlar ismiyle hala anılan yere Madran, Hışımlar, Güre ve Virantaht bölgelerine bir diğeri ise Karahanlı Karahasanoğlu aşireti olup, Göktepe Kavaklıdere eteklerine yerleşiyorlar. Bu aşiretin soyundan olanlar şimdiki Çakmaklar Mahallesi ve Hoynarlar Mahallesi denilen yere yerleşiyorlar. Biz de şu anda Madanlar soyismini taşıyanların kökü Manisa-Eşmeden gelmekte olup, Milli Birlik Komite üyesi Korgeneral Sayın Cemal Madanoğlu soyu sülalesi Eşmede yaşamaktadır. Yatağan Madanlar da bu soydan gelmiş bir obanın devamıdır.

Kavaklıdere'nin içi, akar suyu bol dereleri ,çam, Pınar ve Meşe ağaçlarıyla ve bilhassa çınar(ilçede kavak diye bilinir) ağaçlarıyla kaplı ormanlık bir yer olduğu için adı ''KAVAKLIDERE'' olmuştur.

These are Karakeçi and Sarıkeçi tribes, they settle to Göktepe Kavaklıdere piedmonts. Madran tribe settles to present Yatağan Madanlar location, Karahanlı Karahasanoğlu tribe settles to Hışımlar, Güre and Virantaht locations. The descendants of these tribes are presently living in Çakmaklar and Hoynarlar neighborhoods. The origins of the residents bear Madanlar surname is Manisa/Eşme and member of National Unity Committee, Lieutenant General Honorable Cemal Madanoğlu's family is living in Eşme. Yatağan Madanlar is continuation of this tribe.

Kavaklıdere takes its name from its forests full of plane (known as kavak in the district), pine, oak trees and watery brooks.

ASKER UĞURLAMA
SEEING SOLDIERS OFF

1989 yılına kadar Kavaklıdere'den askere giden gençlerimiz sessiz sedasız Kavaklıdere'den ayrılarak vatan görevlerine giderlerdi. 1969-3 tertip askerlerimiz ilk defa 1989 yılının Ağustos ayında Kocakavak altında gerçekleştirdikleri asker eğlencesi, askere gidecek olan gençlerimizin olmazsa olmazlarından biri haline geldi.

Kavaklıdere'den vatan görevi için ayrılacak olan gençlerimiz askerliklerinin başlamasına bir ay gibi bir zaman kala askere beraber gidecekleri tertipleriyle gezip dolaşmaya başlarlar. Bu arada askere gidecek olanlara asker aileleri ve onların akraba ve komşuları tarafından her gün değişi bir yerde yemekler verilerek asker adayları misafir edilir. Askere gidecek olan gençlerimiz askere gidecekleri tarih yaklaştıkça artık Kavaklıdere'den güzel bir adet olarak yerleşen geleneksel asker veda gecesinin tarihini belirlerler ve bu gecenin kusursuz bir şekilde geçmesi için hummalı bir çalışma içine girerler asker eğlencelerimizin günü gelip çattığında halkımızın hemen hemen tamamı bu geceye teşrif ederler.

Askerlerimizin veda gecesi asker adaylarımızın tek tek tanıtılı, nereye gideceklerinin okunmasıyla başlarken, bu gecelerimizin başında ilk olarak Kavaklıdere askerinin veda gecesi programlarını ilk olarak başlatan 1969-3 tertip askerimizle birlikte yeni askerimiz Muğla Zeybeği müziği eşliğinde oynarlar. Asker adaylarımızla birlikte tüm halkımızın da müzik eşliğinde eğlenmeleri, askerlerimizin anne ve babalarının yöresel müzikler eşliğinde askerlerimiz ile birlikte oynamaları, yapılan çekilişler sonunda biletlerine ikramiye çıkan misafirlerimize hediyeler verilmesiyle devam eden, asker eğlencelerimizde duygusallığın zirve yaptığı an hiç şüphesiz ki, hüzünlü bir müzik eşliğinde askerlerimizin adeta vatan için, bayrak için ve mukaddes değerlerimiz için kurban edilmeye hazır olduklarını eden KINA yaka anıdır.

Duygu yoğunluğu içinde gerçekleştirilen asker gecemizin sonunda vatan için Kavaklıdere'den ayrılma vakti olan, sülüs tarihi gelip çattığında Yeşilyurt mahallesinde yaşayan askerlerimiz Tenekeli evin bulunduğu oda yerinden, Orta mahallede oturan askerlerimizde Orta mahallede oturtan hocalarımızın okuduğu dualar eşliğinde vatan görevlerini yapacakları

Until the year 1989, our young men leaving for the military service in Kavaklıdere would depart in silence for their national service. The soldiers' party organized for the first time which was by our soldiers from the period of 1969-3 enlistment in August 1989, has become essential for our young men to be soldiers.

The young men to leave Kavaklıdere for their national service begin to hang out with their friends who are going to leave for the military service in the same period of enlistment around one month before the start of their military service. In the meanwhile, the soldiers-to-be are hosted and invited for dinners every day in another place by their families, neighbors and relatives. As the time our young men will leave for the military service approaches, the date of the traditional farewell night which has been set as a nice tradition, is determined and a tremendous effort is given for the night to be perfect. When the date of the soldiers' party comes, almost all our people attend the farewell night.

The farewell night of our soldiers start with an introduction of all our soldiers-to-be one by one and then as the first thing in the night to commence the farewell night program, our soldiers from the period of 1969-3 enlistment do the folkloric dance at the Muğla Zeybeği music with the new soldiers. As the night proceeds, along our soldiers-to-be, all our people have good time with the music, parents of our soldiers dance with them at the local music, drawings are done and those with the lucky tickets are presented their gifts but without doubt the most touching moment of the night is the HENNA application moment, which is done at a sad song implying that our soldiers are ready to be sacrificed for our homeland, flag and sacred virtues.

After the farewell night held within the emotional flood, when the departure date ("sülüs") comes, our soldiers living in the "Yeşilyurt" neighborhood depart from the area of "Tenekeli Ev" and those living in the "Orta Mahalle" neighborhood depart along with the prayers of our hodjas in that neighborhood and all our soldiers are seen off with cars decorated with flags, with applauses and the tears of their beloveds for the places they will perform their national service.

KIZ İSTEME VE NİŞAN
MARRIAGE CONSENT & ENGAGEMENT

Kavaklıdere'den 1990'lı yılların başlarına kadar; evlenecek olan erkek ve kızların birbiriyle tanışması genellikle görücü usulü olarak bilinen erkek tarafının anne-baba veya akrabalarının bir kızı beğenmeleri başlayan kız isteme ve nişanlık dönemi günümüzde artık çok az sayıda görücü usulü ile de olsa genelde evlenecek olan kız ve erkeğin birbirini görerek, telefonda veya internet vasıtasıyla anlaşmaları sonucu aile büyüklerinin formaliteleri tamamlaması ile gerçekleşmeye başlamıştır. İstenilecek olan kız erkek tarafından yâda aile büyüklerince beğenilmesinin akabinde; erkek tarafından, kız ailesine uygun olmaları halinde falanca tarihte size hayırlı bir iş için geleceğiz diyerek randevu talep edilir. Kız tarafının olaydan haberi yok ise evde de yetişiş bir kızları varsa, bahsedilen hayırlı işin kız isteme işi olduğunu anlaşılarak kızlarını o aileye vermeleri kesin olarak yok ise randevu verilmeyerek istekleri kabl edilmez. Ancak erkek tarafının randevu talebi olaydan kız ailesinin haberi olsun veya olamasın genel olarak buyur edilir. Kız isteme günleri olarak dinimizde kutsal sayılan Perşembe veya Pazar geceleri gerçekleşmesine ayrıca özen gösterilir. Evlenecek olan erkeğin, aile büyüklerince oluşturulan ve sayıları 5-6'yı geçmeyen küçük bir heyet kız istemek için kız evine geldiklerinde her iki ailede yaşadıkları heyecanı gizlemekte zorlanırlar. Bu arada adet üzerine istenecek olan kızımızın pişirdiği sade kahveler içilir ziyaretçilerin amcalarını ve ziyaretlerini belli olmasına rağmen uzun süre söze girilemeyecek "eee… Daha daha ne var ne yok yağmurlar yine yağmıyor" gibi pek çok sıkıcı sohbetlerin ardından erkek tarafından sözcü olarak tespit edilen kişin "Allahın emri peygamberin kavliyle kızınızı oğlumuza istiyoruz" cümlesiyle her iki aile büklerinden heyecanla birlikte yaşayan sıkıntıları son bulur

Kız tarafı eğer kızı istemeye gelen aileye, kızlarına vermek gibi bir düşünceleri yok ise, genelde "yaşı pek küçük, okuyacak mı belli değil, önünde evlenecek abisi var amcasına, halasına, dayısına soralım ondan sonra cevap verelim" gibi cümlelerle geçiştirilir.

Şayet kız tarafı kızlarına talip olan aileye vermeye niyeti varsa "hayırlısı ise olsun", "Allahın takdiri ise olsun, Allahın yazdığını biz bozacak değiliz ya" gibi cümleler ile kızı verdiklerini beyan ederler. Eğer istenmeye gelinen kız verilmiş ise, erkek tarafına gecenin sonunda verilen söz mendilleriyle kız isteme merasimi tamlanmış olur. Kız, talipli olan aileye verilmiş ise her iki aile, yakın bir tarihte nişan yüzüklerinin takılması için bir gün belirlerler. Belirlenen nişan tarihinde çoğunlukla yakın akraba ve arkadaşların katıldığı sade bir tören ile yüzükler takılsa da, bazen de nişan törenleri tüm halkımızın davet edilmesiyle yemekli, çalgılı eğlencelerle gerçekleşerek düğün tarihi belirlenir. Nişanlanan gençler genelde bir yıl ile iki yıl arasında süren bir nişanlılık döneminin sonunda evlenirler.

Until the beginning of 1990's in Kavaklıdere, introduction of the brides-and-grooms-to-be to each other would be through a practice called "görücü usülü", which starts with a parent or a relative from the groom's side liking a girl and continues with asking for her parents' consent and engagement. Although with much fewer numbers this practice is still seen, today generally the brides-and-grooms-to-be decide to marry face to face, on the phone or online and the family elders complete the formalities.

After the girl to be asked for her parents' consent is liked and approved by the family elders of the groom's side, they ask for an appointment from the family of the girl saying that they will have a visit for a good reason on a particular date if it is suitable. Even if the bride's side does not know about what has taken place if they have a grown-up daughter in the house, they know that "the good reason" is asking for their consent for their daughter's marriage. If they have no intention of giving their consents, they turn down the appointment request. However, no matter if the girl's family knows or not about what has taken place up to that point, generally, the request for a visit is approved and they are invited. Being sacred in our religion, a Thursday or a Sunday evening is carefully chosen for the consent visit dates.

When a small group of people not more then 5-6 from the groom-to-be side formed by the family elders arrive the girl's house for a marriage consent, both families hardly withhold their emotions. In the meanwhile, the plain Turkish coffee prepared by the girl a consent for whose marriage is about to be is drunk upon the traditions. Although the reason for their visit is evident, the visitors cannot open the topic for discussion for a long time and after having many dull small talks like "so, what is more to tell, it's not been raining again..." someone from the boy's side designated as the spokesperson says "We would like to have your daughter for our son with the command of God and the words of our Prophet". If the girl's family are not of the opinion of giving their consents for their daughter's marriage, they avoid by saying "she is too young, maybe she continues for her education, she has an older brother before her to marry, we should ask her aunts and uncles for their opinions and then reply you..." However, if the girl's side would like to give their consents, they express their consents with sentences like "will it be if it is good", "will it be if it is a God's want, we are not to break what God has planned for us". If the consent is given for the girl's marriage, both families decide on a date for the engagement together and at the end of the boy's side is presented promise handkerchiefs and the visit is ended. Although generally, on the day of the engagement mostly the close relatives and friends attend a small ceremony for the rings to be worn, sometimes the engagement ceremonies are held open for all our people with a banquet and an orchestrate. On the engagement day, the wedding date is planned and the engaged couple generally marry after a one or two years of engagement period.

DÜĞÜNLERİMİZ
OUR WEDDING CEREMONIES

Düğünlerimiz her toplumun olduğu gibi Kavaklıdere halkımızın da en çok önem verdiği en belirgin adet, gelenek ve göreneklerimizdendir.

Düğün sahibinin düğün tarihinden 10-15 gün öncesinde düğüne davet etmek istediği kişileri tek tek tespit ederek çoğu zaman "Yazılı davetiye, havlu, gömlek, ayakkabı" gibi malzemelerden oluşan "OKUNTULUK"ları artık hazırlıkların tamamlandığı anlaşılır ve düğün günü beklenir.

Düğüm evinden davul, zurna okunan mevlitlerin sesi duyulmaya başlamasıyla davetiyesi eline ulaşan misafirlerin ellerinde hediyelik ev eşyası veya zarfın içerisine nakit para koyarak düğün törenine gelmeye başlarlar.

Kavaklıdere'den yapılan düğünlerimizi incelemek gerekirse; 1990'lı yılların başlarına kadar yapılan düğünlerimizin EKSİK, 1990'lı yıllardan sonra yapılan düğünlerimizin YENİ düğünlerimiz diye ikiye ayrılmasının doğru olacağı ve eski düğünlerimiz ile yeni düğünlerimiz arasında belirgin farklılıkların olduğunu rahatlıkla söyleye biliriz. Şöyle ki;

Eski düğünlerimiz Cuma akşamı başlayarak Pazar günü akşam vaktinden sonra biten üç günlük, yemekli, çalgılı, köçek adı verilen dansöz bayanların yer aldığı ağırlıklı olarak alkollü yapılan eğlenceler şeklinde yapılırken;

Günümüzde bir gündüz yemekli, müzikli, eğlence veya gündüz mevlit akşamı ise balo şeklinde yapılan bir günlük eğlenceler şeklinde yapılmaya başlanmıştır.

Eski düğünlerimizin olmazsa olmazlarından bir tanesi düğün bitiminin, ertesi günü gelin evinde yapılan "DUVAK" adı verilen eğlence idi. Bu eğlencelerde çalgı aleti olarak herkesin hafızasında kalan hamur leğenleriydi. Marifetli bayanların darbuka şeklinde kullandıkları bakır hamur leğenlerinin çıkardığı müzik eşliğinde, gelin ve gelinin yenil akrabaları ve yeni komşuları kendi aralarında oynayarak eğlenirken; bu vesile ile yeni gelini akraba ve komşularının biraz daha yakından tanıması sağlanırdı.

Like in every society, our weddings are among the most noteworthy traditions and customs of our people of Kavaklıdere.

10-15 days before the wedding ceremony, the ceremony hosts determine the people they would like to invite to the ceremony one by one and notify them with "okuntuluk", materials and gifts like "invitation cards with names, towels, shirts, shoes etc." that all their preparations are complete, and everybody waits for the wedding date.

When the voices of the drums, the shrill pipes and prayers begin to be heard, the invited guests start to come to the wedding ceremony with home contents in their hands or money in envelopes as gifts.

If we have a closer look at our wedding ceremonies in Kavaklıdere, it is appropriate categorize our wedding ceremonies into two and name those until the beginning of 1990's as "old" and those after 1990's as "new", and we can confidently say that there are evident differences between the two:

While the old wedding ceremonies were three-day entertainments that start on Friday night and finish on Sunday evening and that contain dining, music, dancing women called "köçek" and also alcohol; now they are organized as daily dining and musical entertainment or mawlid during the day and a ball in night.

One of the essentials of the old weddings was an entertainment called "DUVAK" that was organized the day after the finish of the wedding ceremony. Dough basins used to be used as musical instrument. While talented women were playing them as a hand drum (called darbuka), the bride, her new relatives and neighbors dance together and get to know each other.

Günümüz düğünlerinde artık DUVAK diye tabir edilen düğün sonrası eğlenceler yapılmamaktadır.

Eski düğünlerimizde; geline almaya damat ve kaynana gitmezken, günümüz düğünlerinde damatsız bir gelin alma töreni düşünülemez.

Eski düğünlerimizin sonunda; gerdek gecesinin sabahı gelin ve damat erkenden kalkarak, akraba ve komşularını el öpmek için dolaşırlar ve yolda gördükleri büyük veya küçük herkesin ellerini öperler. Eli öpülenlerde gelin ve damada para ve altın hediye ederlerdi.

Günümüz düğünlerimizin sonunda gelin ve damat el öpme merasimini nadiren yapmaktadır.

Eski düğünlerimizde eskiden düğünden 10-15 gün önce kız ve erkek evinde "SANDIK" serilirdi. Gelinin çeyizlerinin ve takılarının sergilendiği bu sandık serme işlemi tamamlanınca herkese sandığın sergilendiği duyurulur sandık bakmaya davet edilirdi. Sandık bakmaya gelenlerde sandığa para asarlardı.

Günümüz düğümlerinde "SANDIK" serme işlemi artık çok az yalpaktadır.

Eski düğünlerimizde gelin almaya gidilecek günün bir önceki akşamı gelin hanımın erkek akrabaları veya komşuları tarafından erkek evine "GÜVEY PISADI" koymaya gidilirdi. Damadın gelin almaya gelirken giyeceği elbiseyle birlikte, tavuklar, baklavalar damada hediye götürülürken güvey pısadı koymaya gelen misafirler damat evinde özel ilgiyle karşılanır, yemeklenir, mezelerin en güzeli onlara ikram edilir. Güvey pısadı koymaya gelen insanların damat evinde sarhoş olmaya başladıklarında oynadıkları oyunlar eşliğinde kız evinden uğurlanırdı.

Günümüz düğünlerinde güvey pısadı koymaya gitme deyimi bir ara damat elbisesi kıymaya gitme olarak değişse de artık bu âdetimiz de ortadan kalkmak üzere.

Elektriğin olmadığı eski düğünlerimizde geceleyin düğün meydanını aydınlatmak ve düğün meydanındaki misafirlere ısıtmak için meydan ateşi yakılırdı. İşte bu meydan ateşinde yakılmak ve düğün yemeklerinin pişirilmesinde kullanılacak odunların temini için düğünlerimizin başladığı gün damadın arkadaşları ve köyün gençleri tarafından eşek, katır ve atlar eşliğinde topluca dağa oduna gidilirdi. Hep birlikte odun etmeye giden gençlerin düğün evine odun yüklü eşek, katır ve atlarla yaklaşmalarıyla birlikte haber vermek için tüfek veya tabancalarla havaya ateş ederler duyulan silah sesleriyle oduna giden gençlerin geldiğini bilen düğün sahipleri ve çalgıcılar onlara karşı oynamaya çıkarlardı.

Günümüz düğünlerinde böyle bir dayanışmalarda maalesef görülmemektedir.

Araçların veya araç yollarının olmadığı 1970'li yıllara kadar gelin almaya atlarla gidilirken onların yerine 70'li yıllar da cipler, 70'li yılların ortasından itibaren de taksiler gelin arabası olarak kullanılmaya başlansa da gelinin ata veya araca binerek yola çıkmasıyla, gelinin önüne bir barikat, bir bayrak, bir ip çekilerek yol kesme âdeti eski düğünlerimizde olduğu gibi halen daha devam etmektedir.

Presently, these after-ceremony entertainments are not organized.

While the groom and his mother was not going to bride taking ceremony, now it is not imaginable without the groom.

At the end of the old weddings, in the morning of wedding night the couple was getting up early to visit relatives and neighbors and kissing everyone's hand without caring about their ages. And these ones were presenting gold or money to the bride and the groom. Now, this ceremony is rarely seen.

In the old weddings, 10-15 days prior to the ceremony, bride and groom were laying out their "chest" that contains bride's dowers and everyone would come to see them and hang money on the chest.

Presently, this ceremony is rarely seen.

In the old weddings, male relatives and neighbors or the bride were going to groom's for "güvey pısadı" ceremony. The visitors were presenting the costume that the groom would put on while he has going to take the bride, chickens, baklava etc. and groom's relatives would warmly welcome the visitors, offer the best mezes and they would dine together. When the visitors started to get drunk, they would dance together and leave. Even though the name of güvey pısadı changed into "damat elbisesi kıymaya gitme", this custom is facing extinction.

In the old weddings that the electricity did not exist, a big fire was set up to lighten the area and warm the guest. The day that the ceremony starts the groom's friends and youth of the village were going into to woods together with donkeys, mules and horses in order to gather up firewood for the big fire and provide the wood needed for cooking the wedding dinner. When the young were about to turn back to the village they were firing their guns up in the air in order to inform the invitees and they would all start dance together.

Unfortunately, these kinds of solidarities are not present in today's weddings.

While horses were used to take the bride until 1970s when the vehicles and car roads were inexistent, with 70s, jeeps are started to be used and since the mid-70s, taxis are used as bridal car. However, traditions of bride's departure by horse or by car and head the bride off with a barricade, a flag or a rope are still alive.

MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER DAİRE BAŞKANLIĞI

Paylaşarak Sevindir

Evinizde bulunan ihtiyaç fazlası giysi ve ev eşyalarınızı evinizden alıp ihtiyaç sahiplerine ulaştırmaktayız.

Bağışlarınız ve talepleriniz için müracaatlarınız;
Sağlık ve Sosyal Hizmetler Şubesi 0 (252) 212 05 66 telefona yapabilirsiniz.

Teslimat Adresi:
Emirbeyazıt Mah. Bayram Çetinkaya Caddesi
Stad Apt. No:18 MENTEŞE

HedefimizBir
Muğla1Bir
Sevgi, Hoşgörü, Güleryüzle Hizmet

www.mugla.bel.tr | info@mugla.bel.tr | 444 48 01/7

T.C. MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 2014

KÖYCEĞİZ'İN İSMİ NEREDEN GELDİ VE NASIL OLUŞTU?

WHERE NAME OF KÖYCEĞİZ COMES FROM?

Yakın Tarih: Menteşeoğulları Beyliği ve Osmanlı İmparatorluğu Dönemleri.

Selçuklu Sultanı Alparslan'ın, 1071 yılında Malazgirt Ovası'nda Bizans ordusu ile yaptığı savaşı kazanmasından sonra Anadolu, Türk yurdu oldu. II. Kılıç Arslan'ın,1093–1095 yıllarında yaptığı akınlarla Karya'nın neredeyse bütünü, Selçuklu Devleti sınırlarına dahil edildi. Asya içlerinden dalgalar halinde gelen Türk boylarının Bizans sınırını oluşturan Batı Anadolu'ya yerleşmeye başlaması, bu yayılmayı daha da hızlandırdı. Anadolu Selçuklularının,1243'de Kösedağ' da İlhanlılarla yaptıkları savaşı kaybetmesi ve yönetimin Moğolların denetimine geçmesi ile başlayıp 1300'lere kadar süren istikrarsız dönemde, Anadolu toprakları bağımsızlığını ilan eden beylikler arasında paylaşıldı. Bu durum Fatih Sultan Mehmet Han'ın, Anadolu'yu Osmanlı yönetiminde birleşmesine kadar devam etti.

Bu beyliklerden biri olan Menteşeoğulları, Peçin (Milas) merkez olmak üzere kuzeyde Çine ve Ayasuluğ (Selçuk) ve güneyde Köyceğiz'e kadar uzanan geniş bir sahaya egemen olmuştu. Menteşeoğulları dönemi ile ilgili kayıtlarda Köyceğiz'den kaza merkezi olarak söz edilir. Bu statü Osmanlı İmparatorluğu döneminde de sürer.1876 tarihli Vilayet Nizamnamesi'nde, Menteşe sancağına bağlı sekiz kaza merkezi belirtilmektedir. Bu kazalar; Muğla (merkez kaza), Peçin (Milas), Bozüyük, Bodrum, Dayta (Datça), Meğri (Fethiye), Tavas ve Köyceğiz'dir.

Recent History: Menteşeoğulları Principality and Ottoman Empire Eras

With the victory of Sultan of Seljuk Alpaslan against Byzantines in Malazgirt Plain in 1071, Anatolia became a Turkish territory. With invasions of II. Kılıç Arslan in 1093-1095 almost all of the Caria land added to Seljuk Empire territories. Settling of the Turkish tribes coming from inner Asia, in East Anatolia that was the border with Byzantine Empire accelerate this expansion. During the unstable period from the defeat of Anatolian Seljuk Empire in Kösedağ in 1243 by Ilkhanids until 1300s, Anatolia was shared between principalities that declared their independence again and this situation lasted until Fatih Sultan Mehmet Khan's unification of Anatolia under Ottoman rule.

One of these principalities, Menteşeoğulları Principality dominated a great area that had Peçin (Milas) as center and reached Çine and Anasuluğ (Seljuk) in its North and Köyceğiz in its South. In the recordings of Menteşeoğulları Principality, Köyceğiz was mentioned as a township center. This status continues in Ottoman era, as well. In Provincial Regulation of 1876, there are eight township centers in Sanjak of Menteşe. These townships are; Muğla (center township), Peçin (Milas), Bozüyük, Bodrum, Dayta (Datça), Meğri (Fethiye), Tavas and Köyceğiz.

Menteşe Beyliği'ni kuran Yörük ve Türkmen boyları, kıyı şeridinin doğal limanlarından ve gemi yapımına uygun keresteler sağlayan zengin orman örtüsünden yararlanıp, Batı Ege'de usta denizciler olarak ün saldılar. Kurdukları donanma Mesut Bey döneminde, Rodos Adası'nın büyük bir bölümünü ele geçirdi. Ayrıca Menteşe Beyliği, topraklarının tarım ve ormancılık ürünlerini deniz yolu ile pazarlayan önemli bir ticaret ağı oluşturuldu.

Yuruk and Turkmen tribes that compose Menteşe Principality benefited from natural harbors of the shores and rich forests suitable for ship construction and acquired fame in West Aegean as master class sailors. Their naval forces captured a large part of Rhodes in Mesut Bey Epoch. Moreover, Menteşe Principality established an important commerce network that traded agricultural and forestry products by sea.

Dağlık alanlarda yaşayıp hayvancılık ve kerestecilik işi ile uğraşmayı tercih eden Türkmen boyları"Ağaç Erleri"olarak isimlendirildi. Osmanlı donanma askerleri olan Leventler, Menteşe sancağından derlendi. Antik Karya'nın tekne yapımı ve denizcilik geleneği böylece yaşatılıp günümüze dek sürdürüldü. 19.yy sonlarına kadar Köyceğiz çevresindeki ormanlardan kesilen tomruklar,derelerin akıntısı ile göle kadar ulaştırılıyor ve yelkenli teknelerle çekilerek Dalyan Çayı'ndan geçirilip,-denizdeki Delik Ada önünde bekleyen büyük teknelerle nakliediliyordu.Bu ekonomik hareketlilik, bir göl iskelesi olan Köyceğiz'in ve gölü denize bağlayan kanal üzerinde tek yerleşim olan Dalyan beldesinin 13.yy' dan itibaren kurulup gelişmesini sağladı. Anadolu Beylikleri döneminde araziler, malikâneler ve evlatlık vakıflar haline getirilmişti. Osmanlılar bu sisteme son vererek, toprakları devletleştirip harici, öşrü ve miri topraklar olarak düzenleyerek; tarım ve hayvancılık ürünleri, sanayi faaliyetleri, yeraltı kaynakları ve gümrüklerden elde edilen gelirlere göre has, zeamet ve tımar adı verilen dirliklere ayırdılar. Hasların gelirleri padişah ve ailesine, zeametlerin gelirleri de önemli devlet görevlilerine maaş olarak tahsis edildi. Tımarlar savaşlarda yararlılık gösterenlere dağıtılıyor ve topladıkları gelirle hem geçimlerini sağlamaları, hem de belirli sayıda altı askerin donatıp savaşa hazır halde eğitmeleri isteniyordu. Yavuz Sultan Selim Han'ın şehzadeliğinde Köyceğiz, 21.000 akçe sağlayan haslardandı. Hasların yanı sıra zeamet ödeyen birçok nüfus vardı. Örneğin Gireniz Köyü'ne iskân edilen Günkalar 50.000 akçe öderken, Köyceğiz'e yerleşmiş olan 884 hanelik 18 cemaat, 35.000 akçe ödemekteydi. Ayrıca Köyceğiz kazasına bağlı birçok tımar da bulunmaktaydı (Karaağaç–2006)

Turkmen tribes who lived in mountainsides and lived on forestry were named as "Wood men". Ottoman mariners called "Levent" were gathered from Sanjak of Menteşe. Thus, Ancient Caria's ship construction and marine tradition kept alive up to the present. Until the later 19th century, logs cut from the forests around Köyceğiz were reaching the lake via brooks' flow and passing by Dalaman Brook by sailing boats and being transported by the big ships waiting in front of the Delik Ada (Hole Island). Starting from 13th century, this economic mobility ensured establishment and development of Köyceğiz that was a lake pier and Dalyan that was the only settlement on the channel that links the lake with the sea.

During Anatolian Principalities Epoch lands, mansions etc. were considered as foundations. The Ottomans ended this system, managed the lands as harici, öşrü, miri and divided locations as has, zeamet and tımar according to agricultural and stockbreeding, industrial activities, underground sources and custom revenues.

Revenues of "has" were assigned to sultan and his family, while revenues of "zeamet" were assigned to senior officials as salary. "Tımar"s were distributed to the ones that demonstrate usefulness during wars and they were expected to make a living from tımar revenues and have educated and combat ready soldiers. During principality of Yavuz Sultan Selim, Köyceğiz was a "has" with 21.000 "akçe" (coin) revenue. In addition to these "has" there were many people were paying "zeamet". For example, Günka family living in Gireniz Village were paying 50.000 coins while 18 community with 884 families living in Köyceğiz were paying 35.000 coins. Moreover, many tımars were subject to Köyceğiz Township. (Karaağaç, 2006)

Dirlik düzeni 15.yy. sonlarından bozulmaya başlayınca bu defa "iltizam" denilen yeni bir sistem getirildi. Eyaletlerin, elde edilen gelirlere göre kendilerine yeterli olması esasına göre yapılandırılan bu düzenleme, İmparatorluğunun gerileme sürecine girdiği 18.yy.dan sonra işlerliğini kaybetti. Saray tarafından atanan eyalet ve sancak yöneticileri, İstanbul'u terk etmeyip yerlerine yörenin ileri gelenlerinden seçtikleri mütesellimleri vekil tayin etmeye başladılar. Bu durum geniş topraklara sahiplenen ayanların ve mütesellimlerin güç kazanıp, yörelerinde baskı yaratmalarına yol açtı. Menteşe sancağının ve onun bir kazası olan Köyceğiz'in yönetimini de 1739'dan, 1839'da ilan edilen Tanzimat Fermanı'na kadar mütesellimlerin elindeydi.
1858'de çıkartılan Arazi Kanunnamesi, toprakta özel mülkiyet hakkını tanıyınca, eski tımar arazilerinin tapusu, yüzyıllardır bu toprakları işleten ailelere verildi. Böylece Köyceğiz kazası ve çevresindeki geniş araziler Ali Paşa'nın çiftliği olurken, Köyceğiz kazası ve çevresinde Beyobası, Zeytinalanı, Toparlar, Hamitköy, Döğüşbelen ve Sultaniye gibi büyük çiftlikler kuruldu (Karaağaç–2006)

NAHİYE MERKEZİNDEN İLÇEYE KÖYCEĞİZ

Köyceğiz Gölü'nün ışıltılı yeşil sularının kenarında bir huzur adası gibi uzanan Köyceğiz İlçesi, kuzeyde Batı Torosların Akdeniz'e uzanan zirveleri ile çevrelenmiştir. Cankurtaran Dağı'nın uzantısı olan ölemez dağı, Sandrazları'ın kuzeydeki son alçaltıları olan Kızlan Dağı, gür orman örtüleri ile muhteşem bir peyzaj yaratır. Sandras Dağları'nın en yüksek noktası olan Çiçek Dağı (2,249 m.), yaz ortalarına kadar karla kaplı zirvesi ile bu harika görünümünü tamamlar. Çevresindeki benzersiz güzelliklerin aynası olan göl; Namnam Çayı, Yuvarlak Çay, Kargıncık(-Kargıcak)Çayı gibi önemli akarsuların yanısıra, tabanındaki soğuk su ve termal kaynaklarla da beslenip, sularını sazlıkların gölgesinde akıtan Dalyan (Kalbis) Çayı ile Akdeniz'in dalgalarına ulaştırır. Bölgenin en büyük akarsuyu olan Dalaman Çayı; iç Ege Göller Yöresi'nden ve Toroslar'dan sayısız kaynak ile beslenip, görkemli bir ırmak olup çağıldayarak Akdeniz'e akarken; taşıdığı alüvyon, kum ve çakıllarla bin yıllar içinde geniş bir körfezi doldurarak, Ortaca ve Dalyan ovalarının bereketli topraklarını yaratmıştır.

19.yy. sonları ve 20.yy. başlarına ait çok sayıda binanın, mimarı kültür mirasını büyük ölçüde korunduğu Köyceğiz'in, adını nasıl aldığı sorusunu trajik bir efsane şöyle cevaplandırır: Çok eskilerde, bugün göl sularının örttüğü alanda büyük bir yerleşim varmış, bilinmeyen bir zamanda birden yükselen sulara gömülen bu kentten geriye sadece birkaç ev kalmış. Felaketi duyup gelenler"bütün şehir suya batmış, geriye sadece bir Köyceğiz kalmış" demişler.(Karaağaç–2006).

When this system starts to spoil in the later 15th century, a new system called "iltizam" emerged. The system that foresaw self-sufficiency of the provinces lost its functionality after 18th century when Empire entered the period of regression. Province and sanjak managers appointed by the palace, stayed in İstanbul and deputized one of the notables of their region. This caused these deputies to gain power and they started to create pressure in their regions. Administration of Köyceğiz that was a township of Sanjak of Menteşe was in the hands of deputies from 1739 to 1839 Imperial Edict of Gülhane.
When the Land Regulation of 1858 bestowed the right of private property, land title of the old "tımar"s were given to the families that had been cultivating in these lands for years. Thus, while the big lands of Köyceğiz and its around became Farm of Ali Pasha, big farms such as Beyobası, Zaytinalanı, Toparlar, Hamitköy, Döğüşbelen and Sultaniye were founded. (Karaağaç, 2006)

KÖYCEĞİZ FROM SUB-DISTRICT CENTER TO DISTRICT

Peaks of North Taurus Mountains that reach to Mediterranean encircle Köyceğiz district that lays as a peace center on the shores of sparkling green water of Köyceğiz Lake. Ölemez Mountain, extension of Cankurtaran Mountain and Kızlan Mountain, last northern parts of Sandrazları create a magnificent landscape. Çiçek Mountain (2.249m.) that is the Peak of Sandras Mountains completes this awesome view with its snowcap. The lake that is a mirror of the unique beauties around is fed with important brooks such as Namnam, Yuvarlak, Kargıcık (Kargıcak) as well as cold and thermal underground resources and gets its water Mediterranean waves via Dalaman (Kalbis) Brook.
Dalaman Brook that is the biggest stream of the region is fed with uncountable number of resources from inner Aegean Lakes Region and Taurus Mountains becomes a splendid river, flows into Mediterranean. The alluvial deposit, sand and pebbles that it has carried for thousands of years silted up the gulf and created the fertile soil of Ortaca and Dalyan plains.
The story of the name of Köyceğiz that has protected many buildings and architectural heritages from the later of the 19th century and earlier of the 20th century has a tragic legend. Köyceğiz was settled on the plain by the lake but it was floated by the water at an unknown date. Those who witnessed this disaster, said "All cities have been sunk; it has only left a tiny village on the shore." (Karaağaç, 2006)

Tarihi kayıtlarda Menteşeoğulları ve Osmanlı Dönemi'nde kaza merkezi olduğu belirtilen Köyceğiz'in, 13–18. yüzyıllar arasındaki yerleşim alanının yeri henüz belirsizdir. 1876 tarihli Vilayet Nizamnamesi'nde, bugünkü Köyceğiz ilçesi sınırları içinde kalan Ali Paşa'nın çiftliği, kaza merkezi olarak gösterilmekte. Fakat Ali Paşa, çiftliği yönetim merkezi yapıldıktan sonra otoritesini kaybetmeye başlayınca, devlet yetkililerine defalarca arzlar gönderip karara itiraz etmiş ve bu talebi kabul edilip kaza merkezi Dalyan Köyü'ne nakledilmişti. Ancak Dalyan'ın o dönemde zaman zaman sel sularının taşkınına uğraması, ihtiyacı karşılamayacak kadar küçük bir yerleşim olması ve kış aylarındaki ulaşım zorlukları gibi nedenlerin yarattığı sorun ve şikâyetler nedeniyle, Mutasarrıf Hilmi Paşa 1879 yılında kaza merkezini tekrar Köyceğiz'e aldı. Ancak konumu değiştirilen; yeni kaza merkezi bugünkü ilçe merkezinin çekirdeğini oluşturan Taki Ağa
Çiftliği'nin arazisi içindeki Yüksekkum mevkiinde kuruldu. Köyceğiz'in en eski konut tipinde; toprağa çakılmış dikmelerin arasını hayıt çalısının ince dallarını hasır gibi örerek yapılan duvarlar, içten çamurla sıvanıyor ve çatı sazlarla örtülüyordu. Bu tamamen çevreden elde edilen malzemeye bağlı, pastoral mimarinin son örneği olan Hüseyin Dayı' nın evi, ne yazık ki 2003 yılında yıkıldı. Ali Paşa Konağı, eski tapu mahkemesi binası, eski noter evi gibi duvarları taş örülü yapılar, Rum ustalar tarafından inşa edilmişti. Ula' nın o muhteşem ahşap
işçilikli Türk evlerini yapan Ulalı ustaların daha mütevazı çalışmaları olan bağdadi Köyceğiz evlerinin ahşap makaslar kullanılan geleneksel yapısı, aktif fay hatları üzerinde bulunan bölgede depreme karşı esneklik ve sağlamlık sağlıyordu. Balkan göçmenlerinde İvan Usta inşa ettiği evlere Köyceğiz mimari mirasına yeni bir zenginlik kazandırmıştı (Karaağaç–2006). Köyceğiz kazasının geçim kaynağını, 18. yüzyıl sonlarına kadar haklı bir ün kazanan susamın yanı sıra tahıl ekimi, orman ve su ürünleri ile arıcılıktan elde edilen bal ve balmumu oluşturuyordu. Batı dünyasını derinden değiştiren sanayi devrimi,19.yüzyıldan itibaren Köyceğiz'i de etkiledi. Sulanabilir büyük tarım alanları pamuk plantasyonuna dönüşürken, narenciye bahçeleri yaygınlaştı.
Daha önceleri dağ köylerinde yaşayan Türkmenlerin işi olan kerestecilik, bu alanda çalışmak için getirilen ve akarsu gücü ile çalışan ilk hızarları kuran Bulgarların eline geçti. Muğla mutasarrıflığı kayıtlarında 1895–1896 yıllarında Köyceğiz ormanlarında su ile çalışan 14 adet kuvvetli hızar fabrikasından söz edilirken; 1910–1911 tarihli kayıtların 24 adet hızar fabrikasından her nevi kereste ve kömür elde edildiğini belirtmesi bu gelişimin hızını belgelemektedir. 1839'da ilan edilen Tanzimat Fermanı ile yabancı uyruklulara, Osmanlı tebaasının kurduğu madencilik şirketlerine ortak olma hakkı verildi. 18.Kasım.1986' da çıkartılan Maden Nizamnamesi ile yabancılara "Osmanlı kanunlarına uymak şartı ile tek tek veya müştereken maden çıkartma" hakkı tanındı. Yer altı zenginliklerini değerlendirmek için yabancı sermaye çekmeyi amaçlayan bu girişimler, Köyceğiz çevresindeki zengin krom yataklarının Cumhuriyet'in ilk yıllarına kadar Alman ve İsviçre firmaları tarafından işletilmesini sağladı.

Settlement area of Köyceğiz between 13th and 18th centuries when it was declared as township in Menteşeoğulları and Ottoman eras is unknown.
Farm of Ali Pasha situated within the current borders of Köyceğiz is declared as township center in Provincial Regulation of 1876. However, since Ali Pasha loses his authority after his farm turns to administrative center, he conveys his refusal several times and the center moves to Dalyan village. However because of the frequent flood disasters in Dalyan, littleness and transportation problems in winter makes Governor Hilmi Pasha to take the center to Köyceğiz again in 1879. Nonetheless, the location changes and the center is established in Yüksekkum location within Taki Ağa Farm.
The oldest types of dwelling in Köyceğiz, the walls that put up with chaste tree bushes were silted up and the roof was covered with reeds. Unfortunately, the last example of this pastoral architecture, completely constructed with natural materials, House of Uncle Hüseyin was demolished in 2003. Stone walled building such as Ali Pasha Mansion, old Land Registry Court House, and ancient notary house were built by Greek masters. Plainer, timberwork Köyceğiz houses built by masters of Ula that built those magnificent carpentry Turkish houses of Ula was allowing a more elastic and solider structures in Köyceğiz that is situated on active fault lines. Moreover, Köyceğiz enrichened architecturally with the houses constructed by one of the Balkan immigrants, Master Ivan. (Karaağaç, 2006)
Köyceğiz was earning its living from sesame that had justifies reputation until 18th century, as well as grain cultivation, forestry and aquaculture, honey and beeswax obtained from beekeeping. Industrial revolution that changed the world caused transformation in Köyceğiz from 19th century, as well. Irrigable lands turned into big cotton plantations and citrus orchards became widespread.
Lumbering that had been the prevalent job of Turkmens living in mountain villages; passed to Bulgarians who were brought to work in this field and built the first saws work with stream power. In the Muğla governorship registries of 1895-1896, 14 strong saw sawmills were mentioned while 24 saw mills that produce every sort of timber and coal were mentioned in the registries of 1910-1911, which is the evidence of speed of the progress.
With Imperial Edict of Gülhane of 1839, foreign nationals bestowed getting into partnership with Ottoman subjects' mining firms. In addition, Mining Regulation of 18 November 1986, the foreign nationals bestowed mining on condition of legitimacy. These attempts that aimed to attract foreign capital ensured the management of Köyceğiz' rich chrome deposit by German and Swiss firms until the first years of the Republic.

1980'lerde Ortaca henüz gelişmekte olan bir yerleşimken ve Dalyan-Ortaca yolu bir şose niteliğinden; Köyceğiz Gölü ile Dalyan Çayı, Kaunos Antik Kenti'ne ve denize teknelerle ulaşmak için en uygun yolu oluşturuyordu. Muhteşem doğası, yazın yüksek dağ doruklarından her gün esen serin rüzgârı ve güler yüzlü halkı ile Köyceğiz, yerli tatilciler ve o yıllarda henüz çok yoğun olmayan yabancı ziyaretçiler için cazip bir turizm merkeziydi. 1980'lerin başlarına kadar ailemle sık sık gidip birkaç günlük tatiller yaptığım Köyceğiz'de, bugün yıkılmış olan uzun bir dalgakıranın ucuna kurulmuş lokantada balık yiyip, gün batımını seyretmek gerçekten doyulmaz bir keyifti. O yıllarda meydan çevresinde yer alan birkaç küçük otel ve pansiyon konfordan uzaktı, ama yürekten misafirperverlik bu eksikliği fazlasıyla unutturuyordu. Muğla'yı, Fethiye'ye bağlayan geniş karayolunun açılması bölgedeki dengeleri değiştirdi. Hızla gelişen Ortaca İlçesi'ne bağlayan Dalyan, yöre turizminin liderliğini üstlendi. Ancak Köyceğiz İlçesi'nin gölü çevreleyip, Dalyan Çayı'nın doğu tarafındaki Kaunos Antik Kenti'ni içine alarak Ekincik Koyu'nun çam ormanı ile kucaklaşan muhteşem doğal plajına kadar uzanan sınırları, rüya gibi bir doğa ve zengin bir tarih mirasını bağrında taşıyor.

Sultaniye Kaplıcaları'nın şifalı su ve çamur banyoları ile Yunan mitolojisinin ikiz kardeşleri Tanrı Apollon ve Tanrıça Artemis'in annesi Leto adında İlk Çağ'da kaplıcanın hemen arkasına kurulmuş olan Leto kutsal alanı ve aynı yerdeki Roma termal hamamları da Köyceğiz'e bağlı.

Köyceğiz Belediyesi büyük ve tam donanımlı bir kamping alanı ve kordon boyunca yaptığı düzenlemelerle turizm gelirlerini artırmak için başarılı atılımları gerçekleştiriyor. Doğa yürüyüşleri, su sporları ve termal tedavi merkezleri gibi birçok alternatif turizm imkânı Köyceğizlilerin girişimleri ile doğup gelişmeyi bekliyor.

Marine transport via Köyceğiz Lake and Dalyan Brook was the best way to reach Kaunos Ancient City in 1980s while Ortaca was a developing settlement and Dalyan-Ortaca road was a macadam. With its magnificent nature, chill wind blows from the peaks of the mountains and debonair people Köyceğiz was an attractive destination for domestic and foreign tourists that were not dense then. It was such a pleasure for me to eat fish in the restaurant established on a long jetty demolished now and watch the sunset in Köyceğiz where I was frequently taking short breaks with my family. In those years there were only a couple of small pensions and hostels that were far from comfort however their hospitality was making us forget about it. Opening of the highway that links Muğla to Fethiye changed the region. Dalyan that is connected developing Ortaca district took on leadership of tourism in the region. However, Köyceğiz district's borders that encircled by the lake, contain Kaunos Ancient City located in the east of Dalaman Brook and reach magnificent natural beach of Ekincik Cove that combines with pine trees possess a dreamlike nature and rich historical heritage.

Sultaniye's Thermal Spring's healing water and mud bath as well as Holy Area of Leto and Roman thermal baths dedicated to Leto the mother of twin gods Apollon and Artemis that located just behind the thermal spring are attached to Köyceğiz.

Municipality of Köyceğiz is taking successful steps to increase tourism income by establishing a big and fully equipped camping area and arranging works along the waterfront. Trekking, water sports and thermal centers are just examples from many different alternative tourism opportunities that wait to be developed with initiatives of the people of Köyceğiz.

KÖYCEĞİZ'DE BİR DEVİR ALİ USTA İLE BİTİYOR.

Kaynak: Ege Haber Gazetesi

Muğla'nın Köyceğiz ilçesinde yaşayan 65 yaşındaki Ali Girgin, 15 yaşından bu yana babasından öğrendiği demircilik mesleğiyle geçimini sağlıyor.

Baba mesleği demirciliği yarım asırdır devam ettiren Girgin, Gülpınar Mahallesi Fevzipaşa Caddesi'ndeki 30 metrekarelik iş yerinde, bölgede kullanımı yaygın olan tarım aletlerinden özellikle balta, keser, orak, tahra yaparak mesleğini yıllardır özveriyle sürdürüyor.

Baba mesleği demirciliği yarım asırdır devam ettiren Girgin, Gülpınar Mahallesi Fevzipaşa Caddesi'ndeki 30 metrekarelik iş yerinde, bölgede kullanımı yaygın olan tarım aletlerinden özellikle balta, keser, orak, tahra yaparak mesleğini yıllardır özveriyle sürdürüyor.

İlkokulu bitirdikten sonra babasının yanında demirciliğe başladığını anlatan Girgin, "Askere gidip geldikten sonra yine bu işi yapmaya devam ettim. 50 yıldır da bu işi yapıyorum. Burada balta, keser, saban, tahra gibi her türlü tarım aletini üretiyorum" dedi.

With Ironmaster Ali, an Era Ends In Köyceğiz

Ali Girgin (65) who lives in Muğla's Köyceğiz district earns his livelihood since he was 15 years old from ironworking that he learnt from his father. Mr. Girgin who has been ironworking for a half century, continues to work devotedly to produce especially ex, adz, sickle, hand brush hook that are the common agricultural instrument of the region, in his 30m2 shop in Gülpınar Neighborhood Fevzipaşa Avenue. Mr. Girgin tells that he started to learn ironworking from his father when he finished the primary school. He says; "I keep on doing this job after I completed my military service and I have been doing it for 50 years. Here, I am producing every kind of agricultural instrument such as ex, adz, plow, and hand brush hook. "

Ürettiği aletlerin dayanıklı olduğunu anlatan Girgin, "Ürettiğim aletler fabrikalarda da üretiliyor ama ben isteğe göre yapıyorum. Fabrika ürünü bir yıl dayanır, benim yaptığım 10 yıl kullanılır. Yaptığım tahrayı 30, baltayı 40, orağı 20 liradan satıyorum" diye konuştu.

Girgin, çırak bulamadığını ve demircilik mesleğini bir kaç yıl sonra bırakacağını, bu işlerin güç isteyen ve gençlerin yapabileceği iş olarak ifade etti. Çocuklarını demircilikten kazandığı parayla okuttuğunu kaydeden Ali ustanın tek isteği ise kaybolmaya yüz tutan meslekleri yaşatılması için devletin kendilerine sahip çıkması.

Ali ustayla bir devir bitiyor…

İlçede yaşayan 68 yaşındaki Ahmet Yücel ise, Ali ustanın yıllardır Köyceğiz'de demircilik yaptığını söyledi.
Köyceğiz'de Ali ustadan sonra bu işi yapacak kimsenin olmadığını vurgulayan Yücel şunları kaydetti: "Özel tarım aletlerini yapan bölgenin tek ustası. Zor bir meslek, ter akıtıyor ve ekmeğini böyle yiyor. Basit bir iş değil, haysiyetli bir meslekle uğraşıyor. Ali usta son devri kapatıyor. Bu meslekle uğraşan Köyceğiz'de başka kimse yok."

Mr. Girgin underlines the high quality of his products; "The instruments I make are produced in the factories, as well, but mines are custom made. The factory product can be used only for a year, but mines are ready to use for 10 years. I sell hand brush hook for 30, ex for 40 and sickle for 20 liras."
Mr. Girgin expresses that he cannot find any apprentice and he would leave his job in a couple of years since it is a work that requires strength and suitable for youth. Mr. Girgin added that he covered education expenses of his children from this job. His only wish is protection of the state on fading occupation.

An Era Ends With Ironmaster Ali

Ahmet Yücel (68) lives in the district tells that Ironmaster Ali had been ironworking for many years.
Mr. Yücel underlines that no one left after Ironmaster Ali to do ironworking. Mr. Yücel says; "He is the only ironmaster of the area who produces custom made products. It is a difficult job; he is earning his livelihood from it. It is not an easy job; he is in a wholesome business. Ironmaster Ali ends the last era. No one else does this work in Köyceğiz."

İLÇEMİZ KÖYCEĞİZ'DE YILLARIN USTA TERZİSİ
AHMET GÜVEN

1927 MODEL MAKİNESİYLE 61 SENEDİR DİKMEYE DEVAM EDİYOR…
BİR ZAMANLARIN 'ALTIN BİLEZİĞİ' TERZİLİK YARIM ASIRLIK USTALARIN ELİNDE YAŞAM SAVAŞI VERİYOR…

Bir zamanlar altın bilezik olarak nitelendirilen biçki ve dikiş denen iki ana kaideye dayanan terzilik mesleği, yarım asırlık ustaların elinde yaşam savaşı veriyor.
Terzilik de diğer bir çok el emeğine dayalı sanat ve zanaat gibi gün geçtikçe kayboluyor.

AHMET GÜVEN EXPERIENCED TAILOR OF OUR DISTRICT HAS BEEN SEWING FOR 61 YEARS WITH HIS 1927-MODELLED MACHINE….

Tailoring that was a precious skill once upon a time, now fights for life in the hands of half-centenarian tailors.
Tailoring job that has two sections as cutting and sewing and that was classified as precious skill once upon a time now fights for life in the hands of half-centenarian tailors.

Gündelik hayatımızda en önemli yerlerden birini işgal eden, giyinme ihtiyacımızı karşılayan tekstil sektörünün atası olan terziliğin neden yok olduğunu 61 yıldır terzilik yapan, 74 yaşındaki Ahmet Güven, konfeksiyon çıkmadan önce dükkanımın içinde en az 25-30 takım elbise sıralanırdı. Gece sabahlara kadar çalışırdık sözleriyle dile getiriyor. Gündelik hayatımızda en önemli yerlerden birini işgal eden, giyinme ihtiyacımızı karşılayan tekstil sektörünün atası olan terziliğin neden yok olduğunu 61 yıldır terzilik yapan, 74 yaşındaki Ahmet Güven, konfeksiyon çıkmadan önce dükkanımın içinde en az 25-30 takım elbise sıralanırdı. Gece sabahlara kadar çalışırdık sözleriyle dile getiriyor. Geçmişte, usta terzilerin aynı anda bir çok çırak yetiştirdiğini belirten Güven, terzi dükkanlarında çalışacak çırak ve kalfa bulunamamasının mesleğin devamını riske attığını ifade etti. Güven; "1954 yılında çocuk yaşta çıraklığa başladım. O zaman bu mesleği öğrenebilmek için para veriyorduk. 6 ayda öğrendim mesleği, askerde de terzilik mesleğini yaptım. Askerden sonra Köyceğiz'de dükkan açtım o günden bu yana Köyceğiz ilçesindeyim. Konfeksiyon işi bizi bitirdi. Artık sökük dikerek 3-5 kuruş harçlığımızı çıkartıyoruz. Konfeksiyon çıkmadan önce dükkanımın içinde en az 25-30 takım elbise sıralanırdı. Gece sabahlara kadar çalışırdık. 6-7 tane kalfa ve çırak olurdu. Artık çırak yetiştiremiyoruz. Zaten yeni işte yok" diye konuştu.

''OTOMATİK MAKİNEYİ NE YAPAYIM?"

1927 model makinesini, otomatik makineyi değişmeyeceğini belirten Ahmet Güven; ''Bu makinemin üstüne yok, ben otomatik makineyi ne yapayım. Bu herhangi bir parça istemez. Herhangi bir parçası kırılmaz. Sadece iğnesi kırılabilir. Makinem 1927 model, bu makineyi çıraklığa başladığım 1954 yılında aldım" dedi.

''KONFEKSİYONDAN ALSALARDA BİZE GELİR"

Zevkini bilen kişiler için yılda 3-5 tane elbise dikmeye devam ettiğini ifade eden Güven, sözlerini şu şekilde sürdürdü; ''Çok arkadaşımız genç yaşta vefat etti. Güzel terzilerdi. Kral elbise dikerlerdi. Bu bölgede de en yaşlı benim. Makineleşme bizim mesleği geri planda bıraktı. Biz bir haftada ceket pantolon dikeriz. Biz hazır giyim sanayine yetişemedik. Şimdi bir elbise olsa elden çıkar yine bir haftada dikeriz ama şimdi yapışma işler oldu. 3-4 defa prova yapardık. Konfeksiyon çıkınca o iş bitti. Fakat arayan oluyor. Zevkini bilen kişiler için yılda 3-5 takım elbise dikeriz. Kişinin vücudu değişik olur, konfeksiyon uymaz biz tamir ederiz. Paçası uymaz, kolu uzun gelir biz tamir ederiz. Konfeksiyondan alsalar da yine bize getiriyorlar."

Tailoring is fading such as the other jobs and arts based on manual labor. Ahmet Güven (74) who has been a tailor for 61 years expresses the reasons of disappearance of tailoring that has one of the most important parts of our daily lives and satisfies our need of dressing. He says, before ready-made clothes emerged, there would be at least 25-30 suits in my shop and they would work all night.

Mr. Güven says that there would be more than one apprentice at a time before, but now even finding an apprentice would be a problem and the future of the job was in danger. Mr. Güven expresses; "I started my apprenticeship in 1954 when I was just a child. Then, we were paying money in order to learn this job. It took me 6 months to learn it and I keep tailoring even during my military service. After military service, I opened a shop in Köyceğiz and I am here since then. Ready-made clothes finished us. We may barely earn money by sewing some splits. Before ready-mades, at least 25-30 suits would be in my shop. We would work all night. There were 6-7 apprentices. We cannot raise apprentices anymore. Anyway, there is not any job.

WHAT WOULD I DO WITH AN AUTOMATIC MACHINE?

Ahmet Güven underlines that he would not exchange his 1927-modelled machine with an automatic one; "This machine is the best, what would I do with an automatic machine? This one does not require any additional part. It's never broken. Only its needle may be broken. My machine is from 1927, I bought it in 1954 when I started to apprenticeship."

EVEN THEY BUY READY-MADE, IT ENDS IN US"

Mr. Güven expresses he still makes 3-5 suits per year for tasteful people added; "many of our friends passed away very young. They were good at their job; they would make the best suits. I am the oldest one in this area. Mechanization pushed our job background. We would sew a suit in a week. We couldn't catch the speed of ready-made clothing industry. We may prepare a dress in a week now, but this would not be the same. We were making 3-4 rehearsals. When ready-mades emerged, they finished. However, some people still call us. We make 3-5 suits for these tasteful people. Some of them have a certain body shape or some of them buys from ready-made but we fix it. Even they buy ready-made, it ends in us"

MARMARİS

ADI NEREDEN GELİYOR?

İlçemizin adı yüzyıllar önce Marmaris olarak bilinmemekteydi. Üzerinden oldukça zaman geçen kaynaklarda kasabanın adı, çok değişik olarak Marmarisisos, Marmaros, Mermeris, Mimaras şeklinde yazılmıştır.

"DÜNYANIN EN GÜZEL SEMASI MARMARİSİSOS'TA…"

Heredot, ilk yerleşim yerinin " İyon"lar tarafından kurulduğunu söylemektedir. Eserinde " İyonyalılar şimdiye değin gezdiğim ve görmeye muvaffak olamadığım dünyanın en güzel seması altında Marmarisisos da mesut mutlu yaşıyorlar" demektedir.

Tarihçi Heredot'a göre Phiscus kentinin bir başka adı ortaya çıkmaktadır. Bu ad, bugünkü kentin adına ufak bir değişiklikle benzemektedir. Heredot'un da belirttiği gibi Marmarisisoslular bugün dahi hiçbir kentte rastlanamayacak güzel bir tabiat ve harikulade bir sema altında yaşamaktadırlar.

Ünlü Türk denizcisi Piri Reis XVI. Yüzyılda yazdığı eserinde kentin adını "Mermeris" (Marmaris) olarak kaydediyor ve liman hakkında pek geniş bilgi veriyor.

"MİMARI AS'TAN MARMARİS'E"…

XVII. yüzyılda Muğla'yı ve bu arada Marmaris'i de ziyaret eden ünlü Türk seyyahı Evliya Çelebi ise; Kalenin büyük Türk Hükümdarı Kanuni Sultan Süleyman tarafından Rodos seferi sırasında yaptırıldığını kaydettikten sonra, kaleye Marmaris adının neden verilmiş olduğunu şöyle anlatmaktadır.

HISTORY OF NAME

One hundred years ago, our district's name was not known as Marmaris. At ancient references, town's name was written as Marmarisisos, Marmaros, Mermeris, Mimaras.

WORLD'S BEST FIRMAMENT IS AT MARMARİSİSOS

Heredot says that first settlement was established by Ionians. In work of art, he says, "Ionias live happily in Marmarisisos under world's best firmament that I have never seen such as a beauty all over the world.

According to historian Herodotus, another name came into view of Phiscus city. This name resembles to present name by minor changes. As stated of Herodotus, Marmarisisos people live in unique firmament and nice nature conditions.

Famous Turk Sailor Piri Reis gave full information about harbor and indicated the city name's as " Mermeris" in written work which was published in 16th century.

"DEATH WARRANT OF ARCHITECT" TO "MARMARIS" (HISTORY)

In the 17th century. Famous Turkish traveler Evliya Çelebi visited Muğla and Marmaris, tells that castle was built by famous Turkish Sultan Kanuni Sultan Süleyman (Suleiman the Magnificent) during Rhodes military expedition.

Rodos seferi sırasında eski kaleyi pek küçük bulan Kanuni Sultan Süleyman mimarına dönüşüne kadar büyük bir kalenin yapılmasını emretmiştir. Sefer dönüşüne kadar gecesini gündüzüne katan mimar kaleyi bitirmiştir. Ancak seferden dönen Ulu Türk Hakanı kaleyi gezdiğinde yapıyı daha küçük bulmuş ve mimarına " Ya mimar bu kale azdır" demiştir. Hemen etrafındakilere dönerek "mimarı asın emri vermiştir". Bu emir daha sonra kale sakinleri tarafından devamlı bir şekilde tekrar edilmiş ve kalenin adı da "mimarıas"tan Marmaris olarak kalmıştır.Burada bu söylentinin gerçek olması durumunda dahi Kalenin adı ile sınırlı kaldığına da dikkat çekmek isteriz.

During Rhodes military expedition, Kanuni Sultan Süleyman told architect that the castle was so small and Kanuni Sultan Süleyman commanded building for bigger castle. Architect finished building by burning the candle at both ends until the return of military expedition. But after returning of Turkish Sultan from military expedition, he thought that castle is smaller than previous one. He said to architect "This castle is little and small". Turkish Sultan turned the people around and commanded that "Hang the Architect".
After that, command was repeated by the castle residents consistently and castle name transformed in to "Marmaris" from " Mimarıas " (Hang the Architect)

MERMER OCAKLARIYLA ÇEVRİLİ " MERMEROS"

Evliya Çelebi'nin Mimarıas'tan geldiğini kabul ettiği kasabanın adı düşüncemize göre mermer kelimesi ile de ilgilidir. Zira Bozburun'da bundan yıllarca önce çalıştırıldığı Marmarislilerce kabul edilen mermer ocakları vardır. Bu ocakları daha önce Faik Gazezoğlu, Kazım Madan ve Taşçı Ali işletmişlerdir.
Bu bilgiden yola çıkan bazı kaynaklar da kentin eski adını "Mermeros" olarak kabul etmektedir. Nitekim 16. yüzyıla ait tapu defterlerinde bu ad Mermeros (Marmaros) şeklinde kaydedilmişti.20. yüzyılda Osmanlıca tercüme edilen Charles Texier'in kitabında ise " Mermeris" harfleriyle yazılmıştır.
Bizim de görüşümüz Marmaris isminin mermerden geldiği yönündedir. Şöyle ki; Marmaros kelimesi Yunanca mermer anlamına gelmektedir ve yine Ekrem Uykucu'nun Marmaris Tarihi adlı kitabında (Sayfa 49) konuyla ilgili şöyle bir paragraf vardır;
"Zira 1517 yılına ait Başbakanlık arşivinde bulunan tapu defteri bu konuda hiçbir şekilde münakaşa kabul etmeyen bilgi vermektedir. "Karye-i köy Marmarus (Mermerus) tabi Muğla Tımar-ı Hasan Nakari" şeklindeki kayıt, Marmarus'un Muğla'ya bağlı bir köy olduğunu göstermektedir"

ENCIRCLED BY THE MARBLE QUARRIES "MERMEROS"

Although Evliya Çelebi thought that town's name comes from " Mimarıas", also we think that town's name can be linked to "Marble" word. Then, many years ago there were marble quarries which was operated by Marmaris people in Bozburun. These Marble Quarries were operated by Faik Gazezoğlu, Kazım Madan ve Taşçı Ali. Some references which follows these information, approve the old name of town as " Mermeros". So, In 16th century land registries recorded town's name " Mermeros". Charles Texier's book, which was published in the twentieth century and translated in to Ottoman Turkish language the city, was called "Mermeris"
Our opinion is that town's name is directly linked in to " Mermeros". Nominately; "Marmaros" word means marble in Greek language and there is a paragraph in "Marmaris History" book (written by Ekrem Uykucu) about this subject.
Prime ministry archive's land registry, which is recorded in 1517, finishes the discussion as indisputable. Karye-i köy Marmarus (Mermerus) tabi Muğla Tımar-ı Hasan Nakari" registration shows us that Marmaris is attached village to Muğla.

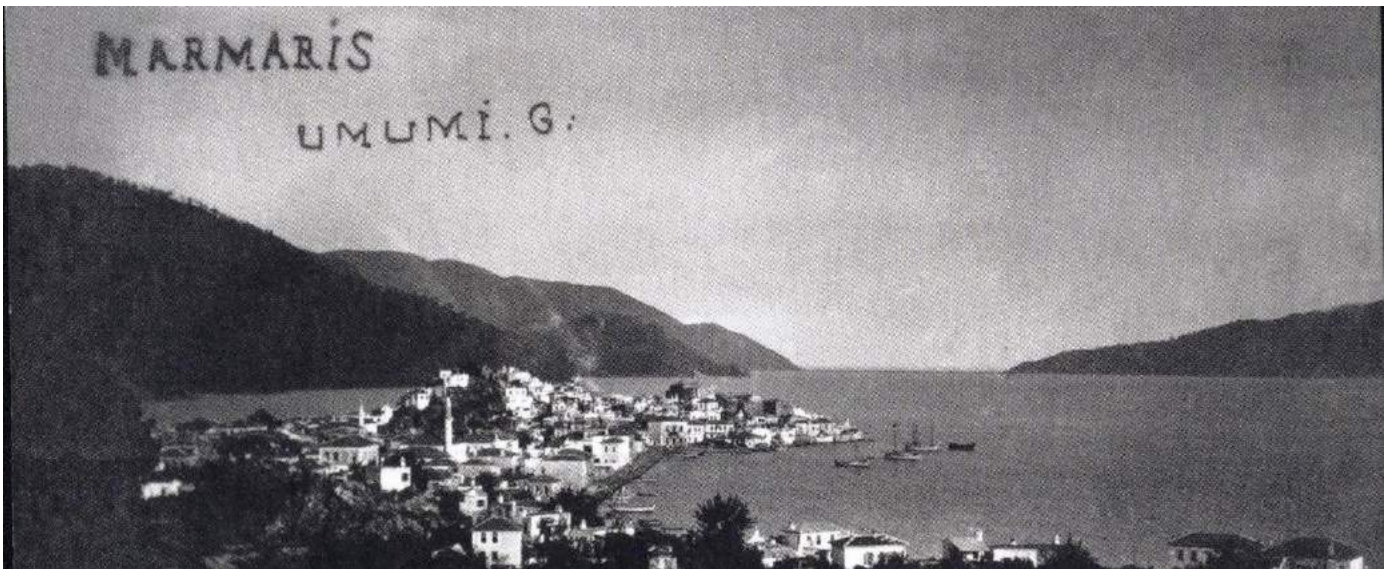

RODOS'TAN MARMARİS'E GÖÇ

Eylül 1943… 2. Dünya Savaşı'nın en şiddetli çatışmalarının yaşandığı ve savaşın kaderinin çizildiği dönem... Almanya; Dünya'nın birçok yerinde olduğu gibi Akdeniz'de de çeşitli cephelerde müttefik güçlere karşı savaşıyordu. Birlikte hareket ettikleri İtalyanların müttefiklere teslim olmasıyla birlikte Almanlar daha da yoğun çatışmaların içine girmek zorunda kaldı. Rodos'ta bulunan yaklaşık 30 bin İtalyan askeri ve 4 bin Alman askeri şimdi karşı karşıya gelmişti. Almanlar, savaşın başından beri birlikte hareket ettikleri İtalyanlara, Adayı terk etmeleri için yalnızca 48 saat süre tanıdılar.

Savaşın erken dönemlerinden itibaren sık aralıklarla bombalanan Rodos'ta şimdi savaş rüzgarları daha da sert esiyordu. Almanlar Adanın tek hakimi olmuş, ancak Ege Denizindeki denge müttefik güçler lehine bozulmaya başlamıştı. Bölgedeki Alman güçleri, İngiliz savaş uçakları tarafından sık sık bombalanıyordu. Hatta bu bombardımanlar sırasında 20-28 Eylül tarihleri arasında bir İngiliz ağır bombardıman uçağı da Marmaris yakınlarında düşmüştür.

Rodos'ta yaşayanlar artık bu savaş alanından kaçmaya çalışmaktadır. Başta Türk ve Yunanlar olmak üzere Yahudiler ile İtalyan askerleri biran önce Adadan kurtulmanın yollarını arıyorlardı.

Marmaris, Adadan kaçanların ilk hedefiydi. Küçük gruplarla başlayan göç Eylül 1943'ten itibaren dalga dalga büyümüştü.Ve Türklerle birlikte Yahudiler, Yunanlar, İtalyanlar Marmaris'e doğru yük gemileriyle, balıkçı tekneleriyle, kısacası her buldukları deniz aracıyla yola çıkmaya başladılar… Ancak bugün feribotla yalnızca 45 dakikada olan Marmaris'e o zamanlar yelkenli teknelerle birkaç günde ulaşabiliyorlardı. Bu, özgürlüğe varamadan yolda ölüm anlamına da geliyordu. Binlerce göçmen sonunun ne olacağını tam kestiremeden Marmaris'e akın ediyordu… Peki, Marmarisliler tarafından barınma ve yeme-içme imkanı sağlanan Rodoslu Türklere, Yunanlara, Yahudilere ve İtalyan askerlerine ne oldu?

İşte, Marmaris tarihinin çok önemli, ancak bir o kadar da bilinmeyen sayfasını gazetemizin bu sayısına konu olarak aldık.

RODOS BOMBALANIRKEN

Rodos, Ada'daki hakim güç İtalyanların teslim olmasından sonra büyük çatışmalara sahne oldu. 1943 yılı Eylül ayından itibaren Almanlar, önce İtalyan askerlerini uzaklaştırmaya başladılar. Ardından da Ada halkı için daha sıkıntılı günler göründü. Çünkü, bölgeye ağırlığını koyan İngilizler aralıksız bombardımana geçmişti.

Yanıbaşında büyük çatışmalar yaşanan Türkiye ise tarafsızlığını korumaya çalışıyor, ancak müttefik güçlere daha yakın duruyordu.

IMMIGRATION FROM RHODES TO MARMARIS

September 1943… In the thick of the battle when Second World War's fate was sealed… Germany was in war against allied powers in Mediterranean like it was in many parts of the world. With surrender of Italy that they moved together, Germans had to dive into even more intensive battles.

Now, 30.000 Italian and 4.000 German soldiers in Rhodes faced off against each other. Germans gave only 48 hours to Italians to leave the Island that they fought together once.

In Rhodes that had been bombed since the early periods of war was experiencing the war even tougher. Germans became the only power of the Island, however, balance in Aegean Sea changed for the benefit of allied powers. German troops in the areas was bombed frequently by English war crafts. Even an English heavy bombardment airplane crashed close to Marmaris approximately in 20-28 September. Residents of Rhodes started to run away from this battlefield. Jewish and Italian soldiers as well as Turks and Greeks were trying to escape.

Marmaris was the first target of the escapers. The immigration started with small group got bigger and bigger from September 1943. Jews, Greeks, Italians together with Turks sailed towards Marmaris by freighters, fishing vessels, every means of transport available. Marmaris that takes 45 minutes today would be reached in couple of days. This would mean some of them to die before freedom. Thousands of immigrants were flowing towards Marmaris without knowing the end. Well, what happened to these Rhodian Turks, Greeks and Italian soldiers that were provided sheltering and nutrition by residents of Marmaris? This very important but unknown story is the subject of this issue.

WHILE RHODES WAS BEING BOMBED

Rhodes witnessed very big battles after predominant power of the Island, Italians surrendered. Starting from September of 1943 Germans started to remove Italian soldiers first. Then, more distressed days began for Island people since English became predominant and started to bomb the Island without interruption. Turkey that had the battles just near, was trying to keep its neutrality however Turkey was closer to allied powers. Turkish troops were poised for the battle in West borders as a precaution against a possible German attack. And English were conducting an intensive intelligence operations in Aegean shores. In those days, in a police station established close to Marmaris in Bozukkale, Turkish and English soldiers were observing the area closely. One of these soldiers is Mustafa Uygun who is presently 81 years old and lives in Marmaris. Mr. Uygun's words explains the situation in Marmaris in those days;

. Almanların saldırısı her an gerçekleşebilir düşüncesiyle Türk birlikleri Batı sınırlarında hazır bekliyordu. Ege kıyılarımızda ise İngilizler yoğun bir haberalma harekatı yürütüyordu. O günlerde Marmaris yakınlarındaki Bozukkale'de kurulan bir karakolda Türk ve İngiliz askerleri bölgeyi yakından gözlüyordu. İşte orada görevli olan askerlerden Mustafa Uygun şimdi 81 yaşında ve Marmaris'te yaşıyor. Uygun'un anlattıkları Rodos bombalanırken Marmaris'te yaşananları ortaya koyuyor;

"Bombardımanda Marmaris'teki evlerin pencereleri titrerdi"

"O zaman Marmaris'te bulunan gençlerdendim. İngilizler Bozukkale'de bir istihbarat birimi kurmuşlardı. Bende onların hem aşçılığını yapıyor hem de askeri istihbarat olarak gördüklerimi karakol komutanlığına aktarıyordum. O sıralarda, gerek söylenenlere göre gerekse bizim gördüğümüz kadarıyla, elliye yakın İngiliz savaş uçağı Rodos'a saldırdı. Rodos Mercan Tepeye isabet eden bombaları Bozukkale'den görmek mümkündü. Sanki bir havai fişek gösterisi gibiydi, yer gök inliyordu. Bu taarruz sırasında Marmaris'teki evlerin pencerelerinin zangır zangır titrediğini ve evlerde kandil bile yakılmadığını biliyordum.

Bu bombalamalardan sonra Rodos'tan bot, sandal ve motorlarla kaçışlar başladı. Bozukkale sahiline gelenler yardımımızla Marmaris'e gidiyordu. Marmaris'e gelen birçok tekne vardı, hatta bunların arasında 500 – 1000 kişilik büyük bir tekne de vardı."

"Rodoslu mülteciler mide fesadından ölüyordu"

"Gelenler çok zor durumdaydılar. Aç, bitkin ve bitlenmiş haldeydiler; çoğu hastalanmıştı. Gelen mülteciler camilere yerleştirilip, ekmek su verildi. Çeşme Meydanı seferberlik yeri gibiydi. Hasta ve bitkin olan bu insanların birçoğu fazla yemekten mide fesadı geçirip öldüler. Rodos'ta büyük bir açlık olduğu söyleniyordu; gelenler ot, kedi, köpek yediklerini söylemişlerdi. Sonra hemen hemen hepsi İzmir'e gittiler. İzmir Kahramanlar mevkiinde ikamet edenler Rodoslular olarak bilinirler. Marmaris'te de birkaç Türk aile kaldı. Savaş sonunda Rodos'a geri dönen de çok oldu. Rahmetli Hasan Çavuş teknesi ile çok Rodosluyu evlerine geri götürdü."

"Windows of the houses in Marmaris were trembling during bombardments"

"I was one of the young living in Marmaris. The English established an intelligence unit in Bozukkale. I was working for them not only as a cook but also as a military intelligence. Then, as we heard and saw approximately 50 English Warcraft attacked Rhodes. It was possible to see the bombs hit Rhodes Mercan Hill from Bozukkale. It was just like a fireworks show, it was thundering. I remember that windows of the houses in Marmaris was trembling as aspen leafs and even oil-lamps were not lighten. After these bombardments, the people started to escape with boats, sandals and motorboats. The ones who may reach Bozukkale were going to Marmaris with our help. There were many vessels coming to Marmaris, there was even a big ship with 500-1000 passenger capacity."

"Rhodian refugees were dying from indigestion"

"Comers were in a very difficult situation. They were hungry, exhausted and infested with lice, many of them were sick. The refugees were taken to Mosques and offered bread and water. Çeşme Square was just like a mobilization area. Most of the sick and exhausted people died from indigestion. It was rumored that there was a big famine in Rhodes; the comers said that they had eaten grass, cat, dog etc. Afterwards, almost all of them went to İzmir. The residents living in Kahramanlar are known as Rhodians. A couple of Turkish families stayed in Marmaris. Many refugees went back to Rhodes after the war. The late Hasan Çavuş took many Rhodians back their home with his boat."

RODOS'TAN MARMARİS'E GÖÇ
İsmet Erdem

Yıl 1945. İkinci Dünya Savaşı yılları… Daha ilkokula gitmiyordum. Bilhassa 5-10 yaşlarında olan biz çocuklar Ramazan günlerinde eski camiinin orada toplanır, ezanın okunmasını bekler, ezan okununca da "ezizallah, ezizallah" diye bağırır, tempo tutarak ve koşarak evlere dağılırdık. Namaz kılanlara namaz vaktini, oruç tutanlara iftar vaktini böylece bildirirdik. Yıllarca çocuk aklımla bu "ezizallah" kelimesine anlam verememiştim. Sonradan anladım ki bu " Aziz Allah" kelimesinden başka bir şey değilmiş.

Yine o yıllardaydı… Yokluk ve savaş yıllarının perişanlığı, ekmeğin karneyle verildiği zamanlar… Adalarda ise durum daha vahimdi. Marmaris'e en yakın Rodos adasında sadece ot yiyerek yaşayanları duyuyorduk. Oradan Türkiye'ye büyük bir göç vardı. Marmaris ise göç yolunda bir duraktı. Çünkü yaşama imkanı olan büyük şehirlere akın vardı. Bunda ilk sırayı İzmir alıyordu. Marmaris'te uzun sıra kalan yoktu. İş imkanlarının veya hısım-akrabaların olduğu yerlere gidiyorlardı. Marmaris'te barınma imkanı olmadığı için Eski Camide yatırıp, kaldırarak bu imkanı veriyorlardı. Yeni cami ise askeriyenin atlarını beslemek için ot deposu olarak kullanılıyordu. Çeşme Meydanındaki Kocapınar'a gelip su taşıyan göçmenler cami ile çeşme arasında mekik dokurlardı ve bu görüntü de bir film setini andırırdı.

MIGRATION FROM RHODES TO MARMARIS
İsmet Erdem

Year 1945… II. World War Years… I wasn't going to primary school yet. We were the children, who were 5-10 years old, kept together in old mosque during Ramadan days, waiting for azan and when the azan recited, we were screaming "ezizallah, ezizallah" and we were going to home by running and beating time. We were notifying prayer time for the people who was performing pray and iftar time (the evening meal during ramadan) to people who was fasting. For many years, I couldn't make sense of " Ezizallah" word wiht my child's mind. After I understood that, it is same as "Aziz Allah" (Saint God).

Still those years… Miserableness of poverty and war years and the times when the bread was given by ration… Situation was direr in the islands. We were aware of the people who were only eating herb at the Rhodes Island which was the nearest to Marmaris. There was a huge migration from Rhodes to Turkey. Marmaris was the stopping place on the migration road. Because there was a huge migration to metropolitans, in which people could have opportunities of high life standards. Herein, İzmir took place on the top. Nobody was living in Marmaris long times. They were going to residential area in where there was job opportunities and collateral kin. Because of none harboring opportunity in Marmaris, they were living and breathing in Old Mosque. New mosque was in use as grass tank for feeding the military horses. Immigrants who were carrying water in Kocapınar (Fountain Square), was going from pillar to post between fountain and mosque and this scene was resembling like a movie set.

"50 KİŞİLİK TEKNEYLE 300 KİŞİ GELDİ"

1932 doğumlu Süleyman Esen Marmaris'in ilk gazetecilerinden. 1955 yılında İstanbul merkezli ve ülkesel çapta yayımlanan Tan gazetesinden gelen talep üzerine muhabirliğe başlamış. Hürriyet, Yeni Asır gibi büyük gazetelerin bölge muhabirliğini yapmış. Sahip olduğu büyük fotoğraf arşivi ise 1992 yılında Marmaris'te yaşanan sel felaketinde ne yazık ki yokolup gitmiş.

Rodos'tan Marmaris'e mülteci akınının yaşandığı yılları hüzün ve acıyla hatırlıyor… "Gelenleri halleri perişandı. Büyük üzüntüyle izliyor ama çok da bir şey yapamıyorduk" diyen Esen'in anlattıkları tüyleri ürpertiyor. Rodos'taki savaş nedeniyle ve gemi yolculuğu sırasında aç-susuz kalan mülteciler Marmaris'e gelir gelmez ne bulursa yemeye başlamış. Günlerce aç kalan mide ve zayıf düşen bünye ise aşırı yüklenmeye dayanamayınca kimi mülteciler acı şekilde can vermiş.

"Rodos'tan yüzerek gelenler olduğunu duyduk"

Göçün yaşandığı yıllarda 10-14 yaşlarında olan Esen "O tarihlerde Rodos bombalanıyor. Nüfus olarak İtalyanlar çok. Söylenilene göre 65 bin de Türk varmış. Marmaris'in nüfusu o sıralar bin 500-bin 600 civarındaydı ve tek geçim kaynağı süngercilikti. Rodos'tan yüzerek Taşlıca'ya geçenler olduğunu duyduk. Boğulanlar da olmuş" diyerek söze başlıyor. Kayıtlarda "Anna" isimli bir tekneden sözedildiğini hatırlatıyoruz. Esen hatırlayabildiklerini "Gulete benzer bir tekneydi. Normalde 50 kişi ancak alır, ama 300 civarında insan vardı. Üzüm gibi sarkmışlar tekneden. Aç kalmışlar. Bitkin vaziyetteydiler" sözleriyle anlatıyor.

"Eski cami'ye kokudan girilmiyordu"

Gemiyle gelen Rodoslular önce Çeşme meydanındaki Eski Cami'ye, sığmayanlar da Yeni Cami'ye alınmışlar.

"Eski Cami'de içeri kokudan girilmiyordu, çünkü yıkanacak yerleri yoktu, tuvalet yoktu. Bu yüzden perişan durumdaydılar. Tahtaları söküp tabana yapmışlar pisliklerini. Onlar gittikten sonra anlaşıldı durum" şeklindeki sözleri nasıl bir sefalet yaşandığını açık bir şekilde ortaya koyuyor.

Rodos'taki savaşta erzaksız kalan halk, üstüne bir de günlerce süren aç-susuz yolculuk eklenince Marmaris'e varır varmaz nerede gıda maddesi bulmuşsa oraya hücum etmiş. Ancak boş midelere aşırı yemek kimi mültecinin sonu olmuş. Tanık olduğu bu inanılması güç olayları şu sözlerle anlatıyor Süleyman Esen;

"Yemeğe hücum edenler mide fesadından öldü"

"Ali Beyin kahvesinin yan tarafında Ali Karabiber'in aşevi vardı. O zamanlar şehirde bulunan 2 lokantadan birisiydi. Çok küçük bir yerdi. 15 metrekare kadar. Rodos'tan kaçıp gelenler devlet yetkililerinden önce ilk olarak oraya hücum ederlerdi. Çok aç bir şekilde gelirlerdi. Yemeğe hücum edince aç kalan mideler fesat geçirirdi. Bundan dolayı ölenler olduğunu gördüm. At arabasının arkasına cesetleri atıp götürürlerdi. Sağ kalanları nerelere götürdüler bilmiyorum." Mültecilere sığındıkları camilerde ekmek, peynir, zeytin verildiğini söyleyerek bir de hatırlatma yapıyor "O zamanlar daha fazlası da olamazdı zaten. Çünkü biz kendimiz bile ekmeği karneyle alıyorduk". Ancak, mültecilerin ev ev dolaşarak kapı-pencerelerden Marmarislilere bir ekmek karşılığında vermek üzere saatlerini, benzer değerli eşyalarını teklif ettiği sahneler de gözlerinden silinmemiş Esen'in.

"300 PEOPLE CAME WITH A VESSEL FOR 50 PEOPLE"

Süleyman Esen born in 1932 is one of the first journalists of Marmaris. Upon request, he became a correspondent of İstanbul centered national Tan newspaper. He worked as area correspondent of big newspapers such as Hürriyet and Yeni Asır. His massive photograph archive was unfortunately disappeared in the flood disaster of Marmaris in 1992.

He remembers the years that refugee influxes from Rhodes to Marmaris took place with sadness and pain. Mr. Esen says, "They were miserable. We were watching with a great sadness but we were unable to do enough things." and tells many blood-tingling histories. When the refugees who leaded a poor life during the war in Rhodes and sailing came to Marmaris, they started to eat whatever they find. However, stomachs and bodies that remained hungry for days could not stand overloading and some refugees died.

"We heard that some came from Rhodes by swimming"

Mr. Esen who was 10-14 years old when immigration emerges expresses, "Rhodes is being bombed during those days. Italians are predominant in population. It is rumored that there were 65.000 Turks. Population of Marmaris was around 1.500- 1.600 in those days and sponge fishing was the only means of living. We heard that some came from Rhodes by swimming and some of them drown." We remind that a vessel called "Anna" was recorded, Mr. Esen summarizes, "It was a gullet-like vessel. Normally it can barely carry 50 people but there were approximately 300 people. They were hanging like grapes. They were hungry. They were exhausted."

"Old Mosque was inaccessible because of the odor."

Refugees coming from Rhodes were taken to Old Mosque in Çeşme Square and others didn't fit into Old Mosque were taken to New Mosque.

"Old Mosque was inaccessible because of the odor. Because they had no bath, no toilet. Hence, they were miserable. They pulled up the wood and used the ground as toilet. It is understood when they left."

The people who lived in scarcity during the war in Rhodes, remained hungry and thirsty during their sailing, as well. Thus, when they arrived Marmaris they lighted into food. However, this was the end of some refugees. Süleyman Esen tells these unbelievable events ;

"Ones who lighted into food died because of indigestion"

"Just near of Ali Bey's Coffee House, there was Ali Karabiber's soup-kitchen. Then, it was one of the two restaurants of the city. It was very small, as small as 15 meters. The ones who came from Rhodes were coming there before visiting officials. They were coming really very hungry. When they lighted into food with their empty stomach, they were suffering from indigestion. I saw people died because of this. The bodies were taken by carriages. I don't know where the survivors taken to." Mr. Esen expresses that the refugees were receiving bread, cheese, olives in the mosque and reminds that "more was not possible then. Because, we were rationed bread out, as well." Moreover, Mr. Esen remembers that refugees were going door to door to exchange their watches and valuable articles with a loaf of bread.

Savaşı Rodos'ta yaşayan Kadriye Cibigöz bombardıman altında yaşadıklarını anlattı; "Uçaklar erzak depolarını bombalıyordu"

İkinci Dünya Savaşı'nda Türkiye yer almamıştı, ancak bu savaşı yaşayan Türkler yok değildi. Bizzat savaşın tarafı olmasalar da tam ortasında bulunan az sayıda tanık var bugün hayatta.

Rodos'tan 2. Dünya Savaşı sırasında kaçarak Marmaris'e yerleşen Kadriye Cibigöz de onlardan birisi… Savaşın başladığı yıllarda henüz evlenmiş olan Kadriye hanım, Ada'da geçirdiği çocukluk döneminin ve yaşadığı zor yılların izlerini hafızasında hala taşıyor. Varlık içinde ve rahat bir çocukluk dönemi geçiren Cibigöz şimdi hayatta olmayan eşiyle birlikte Marmaris'te yeni bir hayat kurmuş.

İ.K: Siz Rodos kökenlisiniz. Aileniz Rodos'ta ne yapıyordu, nasıl yaşıyordunuz?

K.C: Babam rençberlik yapıyordu. Kendi yerin varsa geçinebiliyordun. İtalyanlar vardı o zaman orada, sana karışmıyordu ama iş de vermiyorlardı. Bizim bahçeler, zeytinlikler vardı, o şekilde biz geçinebiliyorduk, evlendikten sonra da o şekilde geçindik.

İ.K: Kaç yılında evlendiniz?

K.C- 1938'de nişanlandım, 1939'da evlendim. Evlendikten sonra harp başladı. Her şey sıkılaştı. Vesikayla almaya başladık. Ben evlenirken sarraflar ortadan kalktı, bana takı aradılar, bulamadılar. Böyle iki-üç sene geçti. Sonra Almanlar geldi, asıl amaçları İtalyanlara yardım etmekmiş ama onlar da birbirlerine girince ortalık karıştı. Erkekler işlerini yapmaya devam ederlerdi ama ben evden çıkamazdım, korkardım.

İ.K: Peki bir kıtlık oldu mu?

K.C: Evet başladı, ölenler de oluyordu. Teyyarelerle gelip erzak depolarını bombalıyorlardı. Ama biz kıtlık çekmiyorduk, halimiz iyiydi. Her şeyimiz vardı bizim. Bombalamalar sırasında sığınak yapmamızı söylediler, sadece depoları bombalıyorlardı ama parçalarından korunun diyorlardı. Bizimkiler bir sığınak yaptı ama hiç kullanmadık. Evimiz iki katlıydı, alt kata taşındık orada oturduk. Rodos'ta harp oldu ama ben tüm harp boyu bir tane kıtlık görmedim. Yağlarımızı, zeytinlerimizi küplerde evin içine gömüyorduk. Hükümet fazlan oldu mu alıyordu elinden. Sonra İngiliz gemileri geldi, Almanlar adayı onlara devretti. Bizi buraya bir Arap gemisi ile göndereceklerdi. Kocaman bir gemiydi, çok fazla insan doldurdular içine. Ben de o zaman 24 – 25 yaşlarındayım. Çocuklar ufacık, biri daha iki aylık kucağımda… Beni bir yere oturttular. Yanımıza hiçbir şey alamadık, biraz tabak-tencereyle bir torba çocuklarımın eşyalarını alabildim. Zaten fazla eşya aldırmıyorlardı yanına. Kayınvalidem akıllılık etti de zorla bir yatak-yorgan alabildik yanımıza. Geminin altı üstü tıka basa doldu ama gemi motorlu değil ki, yelkenli. Rüzgar olursa yürüyecek, sallana sallana Kadırga Boğazının oraya geldik. Orada bir rüzgar çıkmış, almış bizi öteki tarafa sürüklemiş. Ben görmüyorum ama duyuyorum. Sonra fenere haber etmişler, onlar da limana. İki küçük tekne gelip çekti bizi. Pazartesi evimizden çıktık, cumartesi Marmaris'e vardık. Kayınpederim bizden önce gelenlere, biz de camilerde yatmayalım diye, ev tutun demiş. Biz de gelir gelmez hemen bir eve çıktık, aylarca kaldık orada.

Kadriye Cibigöz, who had war in Rhodes, told his under bombardment situations.

"Airplanes were bombing victualler shops"

Turkey sat out Second World War, but there were a lot of Turkish people witnessed the war. Nowadays, there are few witness alive who saw the war. One of them is Kadriye Cibigöz who escaped from Rhodes during Second World War and then lived in Marmaris. World War years of starting, Kadriye Cibigöz who married freshly, carries the traces of childhood period. Kadriya Cibigöz who made a good life for oneself and his wife, had a good and rolling in the dough childhood.

İ.K: You are originally Rhodes etymon. What was your family doing in Rhodes how was your life?

***K.C**: My father was hired hand. İf you had your own shop you would live on. Italians had no concerns with them but they was not hiring for a job. We had gardens and olive grove, we were having our lives and then after marriage it continued as before.*

İ.K: When did you get married?

***K.C**: In 1938, I got engaged and then In 1939 Igot married. After marriage war begun. There was poverty and we started shopping by certificate. While I was getting marriage, goldsmiths closed their shop, my friends looked for gift of jewelry for me but they couldn't find. This situation continued for 2-3 years. After that Germans came, their original purpose was helping Italians but after. They had dispute. Men was going on their job but I wasn't going outside, I was shy.*

***İ.K**: Was there a period of famine?*

***K.C**: Yes, it started, someone died. Planes were bombing victuals store. But we weren't suffering famine, our situation was fine. We could provide every needs. They told us to build shelter during bombardment, they were only bombing stores but they weree telling us to protect ourselves for flinders. We built a shelter but we never used it. Our home was two-storey house; we moved downstairs and stayed there. War happened in Rhodes but I have never seen famine all over the war.*

***İ.K**.: But, you have self-sufficiency in your life?*

***K.C**: Yes, we had two cows. We was providing every needs by farming. We were standing on own legs. As a matter of fact, people were taking some needs from us. In other words, we were standing on own legs and so I did not want to come. Everything of us was there, but father in law said me "I can't leave you here ". We started to prepare for moving, vacanted the house, picked up new furniture. Already, everything was looted because of famine. We had two cows; one of them was taken by Italians. We were keeping everything in our house. Father in law took the cow in to house. We were breeding and milking in the house. We were embedding the olives and olive oil by jars in to house. İf there had been any surplus, government was appropriating them. After that, British ships came and Germans assigned the island to them. They would send us here by Arabian ship. It was huge and inside of ship was filled by a lot of people. I was 24-25 years old at that time. My kids were junior and one of them was 2 months old. I didn't take anything next to me, I only took my children's wares. Also we didn't have permission to take a lot of things. We took bad and quilt by acting intelligently. Ship wasn't motorized, it was sailboat. We went Kadırga Bosporus slowly by the wind. Wind shear happened at Kadırga Bosporus and it dragged us to another direction. I didn't see, I could hear it. After that, this incident reported to lighthouse and harbor, two small ship came and saved us. On Monday, we left our house and on Saturday, we arrived Marmaris. We rented a house and we stayed there for months.*

İ.K: Peki bu geldiğiniz gemi ne kadar büyüktü, 100-200 kişilik miydi?
K.C: Ben hayatımda tek bu gemiye bindim, çok daha fazla kişi vardı.
İ.K: Rodos'taki Yahudiler ne oldu peki?
K.C: Almanlar hepsini toplayıp gemiyle sürmüşler. Hiçbirisini görmedik sonra, hiç Yahudi kalmadı orada.
İ.K: Sizin bindiğiniz gemi içerisinde açlıktan ölen oldu mu?
K.C: Oldu, ben hep bir yerde oturduğum için Marmaris'e geldiğimizde gördüm ölenleri. Rahmetli anlatırdı; gemi buraya geldiğinde kontrol için bir gece bekletmişler. O sıra ekmek dağıtan tekneler gelmiş, rahmetli de çocuklara bir ekmek alayım diye gitmiş, vermemişler. Çok gücüne gitmiş, ağlamış.
İ.K: Siz buraya geldiğinizde eve çıktınız hemen. Diğer insanlar ne oldu, nerelerde kaldılar?
K.C: Gemi burada boşaltıp gitmiş, kalanlar camilerde, her yerde kaldılar. Sonra Milas'a gittiler, Fethiye'ye gittiler, dağıldılar.
-Gemide Türklerden başkaları da var mıydı?
K.C- İki tane kaçak İtalyan var demişlerdi.
- O gemiyle gelip de sizden başka burada kalan oldu mu?
K.C- Burada çok fazla kalan olmadı galiba, herkes çıktı gitti, dağıldılar.

Göçün yakın tanığı emekli sağlık memuru
Kadir Yüzak;
"İnsanlar balık istifi gibi geliyorlardı"

Kadir Yüzak, Marmarislilerin yakından tanıdığı bir isim. 7 Ağustos 1921 Marmaris doğumlu.
Sahil Sıhhiye İdaresi memurluğu ve Liman Başkan vekilliğinde bulunduktan sonra emekli olmuş. İkinci Dünya savaşı sırasında sıhhiye memuru olarak limanda görev yapmış ve denizyoluyla Rodos'tan Marmaris'e kaçanları ilk karşılayanlardan birisi olmuş.
Marmaris Tarih Gazetesi araştırma ekibinden İbrahim Karabenli'nin Kadir Yüzak ile yaptığı sohbet Rodos-Marmaris arasında yaşanan can pazarına ve o döneme ışık tutuyor;

İbrahim Karabenli: Rodos'tan göç nasıl başladı? O döneme ait neler hatırlıyorsunuz?

Kadir Yüzak: O zaman Rodos İtalyan'ların elindeydi, sonra Almanlar istila ettiler ve o panikle oradakiler kaçtılar. Buraya gelenlerin bir kısmı camilerde, bazıları o zaman burada bulunan süngercilik binasına ait şirkette kalıyorlardı, misafir edenler vardı, bir kısmı da İzmir'deki yakınlarının yanına gidiyorlardı. Fakat bazı hususlar var ki unutamam, bazı gemiler geliyor ve koya demirliyorlardı. Biz pratika (sağlık kontrolü) için yanlarına gittiğimizde yanlarına yaklaştırmıyorlardı bizi. İnsanlar balık istifi gibi nefes alacak halleri yoktu; bağırıyorlar, ağlıyorlardı. İçerde bir sürü adam vardı, onların güverteden atlamalarına mani oluyorlardı. Sadece su ve yiyecek ihtiyaçlarını gidereceklerini söylüyorlardı. Bizim kontrolümüzde kaptanı sahile getiriyorduk, oradan ihtiyaçlarını alıyorlardı. Bir kaptanın anlattığına göre, geminin gece açıldıktan sonra batırılması emri verilmiş, kaptan ve mürettebat hazırladıkları filikayla kaçacaklarmış. Bu feci halleri gördük yani.

***İ.K**: What was the capacity of ship, 100-200 people?*
***K.C**: There were a lot of people more than 100-200*
***İ.K**: What happened to Jews in Rhodes?*
***K.C**:. Germans banished them from Rhodes by ships. After that, we didn't see them again.*
***İ.K**: Is there any people who starved in the ship?*
***K.C**: Yes it happened, I saw dead people because of starvation when we arrived Marmaris.*
***İ.K**: You stayed at home when you arrive. What happened to another people?*
***K.C**: Some of them stayed at mosque. After that, they went to Milas and Fethiye.*
- Was there any other people with the exception of Turks?
***K.C**: They said us that there were two illegal Italians.*
- Was there any people who came with you and stayed here?
***K.C**: I think no one stayed here, everyone went different places.*

Witness of Migration: Retired Health Officer Kadir Yüzak;
"People were coming like sardines"

Kadir Yüzak is a person who Marmaris people closely acquainted with him. He was born in 07.08.1921, in Marmaris. He worked as coast health officer and harbor vice-master and then he was retired. During 2. World War, he worked as health officer and he welcomed the people who escaped from Rhodes to Marmaris. Marmaris History Newspaper correspondent İbrahim Karabenli made an interview with Kadir Yüzak and this interview shed light on a matter of life and death between Rhodes and Marmaris.

İbrahim Karabenli: How did immigration start from Rhodes? What do you remember about this term?

***Kadir Yüzak**: That time, Rhodes was in Italy's power and then Germans invaded and they escaped with commotion. Most part of the people who came here, was living in the mosques, some of them was living in a company (resided in sponge fishing fabric), some ot them was going to İzmir. But there is some situations that I can't forget, some ships were coming and was beaching the boat. They weren't drawing near to themselves when we went along them for medical checkup. People were coming like sardines, they were screaming and crying. There were alot of men inside who was hindering the people not to jump over deck. They were telling that they would meet needs like water and food. We were conveying the captain by coast and they were meeting their needs. At a captain own valuation, after midnight sinking the ship was commanded, captain and crew would escape by lifeboat. We witnessed disastrous conditions.*

İbrahim Karabenli: Yani Almanlar, Yahudileri gemilere tıka basa doldurup açıklarda gemiyi mi batırıyorlarmış?
Kadir Yüzak: Evet, sizi Hayfa'ya götüreceğiz deyip gemilere bindiriyorlarmış, sonra da açıklarda gemiyi batırıyorlarmış.
İbrahim Karabenli: Bunun haricinde İtalyanlar, Türkler gibi mülteciler nelerle geldiler buraya ?
Kadir Yüzak: Onlar buldukları kaçak teknelerle geliyorlardı, bazısını biz hiç görmüyorduk, bazı yerlere gidip yanaşıp çıkıyorlardı karaya. Daha sonra gelen şikayetlerle jandarma gidip yakalıyordu onları. O zamanlarda sahil güvenlik yoktu, bir liman motorumuz vardı onunla müdahale edebildiğimize ediyorduk, gece karanlığında gelenlere müdahale edemiyorduk, herhangi bir köye yanaşıp giriyorlardı içeriye.
İbrahim Karabenli: Peki mülteci olarak iskeleye gelip de Marmaris'e intikal eden oldu mu?
Kadir Yüzak: Biz mülteci olarak gelenleri önce sağlık kontrollerinden geçirip sonra kaymakamlığa teslim ediyorduk, onlar gerekeni yapıyorlardı.
İbrahim Karabenli: Camilere yerleştirilen mültecilerin yiyecek ve sağlık ihtiyaçları nasıl karşılanıyordu?
Kadir Yüzak: Hükümet onlara ekmek veriyordu, bir tane de hükümet doktorumuz vardı. Gerekenler Muğla'ya gönderiliyordu. O zaman hastane yoktu Marmaris'te.
İbrahim Karabenli: Hatırladığınız kadarıyla Rodos'tan mülteci olarak yaklaşık kaç kişi gelmiştir?
Kadir Yüzak: Tahmin etmek zor ama herhalde beş-on bin kişi gelmiştir. İçler acısıydı..
İbrahim Karabenli: Peki İtalyanlardan burada kalan oldu mu?
Kadir Yüzak: Hayır olmadı, onlar İzmir'e, oradan da memleketlerine döndüler.
İbrahim Karabenli: O zamanlar Rodos bombalanırken hiç bu taraflarında kazayla bombalandığı oldu mu?
Kadir Yüzak: Hayır ama Kadırga'nın üstünden şimşek çakar gibi gözükürdü. Gümbür gümbür sallanırdı buraları.

***İbrahim Karabenli**: Were Germans filling the ship overflowing by jews and sinking the ship?*
***Kadir Yüzak**: Yes, they were convincing by saying "We will carry you to Haifa" and then they were sinking the ship.*
***İbrahim Karabenli**: Apart from this, How did Italian and Turkish immigrants come there, by which way?*
***Kadir Yüzak**: They were coming by illegal boats, we couldn't see some of them. Gendarme was catching them after complaints. There wasn't coast guard, we had a harbor ship for intervening but at midnights we couldn't intervene.*
***İbrahim Karabenli**: Was there a transition to Marmaris by the immirants?*
***Kadir Yüzak**: Firstly, we were medical checking the immigrants and then hand them in to district governorship. They were doing what was needed.*
İbrahim Karabenli: How did immigrants (at mosque) meet needs like water and food?
***Kadir Yüzak**: Government was giving bread to them, there was official doctor. At that case there was no hospital in Marmaris.*
***İbrahim Karabenli**: As far as you remember, how many immigrants come from Rhodes?*
***Kadir Yüzak**: It's so hard to guess but 5 - 10 thousands people approximately. It was heartbreaking.*
***İbrahim Karabenli**: Did any Italian people stay here ?*
***Kadir Yüzak**: No one stayed here, they returned home.*
***İbrahim Karabenli**: At that times, Did happen accidental bombings in here when Rhodes was bombed?*
***Kadir Yüzak**: No; but bombing was seen like flash and perceived as with a loud noise*

Büyükşehir Çözüm Merkezi

Çağrı Merkezi

444 48 01

www.mugla.bel.tr

İstek, öneri ve taleplerinizi
Bize Bildirin.

T.C. MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 2014

MUHTARLAR MASASI

Halk Masası

MUHTARLAR MASASI

Muhtarlarımız ile Büyükşehir Belediyemiz arasındaki iletişimi "Mutarlar Masası" birimimiz sağlamaktadır. Muhtarlar Masası; muhtarlarımızdan gelecek olan dilek, istek ve önerileri yetki ve sorumluluk çerçevesinde inceleyip ilgili birimlere ileterek sonuçları hakkında bilgi vermektedir.

HALK MASASI

Muğla Büyükşehir Belediyesi olarak halkımızın dilek,talep ve önerilerini anında ve yerinde alabilecek "Halk Masası" iletişim merkezlerini hayata geçiriyoruz. Halk Masası, tüm ilçelerde halkımıza kulak veren, dilek ve isteklerini takip eden, ihtiyaçlarına cevap arayan, anketleri ile ilçesindeki projelerde fikrini alan bir masa olarak Muğlalılar için çalışacaktır.

444 48 01 / 6
Cenaze Nakil Hizmeti

444 48 01 / 7
Evde Bakım Hizmetleri

444 48 01 / 8
Muhtarlar Masası

HedefimizBir
Muğla1Bir

Sevgi, Hoşgörü, Güleryüzle Hizmet

MENTEŞE

Kaynak: Ünal TÜRKEŞ Arşivi

İlimizin Menteşe adını alması,1284 yılında yapılan Tralles (Aydın Güzelhisar) Savaşından sonradır.

Bu savaşın galibi olarak Aydın Menderes Ovasından Karya içlerine doğru ilerleyen Menteşe Bey, Roma ve Bizans ahalisinin Karya'yı terk etmiş olduğunu görür. Bölgenin eski insanlarından yaşlılar, hastalar ve sakatlar Karya'dan ayrılamamışlardır. Bazı "Keşiş"ler ve "Papaz"lar ise, Hıristiyan kimliklerini terk edip bölgeden ayrılmak istememişlerdir. Eski nüfusun azalan temsilcileri olarak onlar da Karya'dan Menteşe'ye kalan nüfusun içinde yer alırlar. Bölgenin büyük oranla nüfustan boşalmış olduğunu gören Menteşe Bey Kütahya ve dolaylarında büyük cemaatleriyle hüküm sürmekte olan Germiyan Bey'e Ulak çıkarır. Karya'nın yeni nüfusla iskanı için Germiyan Bey'den yeni Cemaatler ister.

Germiyan Bey Menteşe Bey'in bu talebini uygun görür. Emrindeki cemaat, boy ve tirleri yeni fethedilen Karya bölgesine göndermeye başlar. Kütahya ve dolaylarından kalkıp, nüfusu boşalmış olan Karya topraklarına gelen cemaatler Karya'nın yeni beyi ve emiri olan Menteşe Bey'in egemenliği altında birleşilir.

The district took the name of Menteşe after War of Tralles (Aydın Güzelhisar) in 1284. When the winner of the war Menteşe Bey advanced from Aydın Menderes plain towards inner Caria, he saw that Roman and Byzantine communities had left Caria and only the elders, patients and people with disabilities left. In addition, some monks and priests did not want to leave their Christian identities and the area. These ones take part in the population passed to Menteşe from Caria as decreasing representatives of the old population. Menteşe Bey who saw the depopulation of the area, sent a messenger to Germiyan Bey who was ruling around Kütahya with a great population and asked for new communities for settlement of Caria with a new population. Germiyan Bey found this demand acceptable and sent communities, clans and families that were under his rule to newly conquered Caria zone. The communities who departed from around Kütahya and came to Caria territory that was depopulated united under the rule of Menteşe Bey.

Söke ve Çine kapılarından Karya bölgesine girmeye başlayan Germiyan boyları böylece Gökbel Dağlarıyla Dalaman Çayı arasında kalan coğrafyanın Menteşe bölgesi olarak tarihsel tescilini yapmış olurlar.

Menteşe bir şehrin değil, bir bölgenin adıdır.

Gökbel Dağlarıyla Dalaman Çayı arasında kalan coğrafya parçasının simgesidir.

Büyükşehir yapılanmasında Menteşe adının coğrafi sınırlarına ve gereklerine uyum gösterilmemiştir.

Böylece çok daha geniş bir alanın adı olarak bilinen Menteşe, Muğla Merkez İlçenin sınırları içine çekilmiştir.

Osmanlı Mebusan Meclisinin 1877, 1908 ,1912, 1914 ve 1919 seçimlerine Menteşe olarak milletvekili veren ilimiz 23 Nisan 1920 Meclisine de Menteşe olarak Milletvekili göndermiştir.

In this way, Germiyan clans that came to Caria zone from Söke and Çine directions, historically registered the location between Gökbel Mountains and Dalaman Brook as Menteşe zone.

Menteşe is not the name of a city but an area

It is the symbol of the geographic piece between Gökbel Mountains and Dalaman Brook.

In metropolitan structure, Menteşe name's geographical frontiers and requirements are not accorded. Thus, Menteşe known as the name of a much wider area, used only to describe the central district.

Our province sent deputies as Menteşe in 1877, 1908, 1912, 1914 and 1919 Ottoman Parliamentary elections, as well as 23 April 1920 Parliament.

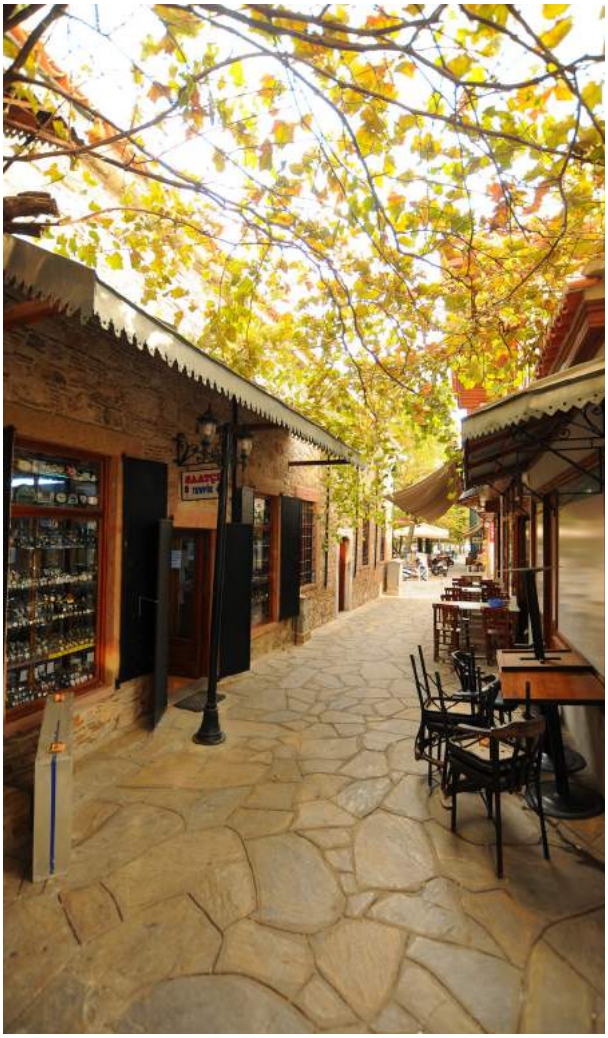

30 Mart 2014 tarihinde yapılan Yerel Seçimler sonrası Muğla İlinin Büyükşehir olmasıyla, 6360 sayılı Büyükşehir Yasası gereği, Menteşe adının merkez ilçe konumundaki Muğla'ya verilmesi tarihi uygunluk ve yerindelik süreci kesintiye uğratmıştır.

Menteşe İlçe merkezi Asar (Hisar) dağı eteklerinden, Karadağ, Kızıldağ ve Hamursuz dağı (en tepe noktasında Hamursuz Dede'nin yatırı bulunmaktadır) ile çevrelenmiş ovaya doğru yayılan, 102 bin nüfusu olan Menteşe ilçesinin 66 mahallesi bulunmaktadır.

Muğla's transformation to a metropolitan municipality in line with greater city law numbered 6360 aftermath of 30 March 2014 local elections and naming central district as Menteşe suspended the process of historical convenience and conformability.

Menteşe district is encircled with Asar (Hisar) mountain, Karadağ, Kızıldağ and Hamursuz mountain (shrine of Hamursuz Dede is located at the top, has 102.000 population living in its 66 neighborhoods.

BİNLERCE YILDIR İSMİ HİÇ DEĞİŞMEYEN KENT

Uygarlıklar Başkenti "MİLAS"

MİLAS KENT TARİHÇESİ

Muğla İlinin en büyük ilçelerinden biri olan Milas, antik dönemdeki adıyla **"Mylasa",** Neolitik dönemden günümüze kadar birçok kültüre ev sahipliği yapmış ve kente büyük bir kültür birikimi sağlamıştır. Kent adını antik yazarlardan Byzantion'lu Stephanos'un "Ethnica" adlı eserinde belirttiği üzere şehrin kurucusu olarak bilinen Aiolia adasında oturan ve rüzgarlara hakim olan Tanrı Aiolos'un soyundan gelen Mylassos'tan almıştır. Kentin adı zamanla değişmiş ve Osmanlı Dönemi'nde **"Milas"** şeklini almıştır.

HISTORY

*Milas, one of the biggest districts of Muğla and with its ancient name **'Mylasa',** hosted many civilizations since Neolithic Period. As mentioned in the ancient author Stephanus Byzantinus' geographical dictionary entitled 'Ethnica', the name of the city comes from Mylassos with the ancestry of the ruler of the winds Aeolus, who was known as the founder of Aiolia Island. The name of the city changed over time and became **'Milas'** during Ottoman Period.*

Carians were the oldest folk of Mylasa, which hosted many civilizations as Caria, Helen, Roman, Byzantium, Menteşe Principality, Seljuk Empire and Ottoman Empire.

Karia, Helen, Roma, Bizans, Selçuklu, Menteşe Beyliği ve Osmanlı İmparatorluğu gibi birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış olan Mylasa'nın en eski halkı Karyalılar'dır. Kim oldukları, ne zaman ve nereden gelerek bu bölgeye yerleştikleri konusunda somut belgelere sahip olunmasa da, Helenler; Karyalıları, Leleg ve Pelasglarla birlikte Anadolu'nun en eski halklarından biri olarak kabul etmektedir. Bölgede, ismi bilinen en eski yerli halk olan Kar'lardan alan uygarlığa Milas başkentlik yapmış olmasının yanında, Karyalılar'ın kutsal merkezleri olarak da kabul görmüştür. Karyalılar MÖ.545'e kadar bağımsızlıklarını korumuş, bu tarihten sonra bölgeye Persler egemen olmuştur. Mylasa da diğer kentler gibi merkezden atanan tiranlar (satrap-vali) tarafından yönetilmeye başlamıştır. Makedonya Kralı Büyük İskender, Asya seferine çıktığında bu bölgeden geçerek Persleri yenilgiye uğratmış, Anadolu ve İran'ı Makedonya topraklarına katarak bölgenin yeni hakimi olmuştur. İskender'in ölümü üzerine imparatorluk parçalanmış ve Anadolu'nun diğer bölgeleri gibi bu bölge de Seleukos Hanedanı'nda kalmıştır. Bir süre Bergama Krallığı, Mısır Ptolemaiosları, Rodos Krallığı arasında el değiştiren bölge, MÖ. 130 senesinde Bergama Krallığı ile birlikte Roma İmparatorluğu'na katılmış ve MS. 395'te Roma İmparatorluğu'nun bölünmesiyle Doğu Roma'nın (Bizans) payına düşmüştür.

Although there was not any tangible information about who they are, when and where they came from and settled in this region, the Carians together with Lelegs and Pelasgs were also accepted as one of the oldest folks in Anatolian by Helens. Milas was the capital city of the oldest folk Carians and also was accepted as the holy place by them. Carians maintained their independence till 545 BC when the Persians took over the region. Mylasa, like the other cities was started to be ruled by the tyrants (satrap-governor) who were assigned from the center. Macedonian King Alexander the Great became the ruler of the region after defeating the Persians and taking over Anatolia and Persia during his Asian excursion. After the death of Alexander the Great, the empire was split and this region together with the others in Anatolia were left to the Seleukos Dynasty. For a while, the region was under the control of Pergamon Kingdom, Eygptian Ptolemaic Dynasty and Rhodes Kingdom. In 130 BC, the control of the region together with Pergamon Kingdom were passed to Roman Empire till AD 395 when Roman Empire was divided and eastern Roman Empire (Byzantium) took the control. After Battle of Manzikert in 1071, Seljuks conquered Muğla and the surrounding region and took the control from Byzantines.

1071 Malazgirt Zaferi'nden sonra Selçuklular Muğla ve çevresini fethetmiş, bölgeyi Bizanslılardan almıştır. 11. yüzyılın sonuna gelindiğinde ise, Bizanslılar'ın teşvikiyle Türkleri Anadolu'dan atmak için Haçlı Seferleri başlatılmıştır. Bizanslı Komnenoslar, I. Haçlı Seferinden istifade ederek sahildeki diğer Türk şehirleriyle birlikte Muğla ve çevresini yeniden istilâ etmiştir. Türk akıncıları, bu bölgeye 13. yüzyıl boyunca akınlar yapmıştır. 1280'de Selçuklu uç beylerinden Menteşe Bey bölgeyi ikinci defa fethetmiş, bu yüzden bölgeye Cumhuriyet Dönemi'ne kadar Menteşe Bey'e izafen "Menteşe İli" denilmiştir. Milas bu dönemde Menteşe Beyliği'ne başkentlik yapmıştır. Osmanlı Devleti'nin Anadolu ve Rumeli'de genişleyip büyümesine paralel olarak, Menteşe Beyliği'nin toprakları Yıldırım Bayezid'in 1390 yılında Anadolu'ya düzenlediği sefer sonucunda Osmanlı hakimiyetine geçmiş ve bölgede Osmanlı hakimiyeti başlamıştır.

At the end of the 11th century, the Crusades started with the supports of Byzantines to throw the Turks way from Anatolia. By exploiting the first Crusade, Byzantine Komnenoses invaded Muğla and the surrounding region with the other Turkish coastal cities. During 13th century, Turkish raiders rushed into this region. Menteşe Bey, the ruler of Seljuks, conquered the region for the second time in 1280, therefore the region was named as 'Menteşe Province' till the Republic Period. At this period, Milas was the capital pf Mentese Principality. In parallel with the expansion of Ottoman Empire in Anatolia and Rumelia, the region under the control of Mentese Principality was taken by the Ottoman Empire under the command of Yildirim Beyazit in 1390. So that, the dominance of the Ottoman Empire started in this region.

MİLAS KENT DOKUSU

Milas sınırları içerisinde yirmi yedi antik kenti barındıran, yedi bin yıllık kültür birikimiyle her dönemde çok katmanlı bir kent olmuştur. Sokaklarının her yeri uygarlıkların izlerini taşır. Kimi caddelerde binlerce yıllık anıtsal mimari eserlerle karşılaşılırken, kimi yerlerde halk topluluklarının günlük yaşamda kullandıkları sivil mimarlık örnekleri yaşanmışlığın tüm izlerini hissettirir. Kent merkezinde, Hisarbaşı tepesinin doğu yamacında devasa boyutlarıyla Antik Dünyanın en önemli yapıtlarından birisi olan Hekatomnos Anıt Mezarı yer almaktadır. Anıt Mezar; Karia Bölgesi'nin başkent olduğu MÖ. 4. yüzyıl içerisinde kent merkezinde Kral Hekatomnos adına yapılmıştır. Anıtsal boyutlarda bir podyum ve podyumun 10 m altında yer alan mezar odasının içerisinde, üzeri kabartmalarla süslü anıtsal bir lahit bulunmaktadır. Anıt; 2012'de UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'ne girmiştir.

Bir başka anıtsal yapıt ise, Sodra Dağı eteklerinde MS. 2. yüzyılda inşa edilmiş olan Gümüşkesen Mezar Anıtı'dır.

URBAN FABRIC

Milas has been a multi-layered city with its 27 ancient cities and 7.000-year cultural accumulation. Every part of the streets bear traces of the civilizations. While some avenues have thousands of year old monumental architectural structures, some places show the life experience of the people in their daily lives.

Massive Mausoleum of Hekatomnos that is one of the most important pieces of the Ancient World is located in the city center, eastern slope of Hisarbaşı Hill. The Mausoleum was constructed in memory of King Hekatomnos in 4th century BC when Caria area was capital city. There is a podium in monumental division and there is a monumental sarcophagus decorated with reliefs in the burial chamber 10 meters above the podium. The monument entered UNESCO Tentative List of World Cultural Heritage. Gümüş Kesen Mausoleum is another monumental artefact that was constructed in piedmonts of Sodra Mountain in 2nd century BC.

Dünyanın yedi harikasından biri kabul edilen Halikarnasos Mausoleumu'nun Roma Dönemi kopyası olan anıt, Sodra Dağı'nın ocaklarından çıkarılan gri-beyaz mermerle inşa edilmiştir. Anıt; gömü odası olan alt bölüm, peristilli ikinci bölüm ve piramidal çatı olmak üzere toplam üç bölümden oluşur. Anıtın alt bölümünde tabanı destekleyen dört paye yer almakta, zeminde yer alan izlerden ölenlerin arka ve yan duvarlarının önünde dikine konulmuş levhalardan oluşan lahitlerin içine gömüldüğü anlaşılmaktadır. Anıtın giriş kapısı, batıya bakan cephede kuzey taraftadır. Üst bölümde ise çatıyı destekleyen köşelerde yer alan kare payelerin arasında ikişer oval sütun yer alır. Sütunlar yivli olup korinth düzeninde başlıkları vardır. Üzerindeki huni biçimde yapılmış delikten mezar odasına kutsal sıvı akıtıldığı anlaşılmaktadır. Günümüze kadar gelememiş olsa da, anıtın tepesinde geleneğe bağlı olarak bir heykel veya heykel grubu yer almış olmalıdır. Anıt, sütun başlıklarındaki akanthus yapraklarının stil özelliklerinden dolayı, MS. 2. yüzyılın ortalarına tarihlenmektedir.

Milas'ın Roma Dönemine ait bir başka yapı, anıtsal giriş kapsı olan Baltalı Kapı oluşturmaktadır. Anıtsal giriş, Labranda kutsal yolunun doğru bir parçasıdır. Baltalı Kapı, Gümüşkesen Mezar Anıtı'nda olduğu gibi Sodra Dağı'nın beyaz mermerinden, mezarla aynı örgü tekniğiyle inşa edilmiştir. Payelerin kemere geçiş hizası ile sağlam olan batıdaki destek duvarının üst katında tek sıra akanthus yaprakları ile dil kalıbı şeklinde motifler yer alır. Adını, kemerin kuzey cephesindeki kilit taşı üzerinde yer alan çift ağızlı balta (Labrys) kabartmasından alan kapının üzerinde arşitrav, geison gibi başka elemanlarından var olduğunu eski çizimlerden ve gravürlerden anlaşılmaktadır. Yapı akanthus yapraklarının stil özelliklerinden dolayı 2. yüzyıla tarihlenmektedir.

The monument that is a Roman Era replica of Halikarnassos Mausoleum that is accepted as one of the seven wonders of the world, was constructed with gray-white marble supplied by Sodra Mountain's marble quarries. The monument is composed of three parts; lower section that is burial chamber, second part with peristillium and pyramidal roof. In the lower section, four pillars support the floor and it is understood from the traces in the ground that the bodies were buried in the sarcophagus consisted of vertically placed plaques and located in front the back and side walls. The entrance of the monument is in the north of west façade. In the upper section, between each square pillars that support the roof there are two oval columns. The columns are grooved and they have Corinth order headings. It is understood that holy liquid was poured from the infundibular hole. Even though they did not survive, according to the tradition there should be a sculpture or a group of sculptures at the top of the monument. Because of the style of the acanthus leafs in the column headings, the monument is dated to 2nd century BC.

Another Roman construction in Milas is Ax Door. Monumental entrance is a part of Labranda Holy Road. Ax Door was constructed with Sodra's white marble just as Gümüşkesen Mausoleum and with the same construction style. There are single row acanthus leafs and tongue mold shaped motifs are situated in pillar's transition row to the arch and upper stage of the solid support wall in the west. It is understood from the ancient drawings and gravures that there were other elements such as architrave and geison in the door that took its name from the double-axe relief located in the keystone in the north façade of the arch. . Because of the style of the acanthus leafs, the construction is dated to 2nd century.

İlçenin doğusundaki ovada, kente su getirmek için inşa edilen su kemerleri görülmektedir. 2.5 km boyunca izlenen kemerler Erken Bizans dönemine tarihlenmektedir. Su yolu başlangıçta kanal biçimindeyken arazi yapısından dolayı kimi yerlerde duvar üzerine oturtulmuş, kimi yerlerde de bir tepeye oyulmuştur. Batıya doğru, kente yaklaştıkça yapı iki katlı ve kemerli bir özellik göstermektedir. MS. 2. yüzyıla tarihlenen kemerlerin duvar örgüsünde bol miktarda devşirme malzemenin kullanılmış olduğu göze çarpmaktadır.

Milas'ın hemen güneyinde yüksek bir platonun üzerinde Karia Bölgesi'ne başkentlik yapmış, Menteşe Beyliği'nin merkezi Beçin yer almaktadır. Kent; MÖ. 4. binyıla ait Khalkolitik Dönem'den itibaren, 13. yüzyılın ikinci yarısında Menteşeoğulları Beyliği'nin başkenti olduğu döneme kadar birçok uygarlığa ev sahipliği yapmıştır. Beçin Kalesi ve yerleşimi, 2012'de UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'ne girmiştir.

Milas'ta anıtsal ve sivil mimarlık eserleri arasında yine çok önemli örnekler çıkmaktadır. Bunların başında Hacı İlyas Camii gelmektedir. 1330 tarihli kitabesinden anlaşıldığı üzere Salahaddin isimli bir usta tarafından inşa edilen caminin son cemaat yeri ve dikdörtgen planı ile Anadolu'nun en erken camileri arasındadır. Taş bloklarla inşa edilen caminin kırma çatılı üst örtüsü kiremitle kaplıdır. Batı cephesindeki minaresine yirmi yedi basamaklı bir merdivenle çıkılmaktadır. İki kez onarım gören caminin vaiz kürsüsü korinth bir başlığın üzerindedir. Cami bugün hala görkemini korumaktadır.

Diğer bir önemli eser Ahmet Gazi tarafından 1378 yılında yaptırılan Milas'ın en büyük camisi olan Ulu Camidir. Yapı payelerle kıble yönünde üç sahına ayrılmıştır. Payelerden 7 tanesi kare formda iken sol başta yer alan sekiz köşelidir. Sağ ve orta sahın beşik, sol sahın ise çapraz tonozla örtülüdür. Orta sahında, mihrap yönünde dışı kurşunla kaplı bir kubbe vardır. Duvar örgüsünde neredeyse tamamına yakını antik devşirme malzeme kullanılmış yapının duvarlarında çift yüzlü bir baltayı tasvir eden küçük bir sunak, çift yüzlü bir balta ile bir zıpkın, friz blokları gibi kabartmalar ve süslemeler yer alır. Caminin minaresi kuzey tarafına 33 basamakla çıkılan bir merdiven şeklinde sonradan ilave edilmiştir. Ezan okuma yeri bu merdivenin bitiminde değil, binanın üzerindedir. İnşasından bir süre sonra kuzey ve batı duvarı tek; güney ve doğu duvarı iki payanda ile desteklenmiştir. Yapıda şadırvan olmaması dikkat çekicidir. Bunun yerine yapının doğu duvarının altında bir kuyusu vardır. Kitabesi ana giriş kapısının üzerinde olan camiye ahşaptan olan orijinal minberinin eskimesi üzerine 1879 yılında mermerden yeni bir minber yapılmıştır. Eski kitabe yeni minberin üzerine aynen kopya edilmiştir.

Aqueducts that were constructed to bring water to the city are located in the plain that is east of the district. The aqueducts that last 2.5km are dated to Early Byzantine period. While the water way was in shape of channels at the beginning, because of the land structure it laid on walls or passed through hills in some parts. Towards west, while coming closer to the city the structure becomes two storey and arched. In the construction of the arches that is dates to 2nd century, many spolia materials were used.

Just in the south of Milas, on the top of a high plateau, Beçin that was a capital of Caria area nd center of Menteşe Principality is located. The city hosted many civilizations from Chalcolithic Era of fourth millennium BC to Menteşe Principality of 13th centurity that it has been the capital city. In 2012, Beçin Castle and settlement enter into UNESCO Tentative List of World Cultural Heritage.

There are many important examples of civil and monumental architecture in Milas, too. Hacı İlyas Mosque is the primary. According to its epitaph dates back to 1330, it was constructed by a construction foreman called Salahaddin and it is one of the first mosques of the Anatolia with its narthex and rectangle plan. The mosque that has a tiled hipped roof was constructed with stone blocks. The minaret is located in the west façade and reached via 27 stepped stairs. The mosque witnessed two repairs and its ambo is located on a Corinth heading. The mosque is still splendid.

Another important piece is the biggest mosque of Milas, Grand Mosque constructed by Ahmet Ghazi in 1378. The construction is divided into three naves with pillars in the direction of kiblah. 7 of the pillars are square shaped while the one located in the left is 8 cornered. Right and middle naves are cradle vault and left nave is cross vault. In the middle nave, there is a lead covered dome. On the walls of the construction constructed mostly with ancient spolia has a small altar that figure a double-axe, double-axe and harpoon, frieze blocks reliefs and decorations. The minaret that is climbed via 33 stepped stairs was added afterwards. The azan is recited not there but at the top of the building. Short period after its construction, north and west walls were supported by single pillar while south and east walls were supported by two pillars. It is interesting that the construction has no "şadırvan". Instead, there is a water well above its east wall. The epitaph of the Mosque is located in the entrance door. A new marble minbar was constructed in 1879 when the original wooden minbar became old. Old epitaph is patterned into the new minbar.

Milas'taki en güzel Türk sanat eserleri arasında yer alan bir diğer yapı Firuz Bey Camii'dir. Menteşe Beyliği topraklarının Osmanlıların eline geçmesinden hemen sonra inşa edilen yapı, abidevi kapısının üzerinde yer alan kitabesine göre, büyük bir külliyenin parçası olarak 1394 yılında I. Beyazid'in Menteşe Valisi olan Hoca Firuz Bey tarafından yaptırılmıştır. Camii, güneyi medrese odalarıyla çevrili bir alanın ortasındadır. Büyük avlusunun kuzey, güney ve doğuda olmak üzere üç kapısı vardır. Erken Osmanlı camilerinde sıkça karşılaştığımız ters "T" planlı yapının dış cephesi gri damarlı mermer bloklarla kaplanmıştır. İç kesimde yalnızca iki orta bölümü mermer kaplı olup, sağ kanatta dış yüzey temelden alt pencerelerin üst pervazına kadar oldukça kaba bir şekilde işlenmiştir. Dış pencerelerin kenar kısımları ise renkli işlemeler ve mukarnaslarla süslenmiştir. Camide son cemaat yerinin cephesi mukarnaslı konsollarla payelere binen beş kemerli olarak düzenlenmiştir. Ayrıca burada orta kısım sekiz köşeli bir kubbe, yanlarda ise tonozla örtülüdür. Yapıdaki taş oymacılığı insanda derin bir etki bırakmaktadır. Yuvarlak olan üç orta kemer zikzak oymalarla süslüyken, sivri yan kemerler daha sadedir. Paye araları belli bir yüksekliğe kadar her biri farklı karakterde, ahşabı taklit eden dört mermer korkulukla kapatılmıştır. Camiye kuzey cephedeki oymalı ve kırmızı taş kakmalı bir takın konturladığı kapı ile girilir. Sülüs kitabe, burada kırmızı kakma taşlarla süslü sağır kemerin ortasındadır. Caminin üst örtüsüne baktığımızda son cemaat yeri haricinde üzerini dört kubbenin örttüğünü görürüz.

Arka plandaki orta kubbe daha sadeyken yan kubbeler tek, mihrabın olduğu bölmedeki büyük kubbe çift kasnaklıdır. Mihrabı olağanüstü işçilik ve ustalık gösteren mukarnaslı, arabesk ve sülüsle yazılmış Kur'an ayetleriyle süslenmiştir.

Another construction that is considered as one of the most beautiful Turkish piece of art in Milas is Firuz Bey Mosque that was constructed just after the pass of Menteşe Principality territories to Ottoman. According to its epitaph located on the monumental door, it was constructed as a part of a big social-complex by 1. Beyazid's Menteşe Governor Hoca Firuz Bey in 1394. The mosque is in the middle of an area encircled by madrasah rooms. Its big yard has three doors in its north, south and east. The mosque has reverse "T" plan as usual in the Earl Ottoman mosques and its façade is covered by grey veined marble. In the inner part, only two middle sections are covered with marble and in the right wing, the façade is decorated roughly from foundation until topper beads of the lower windows. Sides of the outer windows are decorated with colorful engravings and muqarnasses. Narthex' façade is arranged in five columns that sit on pillars with muqarnas corbels. Moreover, centerpiece is an 8-cornered doom that has vault sides. Stone carving in this building is impressive. Three middle arches are decorated with zigzag relief and sharp side arches are simpler. The gaps between pillars are covered until a certain height with four marble barriers that are wood like and have different characters. Entrance of the mosque is engraved and decorated with red stones and decorated in the north. A third epitaph is located in the middle of the red stone inlaid relieving arch. When we look at the cover coat of the mosque, we see that there are four dooms except from the narthex. Middle doom that is located in the background is simpler while side dooms have single and big doom close to mihrab have double hoops. The mihrab is decorated with extraordinary example of elaborate and artful Quran verses written in muqarnas, arabesque and sulus.

Mihrabın pervazında ise, mimar ve nakkaşın isimleri yazmaktadır. Caminin minaresi içten merdivenli sağ bölme duvarı içinde yükselir. Bugünkü minare daha geç bir tarihte yapıya ilave edilmiştir. 1875 yılında yerlerinden sökülerek İstanbul'a götürülen orijinal minber ve kapının ise nerede olduğu bugüne kadar öğrenilememiş bunların yerine mermerden yeni bir minber ve demirden bir kapı yapılmıştır. Firüz Bey Camii'nin dikkat çeken bir özelliği de Beylikler Dönemi eserlerinde sıkça kullanılan antik devşirme malzemenin hiç kullanılmamış olmasıdır.

Milas uyuyan bir kültür, tarih ve insanlık birikimidir. Milas doğasıyla, özgün sosyokültürel yapısıyla ve binlerce yıllık kültür birikimiyle uygarlıklar başkenti olmayı fazlasıyla hak etmiştir. Tüm bu değerleri ortaya çıkarmak, korumak ve gelecek kuşaklara aktarma bilinci içerisinde yapılacak tanıtımlar ve projelerle Milas'ın dünya kültür mozaiğinde hak ettiği yeri alacağı kanaatindeyiz.

On the sill of the mihrab the names of the architecture and muralist are written. The minaret rises in the right wall that had stairs in it. The present minaret is added in a late date. The original minbar and the door pulled and taken to Istanbul in 1875 and their current location is unknown. In place of these a new minbar and an iron door was constructed. Another attention-grabbing feature of Firüz Bey Mosque is that any spolia was used during its construction.

Milas is a dormant cultural, historical and humanity accumulation. Milas deserved to be the capital of civilizations with its nature, unique sociocultural structure and thousands of cultural accumulation. We believe that with advertisements and projects that aim to uncover these values, protect them and transfer them to next generations, Milas will gain the place that it deserve in the world cultural mosaic.

ORTACA

Ortaca Antik Çağ'da Karia bölgesi içerisindeydi. Büyük İskender MÖ. 334 yılında Karia ve Likya' yı istila ettiği zaman Ortaca, Roma işgaline kadar bir Makedonya yerleşim birimi olmuştur. MÖ.192 yılından sonra ise bölge, bir Roma şehri olur. Bizans İmparatorluğu sona erdiği zaman Ortaca, Osmanlı Beylikleri' nden Menteşeoğulları' nın hâkimiyetine girer.

1780 yılında Fethiye, Datça ve Ula İlçesi arasındaki toprakların yönetimi Menteşeoğlu Orhan Beyden, Hasan Çavuşlar sülalesine verilir. 1792' de idam edilen Hasan Çavuş' un ardından Anadolu Derebeyi (Beylerbeyi) Süleyman Bey; Çameli, Belevi, Dalaman, Mergenli, Dalyan ve Ortaca çiftliklerinin sahibi olur. O yıllarda Dereköy' de bulunan; Süleyman Beyinde gidip geldiği Hacı Ali Efendi Medresesi cami olarak da kullanılmaktadır. Bu dönemde bölge kıraç bir toprak yapısına sahip olduğu için Ortaca "Dobucukırı" olarak adlandırılır.

In Ancient Age, Ortaca was in Caria territory. When Alexander the Great invaded Caria and Lycia in 334 BC, Ortaca remains as a Macedonian settlement until Roman occupation. After 192 BC, the location becomes a Roman city. When Byzantine Empire comes to end, Ortaca enters under Menteşeoğulları rule that was an Ottoman Principality.

In 1780, administration of the territory between Fethiye, Datça and Ula is transferred to family of Hasan Çavuşlar from Menteşeoğlu Orhan Bey. After Hasan Çavuş executed in 1792, the administration of Çameli, Belevi, Dalaman, Mergenli, Dalyan and Ortaca farms passes to Anatolian Governor Süleyman Bey. Madrasah of Hacı Ali Efendi that is located in Dereköy and Süleyman Bey is one of the frequent visitors, is used as a mosque. Since Ortaca's soil is poor in this period, Ortaca is named "Dobucukırı".

Kaynak: Ege Yolcusu
Nadir ŞAHİN

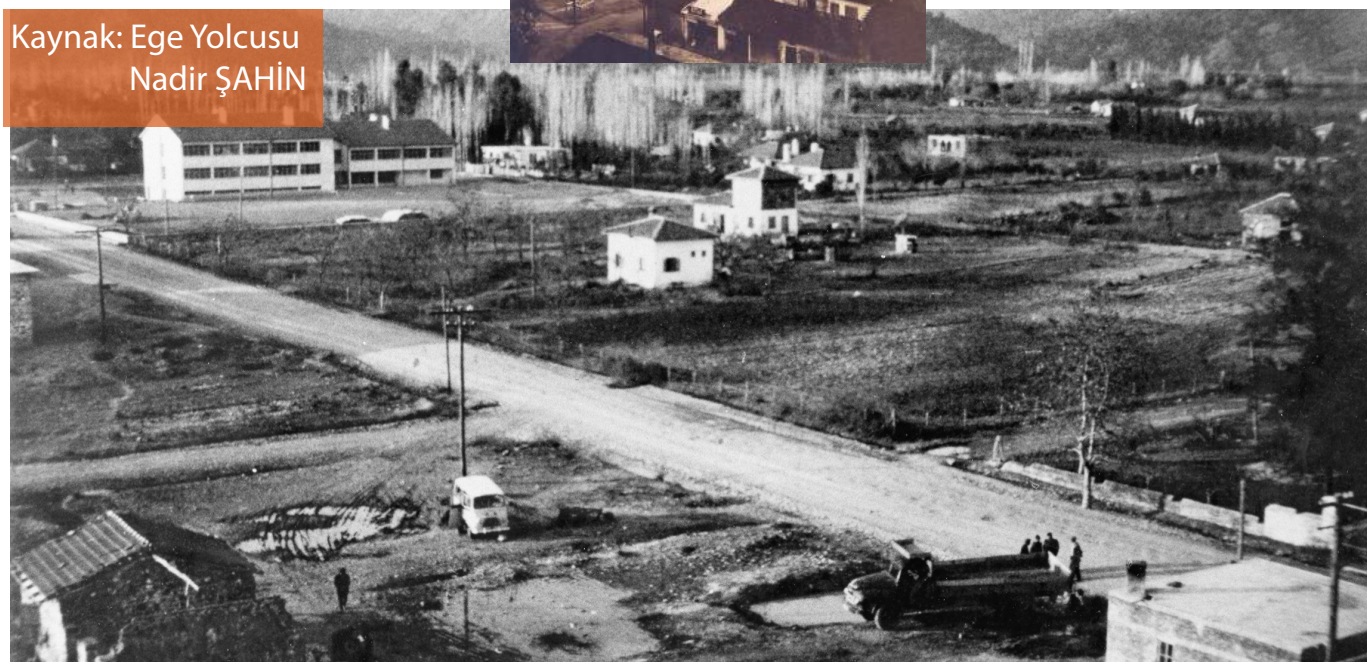

Bu gün ki Terzialiler (Akkuyu) mahallesinin olduğu yerleri; Göçebe Yörüklerinden Teke Aşireti' nin Sarı Tekeli kolu Cinaliler, Hasan Çavuşlar'ın mirasçılarından satın alır. Kurtuluş Savaşı yıllarında Ortaca işgalden etkilenmez. Göçebe olan Cinaliler sülalesi içinde o yıllarda develerin, atların, katırların heybelerini ve çadırların dikimini yapan kişinin adı da Ali' dir. Bu sülalede ki Terzilik becerisi diğer köylerde ün salınca; Dobucukırı "Terzi Aliler" olarak anılmaya başlar. Dalaman ve Köyceğiz'de bulunanlar gerek sohbet gerek iş gereği görüşmek için birbirlerine "Ortada buluşalım" der. "Orta" dedikleri yer Terzialiler Köyü'dür.

Cinaliler that is Sarı Tekeli branch of Nomad Yuruk's Teke tribe buy the location presently Terzialiler (Akkuyu) neighborhood is located, from inheritors of Hasan Çavuşlar. Ortaca is not touched by the War of Independence. Name of the person who makes the saddlebags of camels, horses, mules is Ali and he is from nomad Cinaliler family. When the family's talent at tailoring becomes famous, thereafter Dobrucıkırı is mentioned as "Terzi Aliler" (Tailor Alis).). In order to meet, people live in Dalaman and Ortaca say "let's meet in the middle" ("orta" means middle in Turkish), the place that that call "middle" is Terzialiler village.

Çünkü Terzialiler hem Dalaman'a hem Köyceğiz'e olduğu gibi hem Fethiye'ye hem Muğla'ya ve de Antalya ile İzmir'e eşit uzaklıktadır. Zaman içerisinde bu insanlar Terzialiler Köyü'nü "Ortaca" olarak tanımlar.

Terzialiler dışarıdan göç almaya başlamış ve hızla büyümekteyken Haşim Yılmaz ve Şükrü Irmak'tan sonra Karaosmanoğlu Süleyman Karahan 1933 yılında muhtar seçilir. O yıllarda Terzialiler Köyü'nde 28 hane vardır. 1934 yılında M.Kemal Atatürk'ün emri, Başvekil İsmet İnönü Hükümeti ve Bayındırlık Bakanı olan Ali Çetinkaya zamanında Dalaman Çayı üzerine köprü yapımına başlanır. Köprünün yapımı tamamlandıktan sonra 1936 yılında Muğla Valiliği'ne atanan Vali Recai Güreli döneminde, Muhtar Süleyman Karahan'ın ve halkın da isteği ile 1937 yılında Terzialiler Köyü'nün adı resmen "ORTACA" OLUR.

Hükümet Konağı karşısındaki trafik lambalarının olduğu yerde bulunan Ortaca, 1941 yılında bu günkü merkezine taşınmıştır.

25/ 05/ 1959 yılında Belediye teşkilatı kurulup; İlk seçimler 1960 yılında yapılmıştır. Sırasıyla görev yapan Belediye Başkanları Muhammet Kundakçı, Fevzi Pekgüzel, Hüseyin Selbastı, Hüseyin Yılmaz, Sadık Yalılı, Ekrem Şahin (2 kez), Halil İbrahim Tolga, Cemil Durmuş (2 kez), Kemal Şahin (2 kez) ve 2004- 2009 dönemi Salih Özdemir ve 2009 yılından itibaren Hasan Karaçelik (2 Kez) Belediye başkanlığı yapmaktadır. Ortaca' nın 1987 yılında 3392 sayılı kanunla ilçe olması Resmi Gazetede yayınlandıktan sonra; 14. 09. 1988 yılında Cengiz Gökçe ilk kaymakam olarak atanmıştır.

Because Terzialiler village is in the middle of not only Dalaman and Köyceğiz but also, Fethiye and Muğla and Antalya and İzmir. In the process of time, Terzialiler village called "Ortaca".

Karaosmanoğlu Süleyman Karahan is elected as muhtar in 1933 following Haşim Yılmaz and Şükrü Irmak while Terzialiler is being an immigration destination and growing rapidly. There are only 28 houses in this period. In line with Atatürk's order, a bridge is constructed on Dalaman Brook in epoch of İsmet İnönü government and Ali Çetinkaya's ministry of public works. After the construction finishes, the name of Teraziler village turns officially into Ortaca with Muhtar Süleyman Karahan's and people's will in 1937 in epoch of Governor Recai Güreli.

Ortaca that was located in the place where the traffic lights in front of the government office moves into its current place in 1941.

Municipal organization is founded in 25.05.1959 and the first elections are conducted in 1960. Respectively, Muhammet Kundakçı, Fevzi Pekgüzel, Hüseyin Selbastı, Hüseyin Yılmaz, Sadık Yalılı, Ekrem Şahin (2 seasons), Halil İbrahim Tolga, Cemil Durmuş (2 seasons), Kemal Şahin (2 seasons) and in 2004- 2009 season Salih Özdemir and since 2009 Hasan Karaçelik (2 seasons) has been the mayors. After Ortaca becomes a district in line with law numbered 3392 in 1987, Cengiz Gökçe is appointed as the first qaymaqam in 14.09.1988.

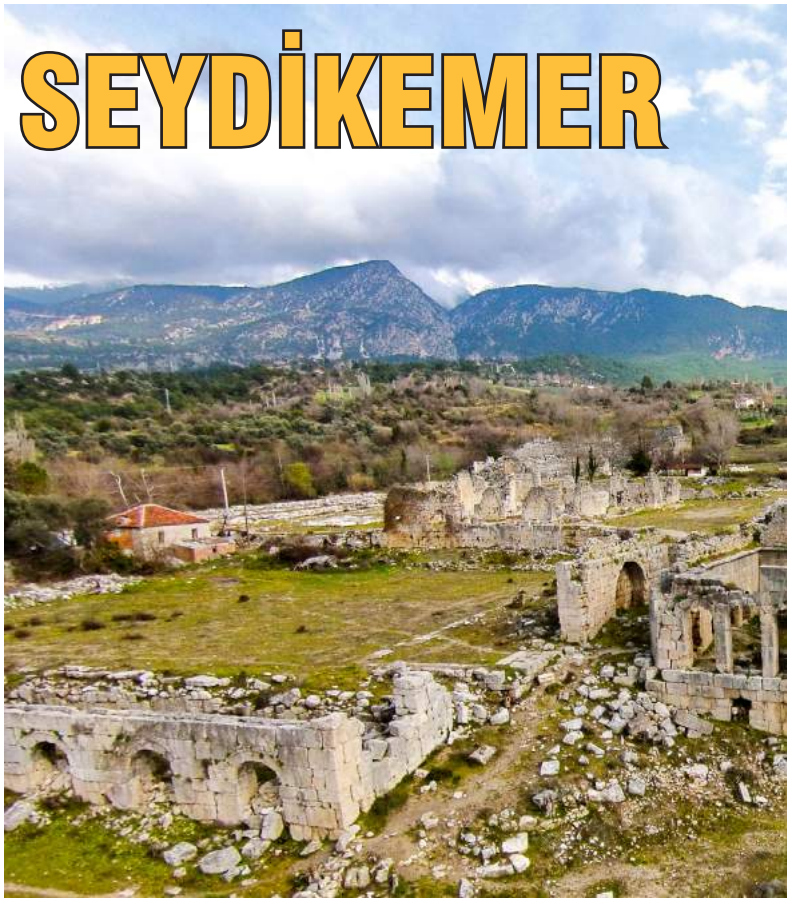

SEYDİKEMER

Seydikemer ismi anlaşılacağı üzere 'Seydi' ve 'Kemer' isimlerinin birleşmesiyle oluşmuştur. Her iki kelimenin de derinliklerine inildiğinde Selçuklu'dan günümüze uzanan bir tarih yatar.

Seydikemer isminin nereden geldiğini anlamak için bu iki kelimeyi ayrı ayrı incelemek gerekir.

1-) SEYDİ (SEYYİT);

Arapça'da Peygamberimiz Hz. Muhammed'in soyundan gelen nesil için söylenen 'seyyit' kelimesi Türk İslam tarihinde de sık sık karşımıza çıkmaktadır. İslamiyetin yayılmasında önemli görevlerde bulunan 'seyyit' ler, özellikle peygamberimizin vefatının ardından Afrika ve Asya başta olmak üzere dünyanın çeşitli ülkelerine giderek islam dinini anlattı. 751 Talas Savaşından sonra Türkler'in de (Özellikle Seyyitlerin islamiyeti yaşayış biçimleri Türklerin eski inanışlarına uygun olması) islamiyeti kabul etmesiyle Seyyitlerin Türk dünyasında da yaşamaya başlar.

Derken tarihler 1071'i gösterdiğinde Alparaslan himayesindeki Büyük Selçuklu İmparatorluğu, Bizans'ı Malazgirt'te büyük bir yenilgiye uğrattı. Türk Akıncıları eşliğinde Anadolu'nun İslamiyetle tanışmasında ve Türkleşmesinde önemli bir rol üstlenen Seyyitler'in bazıları, Türklere Anadolu'nun kapılarını açan 1071'deki Malazgirt Savaşı'ndan sadece 22 yıl sonra 1093'te akıncı birlikler eşliğinde Horasan Bölgesinden bugünkü adıyla Seydiler'e gelerek bir köy kurarlar. Seyyitlerin kurduğu köye o dönemlerde halk arasında o zaman ki telaffuzla 'SEYYİDİLER' dense de bu simin önce 'Seyyidiler' ardından da 'Seydiler' şeklini aldığı tahmin edilmektedir.

As the name suggest Seydikemer is combination of "Seydi" and "Kemer". Two words have a deep-rooted history which leans back to Seljuq.

To understand where the name of Seydikemer comes from we need to research two words deeply.

1) SEYDİ (SEYYİT)

"Seyyit" word that is used frequently for Muhammad's descendants come across in history of Turks-Islamic thought. "Seyyit" helped and took important roles to spread Islam. After the death of Muhammad, Seyyits described the Islam religion to different countries in the world, especially in Asia and Africa. With acceptance of Islam after the Talas War in 751 Seyyits started to live with Turks. (Because Seyyits life style was similar to Turkish life style)

In 1071 Byzantine were beaten by Seljuqs in Malazgirt. Seyyits who took an important role to turkification and adoption of Islam to Anatolia, located in Horasan region and set up a village which is called Seydiler in our days. In 1093 just 22 years after the Malazgirt War that opens the gates of Turkey. The first name of the village was predicted that "Seyyidiler" and then changed into "Seydiler" by time.

2-) KEMER;

Anadolunun batısında Türkleşmenin ilk olarak görüldüğü Seydiler, yine Cumhuriyet dönemiyle birlikte köy statüsü kazanan ilk yerleşim yerlerinden biridir. Yaylası Seki (Seki Beldesi) Mahallesi olan Seydiler Köyünün gelişme gösteren bir diğer mahallesi ise Kemer'di. Hem Seki hem Kemer, Seydiler'den ayrılarak önce Bucak Merkezi oldu. Yasa ile Bucak merkezlerinin kalkmasıyla birlikte de 1966'te Seki, 1991'de Kemer, belde statüsü kazandı. Kemer'in gelişmesi ise bölgeyi baştan başa ikiye bölen Eşen Çayına Kemer'de yapılan köprüdür. Kemer'e adını veren köprünün Yakalı Gazi Kel Hasan Paşa tarafından yaptırıldığı tahmin edilse de bu konu üzerine çok fazla rivayet olduğu da bir gerçektir. Sonuç olarak bölgede önemli bağlantı yollarının kesiştiği noktada kurulan bu yapım yılı dahi belli olmayan ve sonraları bir bölümü yenilenen bu kemerli köprü Kemer'in isim babasıdır.

1991'de belde olan ve kısa sürede büyüyen Kemer, 2012'de ilçe hüviyeti kazandıktan sonra Antalya ve Burdur'da aynı isimde ilçelerin bulunması üzerine ilçenin ileri gelenleri tarafından karışıklık olmaması düşüncesi ile değiştirilmesi önerilir. Bir zamanlar Seydiler'in mahallesi olan Kemer'in önüne ahde vefa gereği Seydiler'in Seydi'si eklenir ve Kemer'in adı ilçe olmasıyla birlikte 'Seydikemer' olur

2) KEMER

In the west of Turkey the Seydiler, where the first turkification was seen and one of the first settlements in Turkey, became into a village during the republic era. One of the developing street of Seydiler was Kemer in that time. Both Seki and Kemer left from Seydiler and became sub-district. With the law amendment of removing sub-district centers in 1966 Seki, in 1991 Kemer lost their statue. The reason of development of Kemer was the bridge that built on the Eşen Stream which divided the region into two. It is predicted that the bridge was built by Yakalı Gazi Kel Hasan Paşa. As a result, the bridge has very important role in the region because it is the junction of many roads. The bridge is the eponym of Kemer.

Kemer developed in very short time and in 1991 and became sub-district. In 2012, Kemer became district but there were also same district names in Antalya and Burdur. That is why the name change was suggested. According to pacta sunt servanda (Kemer was a street of Seydi) they put Seydi infront of Kemer and it turned into "Seydikemer" Kemer was a street of Seydiler Village. In 1946, Kemer gained village statue, in 1991 municipal organization constituted, in accordance with the law 6360 in Turkish Grand National Assembly Seydikemer left from Fethiye and became the 13th province of Muğla. The name of the province comes from "Seyyit" a word that uses frequently for Muhammad's descendants and the bridge that joint two parts of the village, inspired by the bridge arch (Kemer).

Seydikemer is a rare place of the world, where the life preserved since the unknown periods of the history. Persians, Lycians, Egyptians and Romans lived in the city. In 1282 Menteşe Principality, in 1424 Ottoman Empire domineered the region. The first livings of the Turks in the city started in 1093 just 22 years after the Malazgirt War and settlement of the Seyits to Seydiler Village. Tlos which is the most important settlements of the Likya, Letoon which is accepted to UNESCO World Heritage List, Pınara ancient city which has more than 900 rock tomb, Sidyma, Araxa which are waiting for the bringing to light and Likya road which reaches to Antalya are the most important historical places of Seydikemer.

ULA

Ula'nın ne zaman kurulduğuna dair kesin bilgi olmamakla beraber, M.Ö. 6. yy. kurulduğu tahmin edilmektedir. M.Ö. 1440 tarihinde İyonlularla anlaşma yapan Karialılara ait şehirler arasında "Ola" adı geçmektedir.

Atina'daki kazılarda çıkarılan kitabelerde Karya şehirleri arasında "OLA" namını taşımış kadim bir şehir gösterildiği, Kanuni Sultan Süleyman ise Rodos fethinde Ula'da ordugah kurmuş ve bu münasebetle ULU olarak zikredilmiş.

1065 yılında bu taraflara gelen Evliya ÇELEBİ'de seyahatnamesinde, Menteşe Beylerinden Ulama Bey tarafından 751 tarihinde Ula Kalesini fethedildiği için Ola adının "Ula" olarak değiştirildiğini kaydetmiş.

(Ula Kalesi; Rumlardan yıkılmış bir durumda teslim alınmış.)Evliya Çelebi eserinde, şehrin üç yanının dağlarla çevrili, dört bir yanının bağlık, bahçelik olduğu, her sene kırk elli bin kantar üzüm yetiştirildiği ve üzümlerin XVII. (17.)Yüzyılda Ula dan (Sakarbeli aşırı üç saat Marmaris İskelesidir ki Rados mukabilidir) Mısır'a gönderildiğini bahsetmiştir.

Ula kasabasının kuzeyinde Alcin Dağı(300 metre) , güneyinde ise Laleli Dağ(150 metre) olduğunu diğer tarafların ise açık ve ovalık olduğu, kışın soğuk yazın ise ılıman bir havasının olduğu, herhangi bir hastalık olmadığını da belirtmiş.

There is not any exact information regarding the first settlement date of Ula, but its history dates back to the 6th century BC. The name of city 'Ola' was written on the agreement which was signed by Ionians and Carians in 1440 BC.

In the epitaphs found in the excavations in Athens, there is an ancient city called "Ola" and Suleiman the Magnificent encamped there in Ula during his Rhodes expedition called "Ulu".

Evliya Celebi who came to the location in 1065, recorded that the name of the district changed to 'Ula' after Ulama Bey of Anatolian Mentese Principality conquered the Castle of Ula in 751. (The Castle of Ula received from Greeks as a wreckage) Evliya Çelebi noted in his travel book that the city was encircled by mountains in three sides; everywhere was full of vineyards and orchards, 40.000- 50.000 weighbridge of grapes picked up and in 17th century the grapes were sent to Egypt from Ula. Evliya Çelebi also noted that in the north of Ula town Alcin Mountain (300 m.) and in its south Laleli Mountain (150 m.) are located while the other sides of Ula are plain and its weather was cold in winters and temperate in summers and there was no illnesses.

Kasabanın evlerinin kireçli harç ve taştan yapıldığını, üst katlarının ek depolarının bulunduğu, avlulu, toplu yaşam alanlarının varlığından, badem,erik,vişne, dut, karaağaç ve ceviz ağaçlarının çok olduğundan,sokakların ise düz,dar ve uzun olduğunu yazmış.
Rençber evlerin hasır, kıl yaygı ve yer minderleri ; esnaf, tüccar evlerinin ise sandalye, köşe minderi, kanape, koltuk takımı, kilim, halı ve seccadelerle kaplı olduğunu, halkın temiz, dindar ve çalışkanlıklarını, erkeklerinin kısa dizlik, kısa mintan, bellerinden aşağıya sarkan püsküllü fes, sarık, eğitim görenlerin ise setre(ceket),pantolon ve fes giyerdi.
Kadınlar ise, Kırıkpısat ve uzun elbise başlarına beyaz veya renkli peştamal bürünürlerdi. Cumhuriyetin ilanından sonra da manto, elbise giymişler.
Beslenmeler; buğday,aktar,et,sebze,süt,yoğurt,yumurta, bal,peynir, bulgur ve tarhanadır.
Su ihtiyaçları; yaz ve kış akan ve üzeri kapalı toprak bir geriz vasıtası ile bir saatlik mesafeden getirilen menba suyu ve evlerin avlularında olan kuyulardan temin edilirdi.
Eğitim-Öğretim ise; önceleri bir öğretmenli kız ve erkek ilköğretim okulu yine tek öğretmenli ortaokul varmış, sonraları yedi öğretmenle 368 talebesi ile ilk mektep, beş öğretmenle beş mektep 286 tane öğrencisi varmış.

He expressed that houses were built of limy grout and stone; there were additional depots upstairs; they had yards and communal life areas; there were many almond, Plum, cherry, mulberry, elm and walnut trees; the streets were straight, narrow and long.
Houses of the farmers were covered with rush mat, bristle ground cloth and floor cushions; tradesman houses were covered with chairs, corner cushions, sofas, sitting groups, rugs, carpets and prayer rugs. The local people were clean, religious and hardworking. The men were wearing short breeches, short shirts, tasseled fez hanging down from their bellies, turbans and educated men were wearing jacket, pants and fez. The women were wearing "kırkpısat", a long dress and covering their head with white or colorful loincloth. After Republic, they started to wear manteaux and dresses.
The nutrients are wheat, meat, vegetables, milk, yoghurt, eggs, honey, cheese, wheat and "tarhana". Water was supplied by a sewer available in both summer and winter, a natural source brought from one-hour distance and water-wells located in their garden.
Education was being conducted by a mixed-sex primary school and a secondary with single teacher. Later on there was a primary school with 7 teachers and 368 students.

Ula'da iki eren varmış, biri Eski ilköğretim arsasındaki Hüsamettin Dede diğeri ise kabristanlıkta ki Acem Sultan. Acem Sultan hakkında pek bilgi yokmuş o zamanlar, Hüsamettin Dede için ise, oldukça büyük ve üstü kiremitle örtülmüş bir türbesi varmış. Türbenin içinde beş kabir varmış; Hüsamettin Efendi ortada, sağında karısı ile kızı ve solunda da bir rivayete göre iki oğlu diğer bir rivayete göre de iki kızı gömülü. Üzerlerinde yazı olmadığından katiyetleri yoktur.
Türbe 8 köşeli kapı ve mihrabı olan birer penceresi vardır. Eskiden kütüphane olarak kullanılmış. Biri türbenin kapısının üzerinde büyük bir kitabe,diğeri ise kapının yanında küçük bir kitabe vardır.
O zamanlar Müftü Camii(Hacı Hüsamettin Efendi Camii), Ulu Cami(İlköğretim Okulu bahçesi), Yeni Cami(-Koçarlı Cami) ve Ağalar Camisi ve birkaç mescit varmış. Ulu Cami; ulu ağaçlarla dolu ve oldukça büyük bir kabristan içinde imiş. Çok harap ve minaresi de yıkıkmış. Yıkılmak üzere olan cami yıktırılmış mezarlığa birleştirilmiş.
Ula kasabası da 1954 yılında İlçe olmuş.

There were two saints in Ula; Hüsamettin Dede in ancient primary school land and Acem Sultan in the graveyard. Then, there is not many information about Acem Sultan but Hüsamettin Dede has a massive and tile roofed shrine. There are five tombs in the shrine. Hüsamettin Efendi lays in the middle while his wife and his daughter rest in his right. According to a rumor his two sons and according to another rumor, his two daughters lay in his left. Since they do not have any written headstone, it is impossible to know certainly.
The shrine has an eight-cornered door and a window with a mihrab. It used to be a library. There is a big epitaph on the door and there is a small epitaph just near the door.
Then there were Müftü Mosque (Hacı Hüsamettin Efendi Mosque), Grand Mosque (yard of primary school), New Mosque (Koçarlı Mosque) ve Ağalar Mosque and several masjids. Grand Mosque was in a massive graveyard that was full of grand trees. It was demolished and its minaret was ruined. So it was pulled down and joined the graveyard.
Ula town became a district in 1954.

Tarcan Oğuz
Yatağan Belediye Başkan Yrd.
Araşt.Yazar -Halk bilimci
Deputy Mayor of Yatağan Municipality
Folklorist and Researcher Author

YATAĞAN

Anadolu'nun güneybatısında yer alan İlçemiz, önce Karya ve daha sonra Menteşe diye anılmaya başlanan sınırların içindedir.

Osmanlı padişahı Sultan Orhan 1354 yılında Ankara'yı Osmanlı topraklarına kattığı sıra da burada bağımsız olarak yaşayan Ahiler vardı. 1360 Yılında Osmanlı padişahı 1.Sultan Murat, Ahileri egemenliği altına alır.

1402 yılında Osmanlı padişahı Yıldırım Beyazit, Moğol İmparatoru Timur'a Ankara Savaşı'nda yenilir. Bu bölgede yaşayan Ahiler, Moğol saldırılarına daha fazla dayanamayıp çeşitli bölgelere dağılırlar.

Ahi Ebubekir ve kardeşi Ahi Sinan cemaatıyla birlikte Menteşe topraklarına gelir. Yatağan dağı eteklerine yerleşirler. Ahilerin yaşadığı bu yöreye zamanla "Ahiköy" denir. 1415 yılında Ahi Köyü kurarlar.

Ahiköy,1944 yılına kadar Bucak olarak kalır. Yatağan isminin anlamı 50–100 cm. uzunluğunda kabzasından ucuna doğru hafifçe kıvrılan Türk kılıcıdır. İlk olarak 14. yüzyıl başında kullanılmıştır. Gövdesi kaliteli çelikten, kabzası boynuzdan yapılı ve belde kalın bir kuşak içinde taşınırdı. Bu bıçağın yapıldığı yerler Yatağan ismini alırdı.

02.06.1944 tarih ve 4662 sayılı kanunla ile Ahiköy ismi, Yatağan olarak değiştirilerek ilçe merkezi olur.

District which is located in the southwest of Anatolia, is within the limits became known as first Caria and then Menteşe. When Ottoman Sultan Orhan annexed Ankara in 1354, Ahiler was living here independently. In 1360, Ottoman Sultan 1. Murat, dominated Ahiler. In 1402, Ottoman Sultan Yıldırım Beyazıt, was defeated by Mogul Emperor Timurlenk in the Battle of Ankara..Ahiler living in this region, they succumbed to the Mongol invasions anymore and dispersed to various regions. Ahi Abu Bakr and his brother Ahi Sinan, came to Menteşe land and settled to the foot of Yatağan Mountain. After a while, Ahiköy was called to the region where Ahiler was living. Ahiköy remained until 1944 as a sub-district. Yatagan means that Turkish sword in length of 50-100 cm that curves slightly from the hilt to the end. It appeared initially in the beginning of 14th century. Its body's made of the steel, the hilt's made of the horn, and it used to be worn in waist with a thick belt. The places of production of this knife used to be called Yatağan. Also, the name of Fisherman of Halicarnassus' boat in Bodrum was Yatağan. Ahiköy was changed as Yatağan and has become district by the law numbered 4662 at the date of 02.06.1944.

Gökbel Vadisi ile ilgili Marsias efsanesi dünyaca bilinmektedir.

Efsaneye göre, M.Ö. 4000 yıllarında, Tanrıça Athena, ilk flütü icat ederek tanrıların ziyafetine katılır. Şölende Aphrodite ve Hera, flüt çalarken yüzünün aldığı şekille alay edince Athena sinirlenir ve toplantıyı terk eder. Bunun üzerine Athena, flütü lanetleyip atar ve onu tekrar kullananın çok büyük cezalara çarptırılmasını diler.

Bundan haberi olmayan çoban Marsias kırlarda dolaşırken flütü bulur, çalmaya başlar ve sesine hayran kalır. Bir tanrıçanın eseri olduğu için çok güzel sesler çıkaran flütü büyük bir beceriyle çalan çoban Marsias, çok güzel ezgiler çıkarmaya başlar, ünü kısa sürede çevreye yayılır, güzel sanatların ve müziğin tanrısı Apollon'a kadar ulaşır. Tanrı Apollon, Marsias'ın müzikteki şöhretini kıskanır ve onu herkesin önünde yarışmaya davet eder.

Marsias legend which is about to Gökbel Valley is worldwide known.

According to the legend, goddess Athena had invented the first flute and then banqueted gods' feast.

While playing flute, her faced changed and Aphrodite and Hera teased it. Athena got angry and left the meeting. Therewith Athena cursed and threw the flute. She wished that anybody who uses this flute again will be punished badly.

Shepherd Marsias who didn't know anything about this curse found the flute while he was walking around in the wild. He started to play it and admire its sound. Shepherd Marsias, who played the flute very well just because of it was belong to a goddess, found out beautiful melodies. His fame spreads in short time and reached to god of music and fine arts Apollon. God Apollon invited him to a challange because he was jealous of Marsias's fame on music.

Yarışma, Frigya Kralı Midas'ın başkanlığındaki üç kişilik bir jüri heyeti ve halkın önünde yapılır ama Marsias yenilir ve kayalıkta bir zeytin ağacına astırılıp diri diri derisi yüzdürülür. Marsias'ın gözyaşları ile oluştuğu rivayet edilen ve antik çağda Marsias Irmağı olarak anılan akarsu, günümüzde Muğla ve Aydın il sınırları içinde yer alan ve yine Büyük Menderes Nehrine dökülen, Çine Çayı'dır. Çine Çayı'nın geçtiği Gökbel Vadisinde üzerinde, Roma döneminde inşa edilmiş olan ve yayaların geçişine hala hizmet veren Marsiyas köprüsü (İnce kemer köprüsü – Gelin Geçmez köprüsü) bulunmaktadır. Günümüzde bu köprü çine barajı suları altında kalmıştır.

Challange was done in front of a jury whose members were the foreman Midas, the King of Frigya , three jury members and citizens but Marsias was beaten. He hanged to an olive tree on the rocks and his skin was peeled off while he was alive. The river that assumed created by Marsias's tiers and called Marsias River in ancient times, is the Çine Stream which is located in Muğla and Aydın provinces and flows into Büyük Menderes river in our day. In the valley of Gökbel where the Çine stream flows, there was a bridge called Marsiyas which was built in Roman era and still services to pedestrians. Nowadays it is submerged because of Çine Dam.

SİVRİSİNEK İLE MÜCADELEMİZE SİZ DE KATKIDA BULUNUN!

SİVRİSİNEKLER: Dişi sivrisinek yumurtlamak için kan emer, yumurtalarını sulak alanlara bırakır, yumurta,larva ve pupa dönemini suda geçirir ve uçkun haline gelirler.

FOSSEPTİKLER

Çevre ve sıcaklık faktörlerinden çok az etkilenmeleri ve uygun ortam nedeniyle, sivrisineklerin en sevdiği üreme kaynağıdır. Mümkünse fosseptikler düzenli aralıklarla vidanjörler yardımı ile temizlenmelidir. En önemlisi, üzeri istenildiğinde açılabilecek şekilde kapaklar ile kapatılmalıdır. Kullanılmayan fosseptikler, boşaltılıp kireçlendikten sonra boşluk kalmayacak şekilde kum/toprak ile doldurulmalıdır.

ATIK LASTİKLER

Kullanılmayan lastikler ve içinde su birikebilecek her türlü kap ve malzeme sivrisinekler için üreme noktasıdır. Su birikmesine izin vermeyiniz, Lastiklerin üzeri örtülü veya kapalı ortamda muhafaza ediniz.

SULAMA HAVUZLARI

Sulama havuzlarının üstleri mümkünse kapatılmalı veya örtülmeleri, kullanılmadığı dönemlerde ise içerisinde su bırakılmamalı ya da belirli aralıklarla sirküle edilmelidir.

T.C. MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 2014

Sevgili Muğlalılar,
Bildiğiniz gibi hastalık taşıyan haşereler, canlılar halk sağlığı açısından büyük önem taşımaktadır. Muğla Büyükşehir Belediyesi olarak, insan ve çevre sağlığının sürekliliğini sağlamaya çalışmakla birlikte vatandaşlarımızın bu tehlikelerden korunmasına önem vermekteyiz. Afişte yer alan hususları önemle okumanızı mücadelemizde bizlere destek olmanızı beklemekteyiz.

HedefimizBir Muğla1Bir

Sevgi, Hoşgörü, Güleryüzle Hizmet

Dr. Osman GÜRÜN
Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı

ÇEVRE İLAÇ MAKİNA | roksan İlaç San. ve Tic. Ltd. Şti.

www.mugla.bel.tr | info@mugla.bel.tr | 444 48 01

UÇAĞINIZ KAÇMASIN

ALWAYS ON TIME

HedefimizBir Muğla1Bir

Sevgi, Hoşgörü, Güleryüzle Hizmet

www.mugla.bel.tr | info@mugla.bel.tr | 444 48 01

TALEP VE ÖNERİLER İÇİN: 0252 212 48 50 - info@muttas.com.tr

SEFER SAATLERİNİ WEB SAYFASINDAN TAKİP EDEBİLİRSİNİZ.

For the schedule of airport shuttle bus times, please visit our web-site.

MUĞLA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
KENT ORKESTRASI

HedefimizBir
Muğla1Bir
Sevgi, Hoşgörü, Güleryüzle Hizmet

www.mugla.bel.tr | info@mugla.bel.tr | 444 48 01